

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 144

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

50 tomas
2007 m. birželio 6 d.

Turinys

I Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS BENDRAI PRIIMTI SPRENDIMAI

- ★ 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2007/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ir panaikinantis Tarybos sprendimą 2004/904/EB 1
- ★ 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 574/2007/EB dėl Išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo 22
- ★ 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 575/2007/EB dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo 45

Kaina: 18 EUR

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį. Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS BENDRAI PRIIMTI SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 573/2007/EB

2007 m. gegužės 23 d.

dėl Europos pabėgėlių fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ir panaikinantis Tarybos sprendimą 2004/904/EB

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Siekiant palapsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatyta patvirtinti priemones, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą, kartu su lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos, bei su prieglobsčiu, imigracija ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsauga susijusias priemones.

(2) Europos Vadovų Taryba savo susitikime Tamperėje 1999 m. spalio 15–16 d. dar kartą patvirtino savo apsisprendimą sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Šiam tikslui bendroji Europos prieglobsčio ir migracijos politika turėtų siekti tiek vienodų sąlygų trečiųjų šalių piliečiams, tiek geresnio migracijos srautų valdymo. Bendroji prieglobsčio politika, įskaitant Bendrąją Europos prieglobsčio sistemą, turėtų būti Europos Sąjungos tikslo

laispniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, atvirą tiems, kurie verčiami aplinkybių teisėtai siekia apsaugos Europos Sąjungoje, sudėtine dalimi.

(3) Šiuo sprendimu užtikrinama pagarba pagrindinėms teisėms ir laikomasi visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje ir 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijoje dėl pabėgėlių teisių, papildytoje 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – „Ženevos konvencija“), nustatytų principų.

(4) Dėl asmenų, kuriems taikomas šis sprendimas, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai pagal tarptautinės teisės dokumentus, kurių šalys jos yra ir kurie draudžia diskriminaciją.

(5) Įgyvendindamos šį sprendimą, valstybės narės, kai taikoma, pirmiausia turėtų atsižvelgti į „vaiko interesus“, laikydamosis JT vaiko teisių konvencijos.

(6) Šios politikos įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas valstybių narių solidarumu, ir jam reikia mechanizmų, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis bei atsakant už jų priėmimo padarinius, pusiausvyrą. Tuo tikslu 2000–2004 m. laikotarpiui Tarybos sprendimu 2000/596/EB ⁽⁴⁾ buvo įsteigtas Europos pabėgėlių fondas. Šį sprendimą pakeitė 2004 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas 2004/904/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2005–

⁽¹⁾ OL C 88, 2006 4 11, p. 15.

⁽²⁾ OL C 115, 2006 5 16, p. 47.

⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2007 m. gegužės 7 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 252, 2000 10 6, p. 12.

- 2010 m. laikotarpiui įsteigimo⁽¹⁾. Taip toliau buvo užtikrintas valstybių narių solidarumas, atsižvelgiant į neseniai prieglobsčio srityje priimtus Bendrijos teisės aktus ir į patirtį, įgytą 2000-2004 m. įgyvendinant Europos pabėgėlių fondą.
- (7) 2004 m. lapkričio 4–5 d. Hagos programoje Europos Vadovų Taryba nustatė keletą tikslų ir prioritetų, skirtų toliau plėtoti bendro Europos prieglobsčio sistemą antrojo etapo metu.
- (8) Visų pirma Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad Europos Sąjungai reikia pasidalinant atsakomybę prisidėti prie prieinamesnės, nešališkesnės ir veiksmingesnės tarptautinės apsaugos sistemos bei sudaryti sąlygas kuo anksčiau pasinaudoti apsauga ir ilgalaikiais sprendimais, bei paragino rengti ES regionines apsaugos programas, įskaitant bendrą persikėlimo programą, skirtą tokioje programoje norintiems dalyvauti valstybėms narėms.
- (9) Europos Vadovų Taryba taip pat paragino drauge su valstybių narių nacionalinėmis prieglobsčio tarnybomis sukurti atitinkamas struktūras, skirtas palengvinti praktinį ir konstruktyvų bendradarbiavimą siekiant sukurti visoje Europos Sąjungoje taikytiną vieną bendrą procedūrą, bendrai rinkti, vertinti ir taikyti informaciją apie kilmės šalį bei spręsti sudėtingas problemas prieglobsčio sistemų ir priėmimo gebėjimų srityse, susijusias, pavyzdžiui, su geografine vieta.
- (10) Atsižvelgiant į Europos teisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių integracijos fondo, Europos neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių gražinimo fondo ir Išorės sienų fondo įsteigimą 2007-2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą, visų pirma į bendras valdymo, kontrolės ir vertinimo priemones, turėtų būti įsteigtas naujas Europos pabėgėlių fondas (toliau – fondas).
- (11) Atsižvelgiant į fondo veiklos sritį ir tikslą, iš jo jokiu būdu neturėtų būti remiami veiksmai, susiję su vietomis ir centrais, kuriuose trečiojoje šalyje laikomi asmenys.
- (12) Būtina pritaikyti fondo trukmę prie daugiametės finansinės struktūros, kaip nustatyta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstituciniame susitarime dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo⁽²⁾.
- (13) Šis sprendimas skirtas tapti nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 574/2007/EB dėl Išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo⁽³⁾, 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 575/2007/EB dėl Europos gražinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo⁽⁴⁾ ir ... Tarybos sprendimas 2007/.../EB dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo⁽⁵⁾, bei kuria siekiama spręsti teisingo valstybių narių pareigų pasiskirstymo klausimą, pasidalijant finansine našta, atsirandančia diegiant integruotą Europos Sąjungos išorės sienų valdymą ir įgyvendinant bendras prieglobsčio ir imigracijos politikos kryptis, parengtas pagal Sutarties 3 dalies IV antraštinę dalį, dalimi.
- (14) Tikslinga remti ir gerinti valstybių narių pastangas pabėgėliams, perkeltiesiems asmenims arba papildoma apsauga besinaudojantiems asmenims sudaryti tinkamas priėmimo sąlygas pagal 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos Direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų⁽⁶⁾, taikyti sąžiningas ir veiksmingas prieglobsčio procedūras bei skatinti gerą praktišką prieglobsčio srityje, kad būtų apsaugotos asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, teisės, o valstybių narių prieglobsčio sistemos galėtų veiksmingai veikti.
- (15) Pabėgėlių integracija į šalies, kurioje jie yra įsikūrę, visuomenę yra vienas iš 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos tikslų. Tokiems asmenims privaloma sudaryti sąlygas taip pat naudotis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nurodytomis vertybėmis. Šiuo tikslu turėtų būti remiama valstybių narių veikla siekiant paskatinti šių asmenų socialinę, ekonominę ir kultūrinę integraciją, prisidedančią prie ekonominės ir socialinės sanglaudos, kurios palaikymas ir stiprinimas yra vienas iš esminių Bendrijos tikslų, numatytų Sutarties 2 straipsnyje ir 3 straipsnio 1 dalies k punkte.
- (16) Atsižvelgiant į Hagos programą, būtina užtikrinti, kad fondo ištekliai būtų naudojami kuo efektyviau, kad būtų pasiekti ES prieglobsčio politikos tikslai, atsižvelgiant į būtinybę remti persikėlimą ir valstybių narių praktinį bendradarbiavimą, *inter alia*, tai būtų priemonės spręsti tam tikras problemas dėl priėmimo pajėgumų ir prieglobsčio sistemų.

⁽³⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 22.

⁽⁴⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 45.

⁽⁵⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

⁽⁶⁾ OL L 304, 2004 9 30, p. 12.

⁽¹⁾ OL L 381, 2004 12 28, p. 52.

⁽²⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

- (17) Iš fondo taip pat turėtų būti remiamos valstybių narių pastangos stiprinti jų gebėjimus plėtoti, stebėti ir vertinti savo prieglobsčio politiką laikantis Bendrijos teisės aktuose nustatytų išipareigojimų, visų pirma siekiant praktinio valstybių narių bendradarbiavimo.
- (18) Iš fondo turėtų taip pat būti remiamos valstybių narių dedamos savanoriškos pastangos savo teritorijose teikti tarptautinę apsaugą ir rasti ilgalaikį sprendimą pabėgėliams ir perkeltiesiems asmenims, kuriuos Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiasis komisaras (JTPRVK) pripažino turinčiais teisę persikelti, pavyzdžiui, valstybių narių veiksmus persikėlimo poreikiams įvertinti ir atitinkamiems asmenims perkelti į jų teritoriją, siekiant jiems suteikti saugų teisinį statusą ir skatinti jų veiksmingą integraciją.
- (19) Atsižvelgiant į fondo pobūdį, iš jo turėtų būti teikiama parama savanoriškoms ir bendromis valstybių narių nustatytoms operacijoms, kurių metu iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę, kurioje suteikiama lygiavertė apsauga, perkeliama tarptautine apsauga besinaudojantys asmenys ar tarptautinės apsaugos siekiantys asmenys.
- (20) Iš fondo taip pat turėtų būti galima teikti deramą paramą bendroms valstybių narių pastangoms nustatyti ir skatinti geriausią praktiką bei ją dalintis ir kurti veiksmingo bendradarbiavimo struktūras, kurios pagerintų bendros Europos prieglobsčio sistemos srityje priimamų sprendimų kokybę.
- (21) Turėtų būti sukurtas finansinis rezervas neatidėliotinoms priemonėms įgyvendinti, skirtas suteikti laikiną apsaugą esant masiniam perkeltųjų asmenų srautui pagal 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvą 2001/55/EB dėl minimalių normų suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius, pusiausvyrą ⁽¹⁾.
- (22) Taip pat turėtų būti galima tuo finansiniu rezervu naudotis ir remiant valstybių narių pastangas spręsti sudėtingas problemines situacijas, kylančias dėl staigaus didelės asmenų, kuriems gali būti reikalinga tarptautinė apsauga, grupės atvykimo, dėl kurių valstybių narių priėmimo struktūroms ar prieglobsčio sistemoms reikia tenkinti pastebimai išaugusius ir skubius poreikius. Turėtų būti nustatytos finansinės pagalbos šiais atvejais skyrimo sąlygos ir tvarka.
- (23) Fondo teikiama parama būtų veiksmingesnė ir tiksčiau nukreipta, jeigu finansavimo reikalavimus atitinkančių veiksmų bendras finansavimas remtųsi daugiamete programa, atliekant jos tarpinę peržiūrą, ir metine programa,
- kurias kiekviena valstybė narė rengia atsižvelgdama į savo padėtį ir poreikius.
- (24) Nors tikslinga kiekvienai valstybei narėi skirti fiksuoto dydžio suma, tačiau tebėra teisinga paskirstyti didelę turimų metinių išteklių dalį proporcingai pagal kiekvienai valstybei narėi tenkančią našta dedant pastangas priimti pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis, įskaitant pabėgėlius, kuriems teikiama tarptautinė apsauga pagal nacionalines programas.
- (25) Asmenys, kuriems suteikta tarptautinė apsauga ir kuriems taikomas ilgalaikis sprendimas pagal persikėlimo programą, turėtų būti įtraukti į tarptautine apsauga besinaudojančių asmenų sąrašą, į kurį atsižvelgiama skirstant turimus metinius išteklius valstybėms narėms.
- (26) Atsižvelgiant į strateginę persikėlimo iš šalių arba regionų, kuriuose numatyta įgyvendinti regionines apsaugos programas, svarbą būtina papildomai teikti finansinę paramą asmenų iš Vakarų naujų nepriklausomų valstybių ir į pietus nuo Sacharos esančių Afrikos šalių, nurodytų 2005 m. rugsėjo 1 d. Komisijos komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui dėl regioninių apsaugos programų ir 2005 m. spalio 12 d. Tarybos išvadose, bei iš kitų šalių arba regionų, kurie bus nurodyti vėliau, persikėlimui.
- (27) Ne mažiau svarbu papildomai teikti paramą perkėlimo veiksmams, skirtiems tam tikroms ypač pažeidžiamoms asmenų kategorijoms, kai yra nustatyta, kad persikėlimas yra tinkamiausia priemonė jų specialioms poreikiams tenkinti.
- (28) Atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, nurodytą 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽²⁾ (toliau – Finansinis reglamentas) 53 straipsnio 1 dalies b punkte, reikėtų nurodyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo išipareigojimus dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo, ir aiškiai nurodyti valstybių narių prievolės bendradarbiauti. Šių sąlygų taikymas leistų Komisijai įsitikinti, kad valstybės narės naudoja fondą teisėtai ir teisingai bei laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 27 straipsnyje ir 48 straipsnio 2 dalyje.
- (29) Valstybės narės turėtų patvirtinti tinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą bei įgyvendinimo kokybę. Todėl būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kuriuos turėtų vykdyti visos programos.
- (30) Pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus už fondo intervencinių priemonių įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės.

⁽¹⁾ OL L 212, 2001 8 7, p. 12.

⁽²⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

- (31) Siekiant garantuoti veiksmingą ir teisingą valstybių narių daugiamečių ir metinių programų įgyvendinimą, reikėtų nustatyti valstybių narių išpareigojimus, susijusius su valdymo ir kontrolės sistemomis, išlaidų tvirtinimu ir neatitikimų Bendrijos teisei bei jos pažeidimų prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Valdymo ir kontrolės srityje visų pirma būtina nustatyti būdus, kuriais valstybės narės užtikrins, kad sistemos būtų įdiegtos ir deramai veiktų.
- (32) Nepažeidžiant su finansų kontrole susijusių Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų būti skatinamos bendradarbiauti šioje srityje.
- (33) Fondo remiamų veiksmų veiksmingumas ir poveikis taip pat priklauso nuo tų veiksmų įvertinimo ir rezultatų skleidimo. Reikėtų reglamentuoti valstybių narių ir Komisijos pareigas šioje srityje bei įvertinimo patikimumo ir susijusios informacijos kokybės užtikrinimo priemones.
- (34) Atsižvelgiant į Bendrijos finansavimo matomumo svarbą, Komisija turėtų numatyti gaires, kaip sudaryti palankesnes sąlygas iš fondo dotacijas gaunantioms valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, tarptautinėms organizacijoms ar kitiems subjektams tinkamai paviešinti gautą paramą, atsižvelgiant į pagal pasidalijamąjį valdymą valdomose kitose priemonėse, pavyzdžiui, struktūrinuose fonduose, taikomą praktiką.
- (35) Veiksmus reikėtų įvertinti numatant atlikti tarpinę peržiūrą ir poveikio vertinimą, o vertinimo procesas turėtų būti įtrauktas į projekto stebėsenos priemones.
- (36) Šiuo sprendimu visai programos trukmei nustatomas finansinis paketas, kuris yra svarbiausias orientacinis dydis biudžeto valdymo institucijai kasmetinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos Tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 37 punkte.
- (37) Kadangi šio sprendimo tikslo – skatinti valstybių narių tarpusavio pastangų darną priimant pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis – valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (38) Šio sprendimo įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (39) Kadangi šio sprendimo priemonė, susijusi su strateginių gairių patvirtinimu, yra bendro pobūdžio ir skirta iš dalies keisti neesmines šio sprendimo nuostatas, *inter alia*, išbraukiant kai kurias tokias nuostatas ar papildant šį sprendimą naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turėtų būti priimanos taikant reguliavimo procedūrą su tikrinimu, numatytą Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje. Siekiant efektyvumo, priimant strategines gaires įprasti reguliavimo procedūros su tikrinimu terminai turėtų būti sutrumpinti.
- (40) Sprendimas 2004/904/EB turėtų būti panaikintas.
- (41) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. rugsėjo 6 d. laišku Airija pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.
- (42) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. spalio 27 d. laišku Jungtinė Karalystė pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.
- (43) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (44) Laikantis Sutarties 67 straipsnio 2 dalies antros įtraukos, 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 2004/927/EB, numatančiu reglamentuoti tam tikras sritis, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutarties trečiosios dalies IV antraštinė dalis, tos Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ⁽²⁾, buvo numatyta tos Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka reglamentuoti sritis, kurioms taikoma Sutarties 62 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a punktas bei 3 dalis, 63 straipsnio 2 dalies b punktas ir 3 dalies b punktas,

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

⁽²⁾ OL L 396, 2004 12 31, p. 45.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TIKSLAI IR VEIKSMAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Siekiant prisidėti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo ir solidarumo principo taikymo tarp valstybių narių, šiuo sprendimu laikotarpiui nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsteigiamas Europos pabėgėlių fondas (toliau – fondas), kuris yra nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro Sprendimas Nr. 574/2007/EB, Sprendimas Nr. 575/2007/EB ir Sprendimas 2007/.../EB, dalis.

Šiuo sprendimu nustatomi tikslai, prie kurių prisideda fondas, fondo naudojimas, turimi finansiniai ištekliai ir turimų finansinių išteklių paskirstymo kriterijai.

Sprendimu nustatomos fondo valdymo taisyklės, įskaitant finansines taisykles, ir stebėsenos bei kontrolės mechanizmai, grindžiami pareigų pasidalijimu tarp Komisijos ir valstybių narių.

2 straipsnis

Bendrasio fondo tikslas

1. Bendrasis fondo tikslas – remti ir skatinti valstybių narių pastangas priimant pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis bei atsakant už jų priėmimo padarinius, atsižvelgiant į šioje srityje priimtus Bendrijos teisės aktus, bendrai finansuojant šiame sprendime numatytus veiksmus.

2. Fondas prisideda prie techninės pagalbos finansavimo valstybių narių ar Komisijos iniciatyva.

3 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys veiksmai valstybėse narėse

1. Fondas remia valstybėse narėse vykdomus veiksmus, susijusius su viena ar daugiau šių sričių:

- priėmimo sąlygomis ir prieglobsčio procedūromis;
- 6 straipsnyje nurodytų asmenų, kurių buvimas konkrečioje valstybėje narėje yra ilgalaikio ar nuolatinio pobūdžio, integracija;
- valstybių narių gebėjimų plėtoti, stebėti ir vertinti savo prieglobsčio politiką laikantis galiojančiuose ir būsimuose Bendrijos teisės aktuose bendros Europos prieglobsčio sistemos srityje nustatytų išpareigojimų stiprinimu, visų pirma siekiant praktinio valstybių narių bendradarbiavimo;

d) 6 straipsnio e punkte nurodytų asmenų persikėlimu. Šiame sprendime „persikėlimas“ – procesas, kurio metu JTVPRK prašymu, grindžiamu tarptautinės apsaugos poreikiu, trečiųjų šalių piliečiai ar asmenys be pilietybės iš trečiosios šalies perkeliama į valstybę narę, kurioje jiems leidžiama gyventi turint vieną iš šių statusų:

- pabėgėlio statusą, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/83/EB 2 straipsnio d punkte, arba
- statusą, pagal nacionalinę ir Bendrijos teisę suteikiantį tokias pat teises ir privilegijas kaip ir pabėgėlio statusas;

e) asmenų, kurie priklauso 6 straipsnio a ir b punktuose nustatytoms kategorijoms, perkėlimu iš valstybės narės, kurioje jiems buvo suteikta tarptautinė apsauga, į kitą valstybę narę, kurioje jiems bus suteikta panaši apsauga, arba asmenų, kurie priklauso 6 straipsnio c punkte nustatytai kategorijai, perkėlimu į kitą valstybę narę, kurioje bus nagrinėjami jų prašymai dėl tarptautinės apsaugos.

2. Priėmimo sąlygų ir prieglobsčio procedūrų srityje finansavimo reikalavimus atitinka šie veiksmai:

- apgyvendinimo infrastruktūra ar paslaugos;
- struktūros ir mokymas, skirti užtikrinti, kad prieglobsčio prašytojams būtų taikomos prieglobsčio procedūros;
- materialinės pagalbos ir medicininės priežiūros ar psichologinės pagalbos teikimas;
- socialinė pagalba, informacija ar pagalba administraciniais ir (arba) teisiniams formalumams atlikti, informavimas apie galimą prieglobsčio procedūros pabaigą ar konsultavimas šiuo klausimu, įskaitant tokius aspektus kaip savanoriškas grįžimas;
- teisinė ir kalbinė pagalba;
- švietimas, kalbos mokymas ir kitos atitinkamo asmens statusą atitinkančios iniciatyvos;
- paramos paslaugų, tokių kaip vertimas ir mokymas, skirtų priėmimo sąlygoms ir prieglobsčio procedūrų veiksmingumui bei kokybei pagerinti, teikimas;
- informacija vietos bendruomenėms bei vietos valdžios institucijų, bendrausiančių su priimančioje šalyje priimanais asmenimis, personalo mokymas;
- asmenų, kurie priklauso 6 straipsnio c punkte nustatytai kategorijai, perkėlimas iš valstybės narės, kurioje jie faktiškai gyvena, į valstybę narę, atsakingą už jų prieglobsčio prašymo nagrinėjimą.

3. 1 dalies b punkte nurodytų asmenų ir jų šeimos narių integracijos į valstybių narių visuomenės srityje finansavimo reikalavimus atitinka šie veiksmai:

- a) patarimai ir pagalba tokiose srityse kaip būstas, pragyvenimo lėšos, integracija į darbo rinką, medicininė priežiūra, psichologinė pagalba ir socialinė rūpyba;
- b) veiksmai, leidžiantys šiems asmenims pritaipyti valstybės narės visuomenėje socialiniu ir kultūriniu požiūriu bei taip pat naudotis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintomis vertybėmis;
- c) veiksmai, skatinantys ilgalaikį ir darnų dalyvavimą visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime;
- d) priemonės, kuriose daugiausia dėmesio skiriama švietimui, profesiniam mokymui, kvalifikacijų ir diplomų pripažinimui;
- e) veiksmai, skirti skatinti asmenis naudotis savo teisėmis ir sudaryti šiems asmenims galimybes pasirūpinti savimi;
- f) veiksmai, skatinantys prasmingą šių asmenų ir priimančios visuomenės bendravimą ir konstruktyvų dialogą, įskaitant veiksmus, skatinančius pagrindinių partnerių, pavyzdžiui, plačiosios visuomenės, vietos valdžios institucijų, pabėgėlių asociacijų, savanorių grupių, socialinių partnerių ir platesnės pilietinės visuomenės, dalyvavimą;
- g) priemonės, padedančios šiems asmenims įgyti gebėjimų, įskaitant kalbos mokymą;
- h) veiksmai, skatinantys vienodas galimybes kreiptis į valstybės institucijas ir gauti vienodus rezultatus šiems asmenims tvarkant reikalus valstybinėse institucijose.

4. Su valstybių narių gebėjimais plėtoti, stebėti ir vertinti savo prieglobsčio politiką susijusių veiksmų srityje fondo paramos reikalavimus visų pirma atitinka šie veiksmai:

- a) veiksmai, kuriais skatinama rinkti, kaupti, naudoti ir skleisti informaciją apie kilmės šalį, įskaitant vertimą;
- b) veiksmai, kuriais stiprinami gebėjimai rinkti, analizuoti ir skleisti statistinius duomenis apie prieglobsčio procedūras, priėmimą, integraciją ir tarptautinę apsaugą besinaudojančius asmenis;
- c) veiksmai, kuriais stiprinami gebėjimai [...] vertinti prieglobsčio prašymus, įskaitant apeliacinius skundus;
- d) veiksmai, kuriais prisidedama prie prieglobsčio politikos vertinimo, pavyzdžiui, nacionaliniai poveikio įvertinimai, tikslinių grupių apklausos, rodiklių ir lyginamosios metodikos nustatymas.

5. Su persikėlimu susijusių veiksmų srityje fondo paramos reikalavimus visų pirma atitinka šie veiksmai:

- a) veiksmai, susiję su persikėlimo programos kūrimu ir plėtojimu;
- b) veiksmai, susiję su valstybių narių kompetentingų institucijų atliekamu galimų persikėlimo atvejų įvertinimu, pavyzdžiui, vizitai į priimančiąją šalį, pokalbiai, medicininė apžiūra ir patikimumo patikrinimas;
- c) sveikatos įvertinimas ir medicininis gydymas iki išvykimo;
- d) materialinis aprūpinimas iki išvykimo;
- e) informavimo priemonės iki išvykimo;
- f) kelionės organizavimas, įskaitant lydinčių medikų paslaugų teikimą;
- g) informacija ir pagalba iš karto atvykus, be kita ko, vertimo žodžiu paslaugos.

6. Su tarptautine apsauga besinaudojančių asmenų perkėlimu tarp valstybių narių susijusių veiksmų srityje fondo paramos reikalavimus visų pirma atitinka šie veiksmai:

- a) informavimo priemonės iki išvykimo;
- b) kelionės organizavimas, įskaitant lydinčių medikų paslaugų teikimą;
- c) informacija ir pagalba iš karto atvykus, be kita ko, vertimo žodžiu paslaugos.

7. 2 ir 3 dalyse nurodyti veiksmai taip pat atitinka fondo paramos reikalavimus, jei jie skirti 6 straipsnio e punkte nurodytiems asmenims.

8. 1–6 dalyse numatytais veiksmais visų pirma skatinamas bendros Europos prieglobsčio sistemos srityje galiojančių atitinkamų Bendrijos teisės aktų nuostatų įgyvendinimas.

9. Įgyvendinant veiksmus atsižvelgiama į su lyčių problema susijusius klausimus, vaiko interesus, ypatingą pažeidžiamų asmenų, pavyzdžiui, mažamečių, nelydimų mažamečių, neigaliųjų, pagyvenusių žmonių, nėščių moterų, vienišų tėvų, turinčių nepilnamečių vaikų, bei kankinimo arba išprievartavimo ar kitokių sunkių formų psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto ar išnaudojimo aukų, prekybos žmonėmis ar asmenų, kuriems reikalinga pirmoji medicinos pagalba ir būtinas ligos gydymas, padėtį.

10. Iš fondo remiami veiksmai dėl 6 straipsnio c punkte nurodytų asmenų apgyvendinimo tik tuo atveju, jei tai nėra vietos ir centrai, skirti asmenims, kuriems neleista atvykti ar

kurie sulaikomi jiems neteisėtai kirtus sieną ar artinantis prie išorės sienos turint tikslą neteisėtai atvykti į valstybių narių teritoriją.

4 straipsnis

Bendrijos veiksmai

1. Komisijos iniciatyva iki 10 % fondo turimų išteklių gali būti panaudota finansuoti tarpvalstybinius veiksmus ar visai Bendrijai svarbius veiksmus (toliau – „Bendrijos veiksmai“), susijusius su prieglobsčio politika ir 6 straipsnyje nurodytoms tikslinėms grupėms taikomomis priemonėmis.
2. Bendrijos veiksmai laikomi atitinkančiais finansavimo reikalavimus, kai jais visų pirma:
 - a) skatinamas Bendrijos bendradarbiavimas įgyvendinant Bendrijos teisę ir gerą praktiką, įskaitant vertimo žodžiu ir raštu paslaugas tokiam bendradarbiavimui remti;
 - b) remiamas tarpvalstybinių bendradarbiavimo tinklų ir bandomųjų projektų, pagrįstų dviejose ar daugiau valstybių narių esančių įstaigų tarpvalstybine partneryste ir skirtų skatinti inovacijas, palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei pagerinti prieglobsčio politikos kokybę, kūrimas;
 - c) remiamos tarpvalstybinės sąmoningumo ugdymo kampanijos;
 - d) remiami tyrimai, informacijos apie geriausią praktiką ir visus kitus prieglobsčio politikos aspektus sklaida ir keitimasis ja, įskaitant informaciją apie moderniausių technologijų naudojimą ir pagrindinių partnerių, pavyzdžiui, vietos ir regioninės valdžios institucijų, pabėgėlių organizacijų ir savanorių grupių, bendradarbiavimą nacionaliniu lygiu;
 - e) remiami bandomieji projektai, įskaitant novatoriškus projektus, ir tyrimai, nagrinėjantys naujų Bendrijos bendradarbiavimo formų galimybę ir Bendrijos teisę šioje srityje;
 - f) remiamas valstybių narių vykdomas bendrų statistinių priemonių, metodų ir rodiklių, skirtų įvertinti prieglobsčio politikos pokyčius, plėtojimas ir taikymas;
 - g) nevyriausybinių organizacijų, kurios padeda pabėgėliams ir prieglobsčio prašytojams bei kurios egzistuoja bent 10 valstybių narių, tinklams siūloma struktūrinė parama, skirta palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei užtikrinti, kad plėtojant Bendrijos prieglobsčio politiką ir ją vykdančią atsižvelgiama į nevyriausybinių organizacijų įgytą patirtį ir pabėgėlių bei prieglobsčio prašytojų interesus;
 - h) valstybėms narėms teikiama parama tinkamai pagrįstais nepaprastosios padėties atvejais, kuriais reikia imtis skubių veiksmų.

3. Metinė darbo programa, nustatanti Bendrijos veiksmų prioritetus, priimama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

5 straipsnis

Neatidėliotinos priemonės

1. Taikant laikinos apsaugos mechanizmus, kaip apibrėžta Direktyvoje 2001/55/EB, fondas taip pat finansuoja pagalbos valstybėms narėms priemones, kai tokios priemonės vykdomos atskirai nuo 3 straipsnyje nurodytų veiksmų ar juos papildo.
2. Nepažeidžiant 1 dalies nuostatų, fondas valstybėms narėms taip pat teikia pagalbą neatidėliotinos priemonės, kuriomis siekiama spręsti sudėtingas problemines situacijas, įgyvendinti. Tokios situacijos susidaro staiga prie konkrečių pasienio punktų atvykus daug trečiųjų šalių piliečių, kuriems gali būti reikalinga tarptautinė apsauga, ir todėl atitinkamos valstybės narės priėmimo struktūroms, prieglobsčio sistemai ar infrastruktūrai reikia tenkinti ypač sunkius ir skubius poreikius bei gali kilti pavojus žmogaus gyvybei, gerovei ir teisei į apsaugą, kuri numatyta Bendrijos teisės aktuose.
3. Veiksmai, įgyvendinami siekiant spręsti 2 dalyje nurodytas sudėtingas problemines situacijas, atitinka fondo paramos reikalavimus, jei:
 - a) juos ketinama įgyvendinti nedelsiant ir jų praktiškai neįmanoma įtraukti į atitinkamą metinę programą, ir
 - b) jie trunka ne ilgiau kaip šešis mėnesius.
4. Finansavimo reikalavimus atitinkančios neatidėliotinos priemonės yra susijusios su šio pobūdžio veiksmais:
 - a) priėmimu ir apgyvendinimu;
 - b) pragyvenimo priemonių, įskaitant maistą ir drabužius, teikimu;
 - c) medicinine, psichologine ar kitokia pagalba;
 - d) personalo ir administracinėmis išlaidomis, susijusiomis su atitinkamų asmenų priėmimu ir priemonių įgyvendinimu;
 - e) logistikos ir transporto išlaidomis;
 - f) teisine ir kalbine pagalba;
 - g) vertimo žodžiu ir raštu paslaugų teikimu, su tapatybės pažymėjimo ekspertize susijusia patirtimi ir kitomis priemonėmis, padedančiomis greitai nustatyti asmenis, kuriems gali būti reikalinga tarptautinė apsauga, ir teisingai bei veiksmingai tvarkyti prieglobsčio prašymus.
5. 4 dalyje numatytiems priemonėms paramą gali teikti ekspertų grupės.

6 straipsnis

Tikslinės grupės

Šiame sprendime tikslines grupes sudaro šios kategorijos:

- a) trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, turintis Ženevos konvencijoje apibrėžtą statusą, kuriam leidžiama gyventi kaip pabėgėliui vienoje iš valstybių narių;
- b) trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris naudojami papildoma apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/83/EB;
- c) trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris kreipėsi dėl vienos iš a ir b punktuose nurodytų apsaugos formų;
- d) trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris naudojami laikina apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2001/55/EB;
- e) trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris persikelia arba persikėlė į valstybę narę.

II SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO PRINCIPAI

7 straipsnis

Papildomumas, suderinamumas ir atitiktis

1. Fondas teikia pagalbą, papildančią nacionalinius, regioninius ir vietos veiksmus, integruojant į juos Bendrijos prioritetus.
2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondo ir valstybių narių pagalba būtų suderinama su Bendrijos veikla, politikos kryptimis ir prioritetais. Šis suderinamumas visų pirma nurodomas 18 straipsnyje nurodytoje daugiametėje programoje.
3. Fondo finansuojama veikla atitinka Sutarties ir pagal ją priimtų teisės aktų nuostatas.

8 straipsnis

Programavimas

1. Fondo tikslai įgyvendinami daugiametio programavimo 2008–2013 m. laikotarpiu, atliekant tarpinę peržiūrą pagal 22 straipsnį. Daugiametio programavimo sistema apima prioritetus ir valdymo, sprendimų priėmimo, audito ir tvirtinimo procesą.
2. Komisijos patvirtintos daugiametės programos įgyvendinamos vykdam metines darbo programas.

9 straipsnis

Papildoma ir proporcinga intervencija

1. Už 18 ir 20 straipsniuose nurodytų daugiametinių ir metinių programų įgyvendinimą atsako valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygiu pagal kiekvienai valstybei narei būdingą institucinę sistemą. Ši pareiga vykdoma vadovaujantis šiuo sprendimu.
2. Dėl audito nuostatų, Komisijos ir valstybių narių naudojamos priemonės priklauso nuo Bendrijos paramos dydžio. Toks pat principas taikomas vertinimo nuostatomis bei daugiametinių ir metinių programų ataskaitoms.

10 straipsnis

Įgyvendinimo būdai

1. Fondui skirtas Bendrijos biudžetas įgyvendinamas pagal Finansinio reglamento 53 straipsnio 1 dalies b punktą, išskyrus šio sprendimo 4 straipsnyje nurodytus Bendrijos veiksmus ir 15 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą.
2. Komisija vykdo savo pareigą įgyvendinti Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą:
 - a) tikrindama, ar valstybėse narėse yra įdiegtos ir tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sistemos pagal 32 straipsnyje nustatytas procedūras;
 - b) nukeldama mokėjimų terminą arba sustabdydama visus mokėjimus ar jų dalį 41 ir 42 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos neveikia, ir darydama kitas reikalingas finansines pataisas 45 ir 46 straipsniuose nustatyta tvarka.

11 straipsnis

Partnerystė

1. Laikydamosi galiojančių nacionalinių taisyklių ir praktikos, kiekviena valstybė narė įsteigia partnerystę su institucijomis ir įstaigomis, kurios dalyvauja įgyvendinant daugiametę programą ar, atitinkamos valstybės narės manymu, gali naudingai prisidėti prie jos plėtojimo.

Tokios institucijos ir įstaigos gali būti kompetentingos regioninės, vietos, miesto valdžios ir kitos valdžios institucijos, tarptautinės organizacijos ir įstaigos, visų pirma JTVPRK, atstovaujanti pilietinei visuomenei, pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos ar socialiniai partneriai.

2. Tokia partnerystė įgyvendinama visapusiškai laikantis atitinkamos kiekvienos partnerių kategorijos institucinės, teisinės ir finansinės jurisdikcijos.

III SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

12 straipsnis

Bendri ištekliai

1. Finansinis paketas šiam sprendimui įgyvendinti laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. yra 628 milijonai EUR.
2. Metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydamą finansinės struktūros ribų.
3. Komisija preliminariai paskirsto metinius išteklius kiekvienai valstybei narėi vadovaudamasi 13 straipsnyje nustatytais kriterijais.

13 straipsnis

Metinis išteklių paskirstymas finansavimo reikalavimus atitinkantiems veiksams valstybėse narėse

1. Kiekvienai valstybei narėi kasmet iš fondo skiriama fiksuota 300 000 EUR suma.

Valstybėms narėms, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d., 2008–2013 m. laikotarpiui metinė suma pakeliama iki 500 000 EUR.

Valstybėms narėms, įstojančioms į Europos Sąjungą 2007–2013 m. laikotarpiu, likusiai 2008–2013 m. laikotarpio daliai, pradedant nuo kitų metų po jų įstojimo, nustatoma metinė 500 000 EUR suma.

2. Nepanaudotos metinės lėšos valstybėms narėms paskirstomos tokiu būdu:

- a) 30 % proporcingai vienoje iš 6 straipsnio a, b ir e punktuose nurodytų kategorijų per paskutinius trejus metus priimtų asmenų skaičiui;
- b) 70 % proporcingai vienoje iš 6 straipsnio c ir d punktuose nurodytų kategorijų per paskutinius trejus metus užregistruotų asmenų skaičiui.

Šio paskirstymo tikslais 6 straipsnio e punkte nurodyti asmenys nelaikomi priklausančiais 6 straipsnio a punkte nurodytai asmenų kategorijai.

3. Valstybės narės gauna fiksuotą 4 000 EUR sumą už kiekvieną persikėlusį asmenį, kuris priklauso vienai iš šių asmenų kategorijų:

- a) asmenys iš šalies ar regiono, kuriame numatyta įgyvendinti regioninę apsaugos programą;
- b) nelydimi mažamečiai;

- c) vaikai ir moterys pavojuje, visų pirma dėl psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto ar išnaudojimo;

- d) asmenys su rimtais mediciniais poreikiais, kurie gali būti patenkinti tik jiems persikėlus.

4. Valstybė narė, perkėlusį asmenį, kuris priklauso vienai iš 3 dalyje nurodytų kategorijų, gauna fiksuoto dydžio sumą tik vieną kartą.

5. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos pagal Bendrijos teisę paskelbė Komisija (Eurostatas), remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis.

Jei valstybės narės Komisijai (Eurostatui) nepateikė atitinkamų statistinių duomenų, jos kuo skubiau pateikia preliminarius duomenis.

Prieš remdamasi šiais duomenimis, Komisija (Eurostatas) įvertina statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą pagal įprastines veiklos procedūras. Komisijos (Eurostatas) prašymu šiuo tikslu valstybės narės jai suteikia visą būtiną informaciją.

6. Iki kiekvienų metų gegužės 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 3 dalyje nurodytų asmenų, kuriuos jos perkels kitais metais, preliminarų skaičių, įskaitant suskirstymą pagal skirtingas kategorijas, nurodytas toje dalyje. Komisija šią informaciją perduoda komitetui, nurodytam 52 straipsnyje.

14 straipsnis

Finansavimo struktūra

1. Fondo finansinė parama teikiama dotacijų forma.
2. Fondo remiami veiksmai bendrai finansuojami iš viešųjų arba privačių šaltinių, jais nesiekama pelno ir jie neatitinka reikalavimų finansavimui gauti iš kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete.
3. Fondo asignavimai papildo viešąsias arba lygiavertes išlaidas, kurias valstybės narės skiria šiame sprendime numatytoms priemonėms.
4. Bendrijos parama remiamiems projektams pagal 3 straipsnį valstybėse narėse įgyvendinamų veiksmų atveju neviršija 50 % visų konkretaus veiksmo išlaidų.

Parama gali būti padidinta iki 75 % projektams, skirtiems konkrečioms prioritetams, nustatytiems 17 straipsnyje nurodytose strateginėse gairėse.

Bendrijos parama didinama iki 75 % Sanglaudos fondo remiamose valstybėse narėse.

5. Įgyvendindamos IV skyriuje numatytą nacionalinį programavimą, valstybės narės atranka finansuotinus projektus, remdamosi šiais būtiniausiais kriterijais:

- a) padėti atitinkamoje valstybėje narėje ir jos reikalavimais;
- b) išlaidų efektyvumu, *inter alia*, atsižvelgiant į su projektu susijusių asmenų skaičių;
- c) organizacijos, kuri kreipiasi dėl finansavimo, ir organizacijos partnerės patirtimi, kompetencija, patikimumu ir finansiniu įnašu;
- d) kiek projektas papildo kitus iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto arba pagal nacionalines programas finansuojamus veiksmus.

6. Paprastai Bendrijos finansinė pagalba fondo remiamiems veiksams suteikiama ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui, reguliariai įvertinant pasiektą pažangą.

7. Bendrijos parama remiant veiksmus, įgyvendintus pagal 3 straipsnio 4 dalį, negali viršyti 15 % pagal 13 straipsnį kiekvienai valstybei narei skirtos metinių išteklių bendros sumos.

15 straipsnis

Techninė pagalba Komisijos iniciatyva

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondas, neviršydamas 500 000 EUR savo metinio asignavimo viršutinės ribos, gali finansuoti parengiamąsias priemones, stebėsenos, administracines ir technines paramos priemones bei vertinimo, audito ir tikrinimo priemones, būtinas šiam sprendimui įgyvendinti.
2. Šias priemones sudaro:
 - a) su fondo veikla susiję (įskaitant bendro pobūdžio) tyrimai, įvertinimai, ekspertų ataskaitos ir statistiniai duomenys;
 - b) informavimo priemonės valstybėms narėms, galutiniams naudos gavėjams ir plačiai visuomenei, įskaitant sąmoningumo ugdymo kampanijas ir bendrą duomenų bazę apie fondo finansuojamus projektus;
 - c) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, tikrinimo ir vertinimo sistemų įdiegimas, eksploatavimas ir tarpusavio sujungimas;
 - d) bendros vertinimo ir stebėsenos sistemos bei rodiklių, tam tikrais atvejais atsižvelgiant į nacionalinius rodiklius, sistemos sukūrimas;
 - e) vertinimo metodų tobulinimas ir keitimasis informacija apie praktiką šioje srityje;
 - f) informavimo ir mokymo priemonės, skirtos valstybių narių pagal 25 straipsnį paskirtoms valdžios institucijoms,

papildančios valstybių narių pastangas teikti nurodymus savo valdžios institucijoms pagal 31 straipsnio 2 dalį.

16 straipsnis

Techninė pagalba valstybių narių iniciatyva

1. Valstybės narės iniciatyva kiekvienos metinės programos atveju fondas gali finansuoti parengiamąsias priemones, valdymo, stebėsenos, vertinimo, informavimo ir kontrolės priemones bei priemones, skirtas sustiprinti fondo paramos panaudojimo administracinius gebėjimus.

2. Techninei pagalbai pagal kiekvieną metinę programą skirta suma negali viršyti:

- a) 2008–2010 m. laikotarpiu – 7 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR, ir
- b) 2011–2013 m. laikotarpiu – 4 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR.

IV SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS

17 straipsnis

Strateginių gairių priėmimas

1. Komisija priima strategines gaires, kuriose išdėstyta fondo intervencijos sistema, atsižvelgdama į Bendrijos teisės aktų prieglobsčio politikos srityje plėtojimo ir įgyvendinimo pažangą bei fondo finansinių išteklių preliminarų paskirstymą daugiamečių programos laikotarpiui.

2. Kiekvieno šio fondo tikslo atveju pagal šias gaires visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai, siekiant skatinti bendros Europos prieglobsčio sistemos įgyvendinimą.

3. Iki 2007 m. liepos 31 d. Komisija priima su daugiamečio programavimo laikotarpiu susijusias strategines gaires.

4. Strateginės gairės priimamos pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Šios strateginės gairės, jas priėmus, pridėdamos prie šio sprendimo kaip priedas.

18 straipsnis

Nacionalinių daugiamečių programų rengimas ir tvirtinimas

1. Remdamosi 17 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė pasiūlo daugiamečių programos projektą, kurį sudaro:

- a) esamos padėties valstybėje narėje dėl 6 straipsnyje nurodytų asmenų priėmimo, prieglobsčio procedūrų, konsultavimo

savanoriško grįžimo klausimais, integracijos ir persikėlimo bei perkėlimo iš kitos valstybės narės priemonių ir prieglobsčio politikos plėtojimo, stebėsenos ir įvertinimo aprašymas;

- b) atitinkamos valstybės narės keliamų reikalavimų dėl 6 straipsnyje nurodytų asmenų priėmimo, prieglobsčio procedūrų, konsultavimo savanoriško grįžimo klausimais, integracijos ir persikėlimo bei perkėlimo iš kitos valstybės narės priemonių ir prieglobsčio politikos plėtojimo, stebėsenos ir įvertinimo analizė;
- c) tinkamos strategijos šiems tikslams pasiekti ir su jų įgyvendinimu susijusių prioritetų pateikimas bei veiksmų, kuriais numatoma įgyvendinti tuos prioritetus, aprašymas;
- d) nurodymas, ar ta strategija suderinama su kitomis regioninėmis, nacionalinėmis ir Bendrijos priemonėmis;
- e) informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Tie tikslai kiekybiškai įvertinami naudojant ribotą rodiklių skaičių, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Rodikliai turi būti tokie, kad jais būtų galima įvertinti pažangą, lyginant su pradine padėtimi, ir prioritetines kryptis įgyvendinančių tikslų veiksmingumą;
- f) metodo, pasirinkto 11 straipsnyje nustatytam partnerystės principui įgyvendinti, aprašymas;
- g) finansavimo plano projektas, kuriame kiekvienam prioritetui ir kiekvienai metinei programai nustatoma siūloma fondo finansinė parama bei bendro finansavimo iš viešojo ar privataus sektoriaus bendra suma;
- h) nuostatos, užtikrinančios daugiametės programos paskelbimą.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai savo daugiametė programų projektus ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Komisija pateikė atitinkamo laikotarpio strategines gaires.

3. Siekdama patvirtinti daugiametės programos projektą, Komisija nagrinėja:

- a) daugiametės programos projekto suderinamumą su fondo tikslais ir 17 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis;
- b) daugiametės programos projekte numatytų veiksmų aktualumą atsižvelgiant į siūlomą strategiją;
- c) valdymo ir kontrolės priemonių, kurias valstybė narė nustatė fondo intervencijų naudojimui, atitiktį šio sprendimo nuostatomis;
- d) daugiametės programos projekto atitiktį Bendrijos teisei, visų pirma Bendrijos teisei, kuria siekiama užtikrinti laisvą

asmenų judėjimą kartu su tiesiogiai susijusiomis lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos.

4. Jeigu Komisija mano, kad daugiametės programos projektas nesuderinamas su strateginėmis gairėmis ir (arba) neatitinka šio sprendimo nuostatų, nustatančių valdymo ir kontrolės sistemas, ar Bendrijos teisės, ji atitinkamos valstybės narės paprašo suteikti visą reikiamą papildomą informaciją ir prirėkus atitinkamai patikslinti daugiametės programos projektą.

5. Kiekvieną daugiametę programą Komisija 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina per tris mėnesius nuo jos oficialaus pateikimo.

19 straipsnis

Daugiametė programų patikslinimas

1. Atitinkamos valstybės narės arba Komisijos iniciatyva daugiametė programa peržiūrima ir prirėkus tikslinama likusiam programavimo laikotarpiui, siekiant geriau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus. Daugiametės programos gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams.

2. Komisija kuo skubiau priima sprendimą, patvirtinantį daugiametės programos patikslinimą, po to, kai atitinkama valstybė narė oficialiai dėl to pateikia prašymą. Daugiametė programa tikslinama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

20 straipsnis

Metinės programos

1. Komisijos patvirtinta daugiametė programa įgyvendinama vykdam metines programas.

2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. Komisija pateikia valstybėms narėms sumų, kurios joms turi būti skirtos kitais metais iš visų asignavimų, skirtų pagal kasmetinę biudžeto sudarymo procedūrą, sąmatą, apskaičiuotą 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pagal daugiametę programą parengtą kitų metų metinės programos projektą, kurį sudaro:

- a) pagal metinę programą finansuotinių projektų bendrosios atrankos taisyklės;
- b) pagal metinę programą remtinių veiksmų aprašymas;
- c) siūlomas fondo finansinės paramos paskirstymas įvairiems programos veiksmams ir prašomos sumos techninei pagalbai pagal 16 straipsnį įgyvendinant metinę programą nurodymas.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės narės pateikia Komisijai 2008 m. metinių programų projektus iki 2008 m. kovo 1 d.

5. Nagrinėdama valstybės narės metinės programos projektą, Komisija atsižvelgia į galutinę fondui pagal biudžeto sudarymo procedūrą skirtų asignavimų sumą.

Per mėnesį nuo metinės programos projekto oficialaus pateikimo, Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę, ar ji gali jį patvirtinti. Jei metinės programos projektas nesuderinamas su daugiamete programa, Komisija paprašo tos valstybės narės pateikti visą reikiamą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti metinės programos projektą.

Iki atitinkamų metų kovo 1 d. Komisija priima sprendimą dėl finansavimo, patvirtinantį metinę programą. Sprendime nurodoma atitinkamai valstybei narei skiriama suma ir laikotarpis, kuriuo galima turėti reikalavimus atitinkančių išlaidų.

6. Siekiant atsižvelgti į tinkamai pagrįstus nepaprastosios padėties atvejus, kurių nebuvo įmanoma numatyti tvirtinant metinę programą ir dėl kurių reikia imtis skubių veiksmų, valstybė narė gali patikslinti iki 10 % fondo įnašo paskirstymą įvairiems metinėje programoje išvardytiems veiksams arba skirti iki 10 % paskirstytos sumos kitiems veiksams pagal šį sprendimą. Komisija informuojama atitinkamą valstybę narę apie patikslintą metinę programą.

21 straipsnis

Neatidėliotinoms priemonėms taikomos specialios nuostatos

1. Valstybės narės pateikia Komisijai reikalavimų pareiškimą ir 5 straipsnyje numatytų neatidėliotinių priemonių įgyvendinimo planą kartu su planuojamų priemonių ir už jų įgyvendinimą atsakingų įstaigų aprašymu.

2. Valstybė narė, prašanti fondo pagalbos 5 straipsnio 2 dalyje apibūdintai sudėtingai probleminei situacijai spręsti, Komisijai pateikia prašymą, kuriame nurodoma visa turima atitinkama informacija, įskaitant:

- esamos padėties išsamų aprašymą, visų pirma nurodant atvykimų skaičių, poveikį galimybėms priimti ir prieglobsčio sistemai ar infrastruktūrai, skubius poreikius, bei pagrįstą prognozę apie tai, kaip situacija gali pakisti per trumpą laikotarpį;
- pagrįstą įrodymą, kad situacija yra išskirtinė, nurodant aspektus, kurie gali apimti naujausius statistinius ar kitus duomenis apie asmenų antplūdį atitinkamo pasienio konkrečiame punkte;
- išsamų numatomų neatidėliotinos pagalbos priemonių aprašymą, jų apimtį, pobūdį ir susijusius partnerius;

d) su numatomomis priemonėmis susijusių planuojamų išlaidų išsklotinę.

Komisija nusprendžia, ar fondo finansinės pagalbos skyrimo neatidėliotinoms priemonėms sąlygos yra įvykdytos, ir nustato teiktinos finansinės pagalbos dydį remdamasi pirmiau nurodyta informacija bei kita atitinkama jos turima informacija. Komisija informuoja valstybes nares apie pirmiau minėtą sprendimą.

3. Finansinė fondo pagalba 5 straipsnyje numatytoms neatidėliotinoms priemonėms teikiama tik šešis mėnesius ir neviršija 80 % kiekvienos priemonės išlaidų.

4. Laikinos apsaugos mechanizmo, kaip nurodyta 5 straipsnio 1 dalyje, atveju turimi išteklių paskirstomi valstybėms narėms pagal skaičių asmenų, kurie naudojami laikina apsauga kiekvienoje valstybėje narėje, kaip nurodyta 5 straipsnio 1 dalyje.

22 straipsnis

Tarpinė daugiametės programos peržiūra

1. Komisija peržiūri strategines gaires ir prireikus iki 2010 m. kovo 31 d. priima patikslintas 2011–2013 m. laikotarpio strategines gaires.

2. Jeigu priimamos tokios patikslintos strateginės gairės, kiekviena valstybė narė iš naujo išnagrinėja savo daugiametę programą ir prireikus ją patikslina.

3. 18 straipsnyje išdėstytos nacionalinių daugiametė programų rengimo ir tvirtinimo taisyklės taikomos *mutatis mutandis* rengiant ir tvirtinant patikslintas daugiametes programas.

4. Patikslintos strateginės gairės priimamos pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

V SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

23 straipsnis

Igyvendinimas

Komisija yra atsakinga už šio sprendimo įgyvendinimą ir priima reikalingas įgyvendinimo taisykles.

24 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai

Valstybių narių parengtų daugiametė programų valdymo ir kontrolės sistemose:

- apibrėžiamos atitinkamų valdymo ir kontrolės įstaigų funkcijos ir paskirstomos kiekvienos įstaigos funkcijos;
- numatoma, kad turi būti laikomasi principo, kad šių įstaigų funkcijos ir funkcijos šiose įstaigose yra atskirtos;

- c) numatomi pakankami ištekliai kiekvienai įstaigai paskirtoms funkcijoms vykdyti fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu;
- d) numatomos procedūros, užtikrinančios pagal metines programas deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;
- e) patikimos kompiuterizuotos apskaitos, stebėsenos ir finansinės atskaitomybės sistemos;
- f) numatoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema tais atvejais, kai atsakinga įstaiga patiki vykdyti užduotis kitai įstaigai;
- g) numatomi atliktinų funkcijų procedūrų vadovai;
- h) numatomos sistemos veikimo audito priemonės;
- i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
- j) numatomos informavimo apie pažeidimus ir pažeidimų stebėsenos bei neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros.

25 straipsnis

Institucijų paskyrimas

1. Savo daugiametei programai ir metinėms programoms įgyvendinti valstybė narė paskiria:
 - a) atsakingą instituciją: valstybės narės veikiančią įstaigą, nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, paskirtą valstybės narės, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė ir kuri teikia viešąsias paslaugas; ši įstaiga yra atsakinga už fondo remiamų daugiametės programos ir metinių programų valdymą ir tiesiogiai palaiko visus ryšius su Komisija;
 - b) tvirtinančiąją instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, arba asmenį, veikiantį kaip tokia įstaiga ar institucija, valstybės narės paskirtą tvirtinti išlaidų deklaracijas prieš siunčiant jas Komisijai;
 - c) audito instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, jeigu ji funkciškai nepriklauso nuo atsakingos institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, yra paskirta valstybės narės ir atsakinga už veiksmingo valdymo bei kontrolės sistemos veikimo patikrinimą;
 - d) prirėikus, įgaliojamą instituciją.

2. Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su 1 dalyje nurodytomis institucijomis bei jų santykius su Komisija.

3. Atsižvelgiant į 24 straipsnio b punktą, kelių arba visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų būstinė gali būti toje pačioje įstaigoje.

4. 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija priima 26–30 straipsnių įgyvendinimo taisykles.

26 straipsnis

Atsakinga institucija

1. Atsakinga institucija atitinka tokias būtinausias sąlygas:
 - a) turi juridinio asmens statusą, išskyrus atvejus, kai ji yra valstybės narės veikianti įstaiga;
 - b) turi nesudėtingam ryšių palaikymui su įvairiais vartotojais ir kitų valstybių narių atsakingomis įstaigomis bei Komisija reikalingą infrastruktūrą;
 - c) dirba administracinėje aplinkoje, leidžiančioje jai tinkamai vykdyti savo užduotis ir išvengti interesų konflikto;
 - d) turi galimybę taikyti Bendrijos fondo valdymo taisykles;
 - e) turi finansinius ir valdymo pajėgumus, proporcingus Bendrijos lėšų, kurias ji bus paprašyta valdyti, apimčiai;
 - f) turi tinkamos profesinės kvalifikacijos personalą administraciniam darbui tarptautinėje aplinkoje atlikti.

2. Valstybė narė teikia atsakingai institucijai pakankamą finansavimą, kad ši galėtų tinkamai atlikti savo užduotis visu 2008–2013 m. laikotarpiu.

3. Komisija gali padėti valstybėms narėms mokyti darbuotojus, visų pirma V–IX skyrių tinkamo taikymo srityje.

27 straipsnis

Atsakingos institucijos užduotys

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už daugiametės programos valdymą ir įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą.

Visų pirma ji:

- a) konsultuojasi su partneriais pagal 11 straipsnį;
- b) teikia Komisijai pasiūlymus dėl 18 ir 20 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų;

- c) prireikus organizuoja ir skelbia konkursus ir kvietimus teikti pasiūlymus;
- d) organizuoja projektų bendram fondo finansavimui atranką pagal 14 straipsnio 5 dalyje išdėstytus kriterijus;
- e) gauna Komisijos atliekamus mokėjimus ir atlieka mokėjimus galutiniams naudos gavėjams;
- f) užtikrina bendro finansavimo iš fondo ir iš kitų atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos finansinių priemonių nuoseklumą ir papildomumą;
- g) stebi bendrai finansuojamų produktų tiekimą ir paslaugų teikimą bei įsitikina, kad už veiksmus deklaruotos išlaidos iš tiesų buvo patirtos ir atitinka Bendrijos bei nacionalines taisykles;
- h) užtikrina, kad būtų įdiegta kompiuterizuota apskaitos įrašų apie kiekvieną pagal metines programas vykdomą veiksmą registravimo bei saugojimo sistema ir kad būtų renkami finansų valdymui, stebėsenai, kontrolei bei vertinimui reikalingi duomenys apie įgyvendinimą;
- i) užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai ir kitos įstaigos, įgyvendinančios fondo bendrai finansuojamus veiksmus, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodeksą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, nepažeidžiant nacionalinių apskaitos taisyklių;
- j) užtikrina, kad fondo vertinimai, nurodyti 49 straipsnyje, būtų atliekami laikantis 50 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, kuriuos kartu nustato Komisija ir valstybė narė;
- k) nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 43 straipsnyje nurodytų reikalavimų;
- l) užtikrina, kad 30 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam auditui atlikti audito institucija gautų visą reikiamą informaciją apie naudojamas valdymo procedūras ir iš fondo bendrai finansuojamus projektus;
- m) užtikrina, kad tvirtinančioji institucija gautų visą būtiną informaciją apie tvirtinimo tikslu atliktas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;
- n) rengia ir Komisijai teikia pažangos ir galutines ataskaitas dėl metinių programų įgyvendinimo, tvirtinančiosios institucijos patvirtintas išlaidų deklaracijas ir prašymus dėl mokėjimo arba, atitinkamais atvejais, grąžinamų išlaidų deklaracijas;
- o) vykdo informavimo ir konsultavimo veiklą bei skleidžia paremtų veiksmų rezultatus;

- p) bendradarbiauja su Komisija ir kitų valstybių narių atsakingomis institucijomis;
- q) tikrina, kaip galutiniai naudos gavėjai įgyvendina 33 straipsnio 6 dalyje nurodytas gaires.

2. Atsakingos institucijos atliekamą valstybėse narėse įgyvendinamų projektų valdymo veiklą galima finansuoti pagal 16 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones.

28 straipsnis

Atsakingos institucijos užduočių delegavimas

1. Kai visos ar dalis atsakingos institucijos užduočių deleguojamos įgaliotajai institucijai, atsakinga institucija apibrėžia deleguojamų užduočių sritį ir nustato išsamias deleguotų užduočių įgyvendinimo procedūras, atitinkančias 26 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Šios procedūros apima reguliarių informacijos apie veiksmingą deleguotų užduočių vykdymą ir naudojamų priemonių aprašymą teikimą atsakingai institucijai.

29 straipsnis

Tvirtinančioji institucija

1. Tvirtinančioji institucija:

- a) patvirtina, kad:
 - i) išlaidų deklaracija yra tiksli, gauta naudojant patikimas apskaitos sistemas ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais;
 - ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikytinas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant veiksmus, atrinktus pagal programai taikytinus ir Bendrijos bei nacionalines taisykles atitinkančius kriterijus;
- b) užtikrina, kad tvirtinimo tikslu iš atsakingos institucijos ji gavo tinkamą informaciją apie atliktas procedūras ir patikrinimus, susijusius su išlaidų deklaracijose įtrauktomis išlaidomis;
- c) tvirtinimo tikslu atsižvelgia į visų auditų, kuriuos atliko ar kurie buvo atlikti audito institucijos atsakomybe, rezultatus;
- d) saugo kompiuterizuotus Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;
- e) tikrina Bendrijos finansavimo, kai dėl pastebėtų pažeidimų buvo nustatyta, jog šis buvo išmokėtas neteisėtai, bei atitinkamais atvejais ir delspinigių, išieškojimą;

f) tvarko išieškotinių ir išieškotų sumų apskaitą pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles, kai įmanoma, išskaitydama jas iš kitos išlaidų deklaracijos.

2. Tvirtinančiosios institucijos veiklą, susijusią su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, galima finansuoti pagal 16 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 25 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

30 straipsnis

Audito institucija

1. Audito institucija:

- a) užtikrina, kad, siekiant patikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, būtų atliekamas auditas;
- b) užtikrina, kad veiksmai būtų audituojami pasirenkant tinkamą imtį deklaruotoms išlaidoms patikrinti, o imtis sudarytų mažiausiai 10 % visų kiekvienos metinės programos reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- c) per šešis mėnesius nuo daugiametės programos patvirtinimo pateikia Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos a ir b punktuose minimą auditą atliksiančios įstaigos, užtikrinant, kad pagrindiniai fondo bendro finansavimo naudos gavėjai būtų patikrinti atliekant auditą, o auditai būtų tolygiai paskirstyti per visą programavimo laikotarpį.

2. Kai pagal šį sprendimą paskirta audito institucija taip pat yra paskirta audito institucija pagal Sprendimus Nr. 574/2007/EB, Nr. 575/2007/EB ir 2007/.../EB, arba kai dviem arba daugiau iš šių fondų taikomos bendros sistemos, pagal 1 dalies c punktą galima pateikti bendrą suderintą audito strategiją.

3. Įgyvendinant kiekvieną metinę programą, audito institucija parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikiama:

- a) metinė audito ataskaita, kurioje išdėstomos pagal audito strategiją atlikto metinės programos audito išvados ir nurodomi visi programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai;
- b) remiantis audito institucijos atsakomybe atliktos kontrolės ir audito rezultatais – nuomonė apie tai, ar veikianti valdymo ir kontrolės sistema deramai užtikrina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos būtų teisingos ir kad pagrindiniai sandoriai būtų teisėti ir tvarkingi;
- c) deklaracija, kurioje būtų įvertintas galutinio likučio mokėjimo prašymo arba susigrąžinimo deklaracijos pagrįstumas ir atitinkamų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.

4. Audito institucija užtikrina, kad atliekant auditą būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.

5. Auditą, susijusį su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, galima finansuoti pagal 16 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 25 straipsnyje nurodytų išimtinių audito institucijos teisių.

VI SKYRIUS

PAREIGOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

31 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybių narių pareiga – užtikrinti patikimą daugiametį ir metinių programų finansų valdymą ir pagrindinių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsakingos institucijos ir įgaliotoji institucija, tvirtinančiosios institucijos, audito institucijos ir kitos susijusios įstaigos gautų tinkamus nurodymus dėl 24–30 straipsniuose nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų kūrimo, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos finansavimas būtų naudojamas veiksmingai ir teisingai.

3. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir ištaiso. Valstybės narės apie tuos pažeidimus praneša Komisijai ir nuolat ją informuoja apie administracinių ir teisinių procesų eigą.

Kai neįmanoma susigrąžinti galutiniam naudos gavėjui neteisėtai išmokėtų sumų, atitinkama valstybė narė atsako už prarastų lėšų grąžinimą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, jeigu nustatoma, kad nuostoliai buvo patirti dėl jos kaltės ar aplaidumo.

4. Valstybės narės visų pirma atsako už finansinę veiksmų kontrolę ir užtikrina, kad valdymo ir kontrolės sistemos bei auditas būtų įgyvendinami garantuojant tinkamą ir veiksmingą Bendrijos lėšų panaudojimą. Jos pateikia Komisijai šių sistemų aprašymą.

5. Išsamios 1–4 dalių įgyvendinimo taisyklės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

32 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemos

1. Prieš Komisijai patvirtinant daugiametę programą 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, valstybės narės užtikrina, kad pagal 24–30 straipsnius būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos.

Jų pareiga – užtikrinti, kad sistemos veiksmingai veiktų visą programavimo laikotarpį.

2. Valstybės narės kartu su savo daugiametės programos projektu pateikia Komisijai atsakingų, įgaliotųjų ir tvirtinančiųjų institucijų bei vidaus audito sistemų, veikiančių tose institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir kitų įstaigų, atliekančių auditą, už kurį ji yra atsakinga, struktūros ir procedūrų aprašą.

3. Komisija peržiūri šios nuostatos taikymą rengdama ataskaitą, nurodytą 50 straipsnio 3 dalyje.

33 straipsnis

Komisijos pareigos

1. Komisija 32 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, kad valstybės narės įdiegė 24–30 straipsnius atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir, remdamasi metinėmis audito ataskaitomis ir savo pačios atliktu auditu, kad sistemos efektyviai veikia programavimo laikotarpiu.

2. Nedarant įtakos valstybių narių atliekamam auditui, Komisijos pareigūnai arba įgalioti Komisijos atstovai, pranešę mažiausiai prieš tris darbo dienas, gali atlikti patikrinimus vietoje, kartais atlikdami ir metinėse programose numatytų veiksmų auditą, siekdami patikrinti, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai. Tokiame audite gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimus vietoje, siekdama patikrinti, ar sistemos veikia teisingai arba tai, ar vienas ar daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad apie fondo remiamus veiksmus būtų tinkamai informuojama, užtikrina tų veiksmų viešumą ir vėlesnes priemones.

5. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad veiksmai atitiktų ir papildytų kitas atitinkamas Bendrijos politikos kryptis, priemones ir iniciatyvas.

6. Komisija nustato gaires siekdama užtikrinti pagal šį sprendimą suteikto finansavimo pastebimumą.

34 straipsnis

Bendradarbiavimas su valstybių narių audito institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, kad būtų koordinuojami atitinkami jų audito planai ir metodai, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų auditą, siekdama kuo veiksmingiau pasinaudoti kontrolės ištekliais ir išvengti nepagrįsto darbų dubliavimosi.

Komisija pareiškia savo pastabas dėl audito strategijos, pateikiamos pagal 30 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jos gavimo.

2. Nustatydama savo audito strategiją, Komisija nurodo tas metines programas, kurias ji laiko tinkamomis atsižvelgiant į turimas žinias apie valdymo ir kontrolės sistemas.

Dėl tų programų Komisija gali nuspręsti, kad ji gali pagrindinai remtis valstybių narių pateiktais audito duomenimis ir kad ji pati atliks patikrinimus vietoje tik tuo atveju, jei yra įrodymų apie trūkumus sistemose.

VII SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

35 straipsnis

Atitiktis finansavimo reikalavimams – išlaidų deklaracijos

1. Visose išlaidų deklaracijose nurodoma išlaidų, kurias patyrė galutiniai naudos gavėjai, įgyvendindami veiksmus, suma ir atitinkamai gauta parama iš viešųjų ar privačių lėšų.

2. Išlaidos atitinka galutinių naudos gavėjų atliktus mokėjimus. Išlaidos pagrindžiamos mokėjimą patvirtinančiomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertės įrodomosios vertės apskaitos dokumentais.

3. Išlaidas galima laikyti atitinkančiomis fondo paramos reikalavimus tik tada, jeigu faktiškai mokėjimai buvo atlikti ne anksčiau kaip iki 20 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimame sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodytų metų sausio 1 d. Bendrai finansuojami veiksmai negali būti užbaigti iki pirmosios jų atitikties reikalavimams dienos.

4. Taisyklės, reglamentuojančios išlaidų, skirtų pagal 3 straipsnį įgyvendintiems veiksams, fondo bendrai finansuojamiems valstybėse narėse, atitiktį reikalavimams, priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

36 straipsnis

Mokėjimo galutiniams naudos gavėjams vientisumas

Valstybės narės įsitikina, ar atsakinga institucija užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai kuo greičiau gautų visą paramos sumą iš viešųjų lėšų. Neatskaitomos ir nesulaikomos jokios sumos, taip pat neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias galutiniams naudos gavėjams skirtas sumas, su sąlyga, kad galutiniai naudos gavėjai atitinka visus reikalavimus veiksmų ir išlaidų požiūriu.

37 straipsnis

Euro naudojimas

1. Valstybių narių daugiamečių ir metinių programų projektuose, nurodytuose atitinkamai 18 ir 20 straipsniuose, patvirtintose išlaidų ataskaitose, prašymuose dėl mokėjimo, nurodytuose 27 straipsnio 1 dalies n punkte, pateikiamos sumos ir metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitoje, nurodytoje 39 straipsnio 4 dalyje, bei galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje, nurodytoje 51 straipsnyje, minimos išlaidos nurodomos eurais.

2. 20 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimuose Komisijos sprendimuose dėl finansavimo, patvirtinančiuose valstybių narių metines programas, pateikiami Komisijos įsipareigojimai ir Komisijos mokėjimai apskaičiuojami ir vykdomi eurais.

3. Valstybės narės, kurios prašymo dėl mokėjimo pateikimo metu nebuvo įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį buhalterinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įskaitytos už atitinkamą programą atsakingos institucijos sąskaitose. Šį kursą kiekvieną mėnesį elektroninėmis priemonėmis skelbia Komisija.

4. Eurui tapus valstybės narės valiuta, 3 dalyje nustatyta konvertavimo tvarka toliau taikoma visoms išlaidoms, užregistruotoms tvirtinančiosios institucijos sąskaitose iki fiksuoto nacionalinės valiutos ir euro konvertavimo kurso įsigaliojimo dienos.

38 straipsnis

Įsipareigojimai

Bendrijos biudžetiniai įsipareigojimai prisiimami kiekvienais metais remiantis 20 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimu Komisijos sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą.

39 straipsnis

Mokėjimai. Išankstinis mokėjimas

1. Komisija vykdo fondo paramos mokėjimą pagal biudžetinius įsipareigojimus.

2. Mokėjimus sudaro išankstinis mokėjimas ir likučio mokėjimas. Jie vykdomi valstybės narės paskirtai atsakingai institucijai.

3. Pirmas išankstinis mokėjimas, lygus 50 % sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, paskirtos sumos, valstybei narei atliekamas per šešiasdešimt dienų nuo to sprendimo priėmimo.

4. Antras išankstinis mokėjimas atliekamas ne vėliau kaip po trijų mėnesių po to, kai Komisija per du mėnesius nuo valstybės narės mokėjimo prašymo oficialaus pateikimo patvirtina metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir patvirtintą

išlaidų, sudarančių mažiausiai 60 % pradinio mokėjimo sumos, deklaraciją, parengtą pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir 35 straipsnį.

Komisijos išmokėto antro išankstinio mokėjimo suma neviršija 50 % bendros sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, skirtos sumos, ir bet kuriuo atveju, jei valstybė narė nacionaliniu lygiu skyrė mažesnę sumą nei sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodyta suma, neviršija valstybės narės pagal metinę programą atrinktiems projektams faktiškai paskirtų Bendrijos lėšų sumos likučio, atėmus pirmą išankstinį mokėjimą.

5. Nuo išankstinio mokėjimo sumos priskaičiuotos palūkanos priskiriamos atitinkamai metinei programai; jos laikomos valstybės narės lėšomis kaip nacionalinė parama iš viešųjų lėšų ir deklaruojamos Komisijai išlaidų deklaravimo, susijusio su atitinkamos metinės programos įgyvendinimo galutine ataskaita, metu.

6. Išankstiniu mokėjimu sumokėtos sumos išskaitomos iš sąskaitų užbaigus metinę programą.

40 straipsnis

Likučio išmokėjimas

1. Komisija išmoka likutį, jeigu ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nustatyto galutinio termino išlaidų atitikčiai reikalavimams, gauna šiuos dokumentus:

- patvirtintą išlaidų deklaraciją, tinkamai parengtą pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir 35 straipsnį, ir prašymą išmokėti likutį arba grąžinamą išlaidų deklaraciją;
- galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, nurodytą 51 straipsnyje;
- metinę audito ataskaitą, nuomonę ir deklaraciją, numatytas 30 straipsnio 3 dalyje.

Likutis išmokamas priėmus galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą ir deklaraciją, kurioje įvertinamas prašymo išmokėti likutį pagrįstumas.

2. Jeigu atsakinga institucija nepateikia 1 dalyje nurodytų dokumentų iki nustatyto termino ir priimtina forma, Komisija panaikina tuos su atitinkama metine programa susijusius biudžetinius įsipareigojimus, pagal kuriuos nebuvo išmokėtos išankstinio finansavimo sumos.

3. 2 dalyje nurodyta automatinio atšaukimo procedūra laikinai sustabdoma atitinkamų projektų sumai, kai valstybės narės lygiu 1 dalyje nustatytų dokumentų pateikimo metu vyksta teismo procesas ar administracine tvarka nagrinėjamas skundas, turintis sustabdomąjį poveikį. Valstybė narė pateiktoje galutinėje ataskaitoje pateikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas šešis mėnesius siūnia apie tuos projektus parengtas pažangos

ataskaitas. Per tris mėnesius nuo teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka pabaigos valstybė narė dėl atitinkamų projektų pateikia 1 dalyje nurodytus dokumentus.

4. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis sustabdomas, jeigu Komisija priima sprendimą, kuriuo sustabdomas bendro finansavimo mokėjimas atitinkamai metinei programai pagal 42 straipsnį. Laikotarpis vėl pradamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybei narei pranešama apie 42 straipsnio 3 dalyje nurodytą Komisijos sprendimą.

5. Nepažeidžiant 41 straipsnio, Komisija per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, kurias Komisija pripažino mokėtinomis iš fondo, dydį ir apie bet kokias finansines pataisas, reikalingas dėl skirtumo tarp deklaruotų išlaidų ir pripažintų išlaidų. Valstybė narė savo pastabas pateikia per tris mėnesius.

6. Gavusi valstybės narės pastabas, Komisija per tris mėnesius nusprendžia, kokia išlaidų suma turėtų būti pripažinta kaip mokėtina iš fondo, ir išieško likutį, atsiradusį dėl skirtumo tarp galutinių pripažintų išlaidų ir tai valstybei narei jau sumokėtų sumų.

7. Atsižvelgdama į turimą finansavimą, Komisija išmoka likutį ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo tos dienos, kai ji priima 1 dalyje nurodytus dokumentus. Biudžetinio išpareigojimo likutis panaikinamas per šešis mėnesius nuo mokėjimo.

41 straipsnis

Mokėjimų termino nukėlimas

1. Įgaliojimas leidimus duodantis pareigūnas, turintis įgaliojimus pagal Finansinį reglamentą, nukelia mokėjimo terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu:

- nacionalinės ar Bendrijos audito įstaigos ataskaitoje yra įrodymų, leidžiančių manyti, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;
- tas pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus gavęs informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas.

2. Valstybei narei ir atsakingai institucijai nedelsiant pranešama apie mokėjimo termino nukėlimo priežastis. Mokėjimas nevykdomas tol, kol valstybė narė nesiima reikiamų priemonių.

42 straipsnis

Mokėjimų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti viso arba dalies išankstinio mokėjimo ir likučio mokėjimą, kai:

- yra rimtas programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas, kuris daro įtaką mokėjimo patvirtinimo

procedūros patikimumui ir dėl kurio nebuvo imtasi korekcinų priemonių; arba

- išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo panaikintas; arba
- valstybė narė nesilaikė savo išpareigojimų pagal 31 ir 32 straipsnius.

2. Komisija gali nuspręsti sustabdyti išankstinį ir likučio mokėjimą po to, kai suteikia valstybei narei galimybę per tris mėnesius pateikti savo pastabas.

3. Komisija nutraukia išankstinio ir likučio mokėjimo sustabdymą, kai, jos nuomone, valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, leidžiančių jį nutraukti.

4. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija pagal 46 straipsnį gali priimti sprendimą atšaukti visą Bendrijos paramą metinei programai ar jos dalį.

43 straipsnis

Dokumentų saugojimas

Nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių pagal Sutarties 87 straipsnį, atsakinga institucija užtikrina, kad Komisija ir Audito Rūmai penkerius metus po programų užbaigimo pagal 40 straipsnio 1 dalį galėtų susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su atitinkamų programų išlaidomis ir auditu.

Šis laikotarpis nutraukiamas teismo proceso atveju arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

Dokumentų originalai arba originalus atitinkantys patvirtinti jų tekstai laikomi bendrai priimtinoose duomenų laikmenose.

VIII SKYRIUS

FINANSINĖS PATAISOS

44 straipsnis

Valstybių narių finansinės pataisos

1. Valstybės narės visų pirma atsako už pažeidimų nagrinėjimą, imdamosi priemonių, jei esama įrodymų, kad yra reikšmingų pokyčių, kurie daro poveikį programų įgyvendinimo ar kontrolės pobūdžiui arba sąlygoms, ir darydamos reikiamas finansines pataisas.

2. Valstybės narės daro reikiamas finansines pataisas dėl nustatytų pavienių arba sistemingų pažeidimų vykdant veiksmus ar įgyvendinant metines programas.

Valstybių narių daromomis pataisomis atšaukiama ir, atitinkamai atvejais, susigrąžinama visa Bendrijos parama arba jos dalis. Jeigu per atitinkamos valstybės narės nustatytą laikotarpį ši suma

negražinama, mokami delspinigiai, kurių norma nustatyta 47 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir į fondo patirtus finansinius nuostolius.

3. Nustačius sistemingus pažeidimus, atitinkama valstybė narė tiria visas operacijas, kurias vykdant galėjo būti padaryti pažeidimai.

4. Į 51 straipsnyje nurodytą metinės programos įgyvendinimo galutinę ataskaitą valstybės narės įtraukia dėl atitinkamos metinės programos inicijuotų atšaukimo procedūrų sąrašą.

45 straipsnis

Komisijos atliekamas sąskaitų auditas ir daromos finansinės pataisos

1. Nepažeisdami Audito Rūmų įgaliojimų arba patikrinimų, kuriuos atlieka valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai gali vykdyti fondo finansuojamų veiksmų bei valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimus vietoje, įskaitant atrankinius patikrinimus, prieš tai pranešę bent prieš tris darbo dienas. Komisija atitinkamą valstybę narę įspėja iš anksto, kad gautų visą reikiamą pagalbą. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

Komisija gali reikalauti atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje, siekdama patikrinti, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti atstovai.

2. Jei, baigusi būtinus patikrinimus, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų pagal 31 straipsnį, ji sustabdo išankstinį arba likučio mokėjimą pagal 42 straipsnį.

46 straipsnis

Pataisų kriterijai

1. Komisija gali daryti finansines pataisas, atšaukdama visą Bendrijos paramą metinei programai arba jos dalį, jeigu, atlikusi būtiną tyrimą, ji nustato, kad:

- a) yra didelių trūkumų programos valdymo ir kontrolės sistemoje, keliančių pavojų Bendrijos paramai, kuri programai jau yra sumokėta;
- b) patvirtintoje išlaidų deklaracijoje išlaidos nurodytos neteisingai ir valstybė narė jų neištaisė prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį;

- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 31 straipsnį prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį.

Komisija priima sprendimą, atsižvelgusi į valstybės narės pateiktas pastabas.

2. Siekdama nustatyti, ar taikyti vienodo dydžio ar ekstrapoliuotą pataisą, Komisija finansines pataisas daro kiekvienu atskiru nustatyto pažeidimo atveju, atsižvelgdama į pažeidimo nuolatinį pobūdį. Jei pažeidimas susijęs su išlaidų deklaracija, dėl kurios audito institucija jau pateikė deramą užtikrinimą pagal 30 straipsnio 3 dalies b punktą, bus galima daryti prielaidą, kad egzistuoja nuolatinė problema, nulemianti vienodos arba ekstrapoliuotos pataisos taikymą, išskyrus tuos atvejus, kai valstybė narė per tris mėnesius gali pateikti šią prielaidą paneigiančių įrodymų.

3. Priimdama sprendimą dėl pataisų sumos, Komisija atsižvelgia į pažeidimo svarbą ir atitinkamos metinės programos trūkumų mastą bei finansinį poveikį.

4. Kai Komisija savo poziciją grindžia ne jos tarnybose dirbančių auditorių nustatytais faktais, ji, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės panaudotas priemones pagal 32 straipsnį, pastebėtų pažeidimų ataskaitas ir valstybės narės pateiktus atsakymus, padaro išvadą dėl finansinių padarinių.

47 straipsnis

Gražinimas

1. Visos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui gražintinos sumos sumokamos iki gražinimo termino, nurodyto vykdomajame rašte sumoms išieškoti, parengtame pagal Finansinio reglamento 72 straipsnį. Šis terminas yra paskutinė antrojo mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.

2. Dėl vėlavimo vykdant gražinimą nuo pavėluotos gražinti sumos mokami delspinigiai, pradedant nustatyto terminu ir baigiant faktinio mokėjimo diena. Taikoma delspinigių norma yra trimis su puse procentinių punktų didesnė nei ta, kurią taiko Europos centrinis bankas savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir kuri paskelbta Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje, galiojusi to mėnesio, kurį sueina gražinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną.

48 straipsnis

Valstybių narių įsipareigojimai

Komisijos padaryta finansinė pataisa neapriboja valstybės narės įsipareigojimo vykdyti išieškojimą pagal 44 straipsnį.

IX SKYRIUS

STEBĖSENA, ĮVERTINIMAS IR ATASKAITOS

49 straipsnis

Stebėseną ir įvertinimą

1. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija vykdo nuolatinę fondo veiklos stebėseną.
2. Rengdama 50 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas Komisija vertina fondo veiklą kartu su valstybėmis narėmis, siekdama įvertinti veiksmų tinkamumą, veiksmingumą ir poveikį, atsižvelgdama į 2 straipsnyje nurodytą bendrąjį tikslą.
3. Komisija taip pat nagrinėja, kaip fondo veiksmai papildo kitų atitinkamų Bendrijos politikos krypčių, priemonių ir iniciatyvų veiksmus.

50 straipsnis

Įsipareigojimai teikti ataskaitas

1. Kiekvienos valstybės narės atsakinga institucija imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad bus vykdoma projekto stebėseną ir atliekamas įvertinimas.

Šiuo tikslu susitarimuose ir sutartyse, kuriuos ji sudaro su už veiksmų įgyvendinimą atsakingomis organizacijomis, turi būti straipsniai, numatantys įsipareigojimą teikti reguliarias ir išsamias ataskaitas apie pažangą įgyvendinant ir užbaigiant įgyvendinti nustatytus tikslus, kuriomis remiamasi rengiant atitinkamai metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitas ir galutinės ataskaitas.

2. Valstybės narės iki 2012 m. birželio 30 d. ir 2015 m. birželio 30 d. pateikia Komisijai atitinkamai 2008–2010 m. laikotarpio ir 2011–2013 m. laikotarpio bendrai su fondu finansuojamų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

3. Komisija atitinkamai iki 2012 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui atitinkamai 2008–2010 m. laikotarpio ir 2011–2013 m. laikotarpio *ex-post* įvertinimo ataskaitą.

51 straipsnis

Metinės programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

1. Siekiant susidaryti aiškią nuomonę apie programos įgyvendinimą, metinės programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikiama informacija:

- a) apie metinės programos finansinį ir praktinį įgyvendinimą;
- b) apie pažangą, pasiektą įgyvendinant daugiametę programą ir jos prioritetus, atsižvelgiant į jos konkrečius,

patikrinamus tikslus, kiekybiškai įvertinus, kai ir kiek tai įmanoma, rodiklius;

- c) apie priemones, kurių ėmėsi atsakinga institucija, siekdama užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, visų pirma:
 - i) stebėsenos ir įvertinimo priemonės, įskaitant duomenų rinkimo tvarką;
 - ii) svarbių problemų, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiklos programą, santrauką ir priemones, kurių buvo imtasi;
 - iii) naudotą techninę pagalbą.
- d) apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant pateikti informaciją apie metines ir daugiametes programas ir jas paskelbti.

2. Ataskaita laikoma priimtina, jeigu joje pateikiama visa 1 dalyje išvardyta informacija. Gavusi visą 1 dalyje nurodytą informaciją, Komisija per du mėnesius priima sprendimą dėl atsakingos institucijos pateiktos ataskaitos turinio, apie kurį praneša valstybės narėms. Jeigu Komisija iki nustatyto termino nepateikia atsakymo, ataskaita laikoma priimta.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda bendras Solidarumo ir migracijos srautų valdymo komitetas, įsteigtas Sprendimu Nr. 574/2007/EB.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys, 5 dalies b punktas ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Tarybos sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 3 dalies c punkte, 4 dalies b punkte ir 4 dalies e punkte nurodyti laikotarpiai yra šešios savaitės.

53 straipsnis

Peržiūra

Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, iki 2013 m. birželio 30 d. peržiūri šį sprendimą.

54 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis sprendimas neturi poveikio pagalbos, kurią Komisija patvirtino pagal Sprendimą 2004/904/EB ar pagal kitus 2007 m. gruodžio 31 d. šiai pagalbai taikomus teisės aktus, tęstinumui ar pakeitimui, įskaitant visišką ar dalinį atšaukimą.

2. Priimdama sprendimus dėl bendro finansavimo iš šio fondo, Komisija atsižvelgia į iki 2007 m. birželio 7 d. pagal Sprendimą 2004/904/EB priimtas priemones, kurios turi finansinių pasekmių to bendro finansavimo laikotarpiu.

3. Bendram finansavimui skirtas sumas, kurias Komisija patvirtino nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d. ir dėl kurių programų užbaigimui reikalingi dokumentai nebuvo išsiųsti Komisijai iki galutinės ataskaitos pateikimo termino, iki 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija automatiškai panaikina, o neteisėtai išmokėtos sumos išieškamos.

Į sumas, susijusias su operacijomis ar programomis, kurios buvo sustabdytos dėl sustabdomąjį poveikį turinčio teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka, apskaičiuojant automatiškai panaikinamą sumą neatsižvelgiama.

4. Iki 2009 m. birželio 30 d. valstybės narės pateikia Komisijai 2005–2007 m. laikotarpiu bendrai fondo finansuotų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

5. Komisija iki 2009 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui ataskaitą, kurioje apžvelgiami 2005–2007 m. laikotarpiu pasiekti rezultatai ir fondo naudojimo kokybiniai bei kiekybiniai aspektai.

55 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas 2004/904/EB panaikinamas nuo 2008 m. sausio 1 d.

56 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis sprendimas taikomas nuo 2008 m. sausio 1 d., išskyrus 13, 17, 18, 20, 23 ir 25 straipsnius, 31 straipsnio 2 ir 5 dalis, 32 straipsnį, 35 straipsnio 4 dalį ir 52 straipsnį, kurie taikomi nuo 2007 m. birželio 7 d.

57 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Briuselyje, 2007 m. gegužės 23 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. GLOSER

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 574/2007/EB

2007 m. gegužės 23 d.

dėl Išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 62 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Nors kiekviena valstybė narė, laikydamosi bendrųjų normų, prisideda prie aukšto ir vienodo asmenų kontrolės ir Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų stebėjimo lygio užtikrinimo, vienoms valstybėms narėms tenka sunkesnė našta nei kitoms.
- (2) Naštos skirtumas aiškinamas skirtinga padėtimi, susiklosčiusia valstybėse narėse dėl išorės sienos geografinės padėties, nustatytų ir veikiančių sienos perėjimo punktų skaičiaus, tiek teisėtos, tiek ir nelegalios migracijos srautų dydžio, išskylančios rizikos ir grėsmės ir, galiausiai, nacionalinių tarnybų darbo krūvio, susijusio su prašymų išduoti vizą nagrinėjimu ir vizų išdavimu.
- (3) Valstybių narių ir Europos Sąjungos dalijimasis išorės sienų valdymo našta yra vienas iš penkių bendrosios išorės sienų valdymo politikos, kurią pasiūlė Komisija savo 2002 m. gegužės 7 d. komunikate „Siekiant integruoto Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo“ ir patvirtino Taryba savo 2002 m. birželio 14 d. „Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo plane“ komponentų.
- (4) Nors 2004 m. spalio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą ⁽⁴⁾, yra svarbus žingsnis link laipsniškos Europos bendrosios integruoto sienų valdymo sistemos operatyvaus aspekto plėtros, veiksmingų ir bendrųjų išorės sienų kontrolės ir priežiūros standartų įgyvendinimui reikalingas Bendrijos finansinio solidarumo

mechanizmas, kuris remtų valstybes nares, Bendrijos labai prisiimančias ilgalaikę ir sunkią finansinę naštą.

- (5) Teisės aktų bendrame kodekse, apibrėžtame visų pirma 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 562/2006, nustatančiame taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) ⁽⁵⁾, numatyta taikyti pasienio kontrolę siekiant padėti kovoti su nelegalia imigracija ir prekyba žmonėmis ir užkirsti kelią grėsmei valstybių narių vidaus saugumui, kartu numatant, kad pasienio kontrolė turi būti vykdoma tokiu būdu, kad nebūtų pakenkta žmogiškajam orumui.
- (6) Išorės sienų fondu (toliau – fondas) turėtų būti išreikštas solidarumas teikiant finansinę paramą toms valstybėms narėms, kurios taiko Šengeno nuostatas dėl išorės sienų.
- (7) Tokią finansinę paramą reikėtų teikti taip, kad tuo pat metu ji sietųsi su ankstesne Europos Sąjungos finansine parama valstybėms narėms, kurios šio sprendimo įsigaliojimo metu dar netaiko visų Šengeno *acquis* nuostatų, bet netaptų paprasta veiksmų, anksčiau finansuotų kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete, tąsa. Tokiais atvejais fondas pagal 2004 m. lapkričio 4–5 d. Hagos programą turėtų kiek įmanoma greičiau padėti pasiręgti toms valstybėms narėms visapusiškam dalyvavimui.
- (8) Be to, fonde turėtų būti atsižvelgta į konkrečias situacijas, tokias kaip trečiųjų šalių piliečių, kuriems būtina kirsti vienos ar daugiau valstybių narių teritoriją keliaujant tarp dviejų jų geografiškai nevientisos valstybės dalių, sausumos tranzitas, ne tik dėl atitinkamos (-ų) valstybės narės (-ių), tačiau ir dėl visų valstybių narių, kurios panaikino kontrolę prie savo vidaus sienų, interesų. Tokiais atvejais, finansuoti veiksmai turėtų būti išsamiai apibrėžti, o skiriami išteklių turėtų būti nustatyti remiantis faktiniu su tais veiksmis susijusių poreikių vertinimu.
- (9) Siekiant užtikrinti vienodą ir aukšto lygio išorės sienų kontrolę ir lankstų sienų kirtimą, fondas turėtų prisidėti prie Europos bendros integruotos sienų valdymo sistemos, į kurią įeina visos bendradarbiaujančių ir, prireikus, veikiančių su kitais dalyviais valstybių narių kompetentingų institucijų skirtinguose lygiuose taikomos su politika, teisės

⁽¹⁾ OL C 88, 2006 4 11, p. 15.⁽²⁾ OL C 115, 2006 5 16, p. 47.⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2007 m. gegužės 7 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 349, 2004 11 25, p. 1.⁽⁵⁾ OL L 105, 2006 4 13, p. 1.

- aktais, sistemingu bendradarbiavimu, naštos paskirstymu, personalu, įranga ir technologija susijusios priemonės, naudojant, *inter alia*, keturių ramsčių pasienio saugumo modelį ir Europos Sąjungos integruotą rizikos analizę.
- (10) Pagal 2003 m. Stojimo akto ⁽¹⁾ protokolą Nr. 5 dėl asmenų sausumos tranzito tarp Kaliningrado srities ir kitų Rusijos Federacijos dalių fondas turėtų padengti visas papildomas išlaidas, patiriamas įgyvendinant konkrečias tokių tranzitų reglamentuojančias *acquis* nuostatas.
- (11) Papildant Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004 įsteigtos Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) globoje plėtojamą operatyvų bendradarbiavimą ir greta valstybėms narėms skiriamų lėšų, fondu taip pat turėtų būti užtikrinta Bendrijos galimybė spręsti strateginių pasienio punktų trūkumus bendrai finansuojant konkrečius tiems trūkumams šalinti skirtus veiksmus, remiantis kiekvienais metais tokiems veiksams atidedamomis konkrečiomis sumomis.
- (12) Fonde turėtų būti numatyta parama nacionalinėms priemonėms ir valstybių narių bendradarbiavimui vizų politikos srityje ir vykdant kitą veiklą iki išorės sienų kontrolės etapo. Veiksmingas valstybių narių konsulinių įstaigų trečiojoje šalyse organizuojamos veiklos valdymas yra naudingas bendrajai vizų politikai, priklausančiai daugiasluoksnei sistemai, kurios tikslas – palengvinti teisėtas keliones ir padėti Europos Sąjungai spręsti nelegalios imigracijos problemą, bei sudaro neatsiejamą europinės bendrosios integruoto sienų valdymo sistemos dalį.
- (13) Atsižvelgiant į fondo taikymo sritį ir tikslą, iš jo jokia būdu neturėtų būti remiami veiksmai, susiję su vietomis ir centrais, kuriuose trečiojoje šalyse laikomi asmenys.
- (14) Reikėtų nustatyti objektyvius turimų metinių išteklių skyrimo valstybėms narėms kriterijus. Kriterijus reikėtų suskirstyti pagal sienų tipus, atsižvelgiant į srautus ir rizikos lygius prie valstybių narių išorės sienų.
- (15) Minėtų kriterijų taikymą reikėtų peržiūrėti 2010 m., kad būtų galima atsižvelgti į išylančias naujas aplinkybes, įskaitant visų pirma tas, kurios susijusios su pačių išorės sienų pokyčiais.
- (16) Atsižvelgiant į Agentūros misiją padėti valstybėms narėms įgyvendinti išorės sienos valdymo veiklos aspektus ir siekiant plėtoti Agentūros misijos ir valstybių narių pareigos vykdyti išorės sienų kontrolę ir stebėjamą papildomumą, Komisija turėtų konsultuotis su Agentūra dėl valstybių narių pateikiamų daugiamečių programų projektų bei dėl Komisijos rengiamų strateginių gairių.
- (17) Be to, Komisija gali paprašyti Agentūros prisidėti prie Komisijos atliekamo fondo poveikio išorės sienų kontrolės politikos ir įstatymų rengimui, fondo ir Agentūros uždavinių sinergijos bei lėšų skyrimo valstybėms narėms kriterijų tinkamumo, atsižvelgiant į šioje srityje Europos Sąjungos įgyvendinamus tikslus, vertinimo.
- (18) Šis sprendimas skirtas tapti dalimi nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2007/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽²⁾, 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 575/2007/EB dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽³⁾ ir ... Tarybos sprendimas 2007/.../EB dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽⁴⁾, bei kuria siekiama spręsti teisingo valstybių narių pareigų pasiskirstymo klausimą, pasidalijant finansine našta, atsirandančia diegiant integruotą Europos Sąjungos išorės sienų valdymą ir įgyvendinant bendras prieglobsčio ir imigracijos politikos kryptis, parengtas pagal Sutarties IV antraštinės dalies 3 dalį.
- (19) Valstybės narės dalyvavimas šiame fonde neturėtų sutapti su jos dalyvavimu būsimoje laikinojoje priemonėje, kuri būtų parengta padėti valstybėms narėms naudoti gavėjoms finansuoti veiksmus prie naujų Europos Sąjungos išorės sienų įgyvendinant Šengeno *acquis* ir išorės sienų kontrolę.
- (20) Pagal šį fondą remiami veiksmai turėtų būti sinergiškai suderinti su veiksmais, kuriuos remia Bendrijos priemonės dėl išorės paramos ir kurie yra Europos Sąjungos išorės santykių politikos, visų pirma laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės išorės aspektų strategijos, dalis.
- (21) Fondo teikiama parama būtų veiksmingesnė ir tiksliau nukreipta, jeigu finansavimo reikalavimus atitinkančių veiksmų bendras finansavimas remtųsi daugiamečiu programavimu, kurį kiekviena valstybė narė rengia vykdydama dialogą su Komisija.
- (22) Remdamasi Komisijos patvirtintomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė turėtų parengti daugiamečio programavimo dokumentą, atsižvelgdama į savo konkrečią padėtį ir poreikius bei išdėstydamą savo vystymosi strategiją, kuri turėtų sudaryti pasirengimo į metines programas įtrauktinų veiksmų įgyvendinimui pagrindą.

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

⁽³⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 45.

⁽⁴⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

⁽¹⁾ OL L 236, 2003 9 23, p. 946.

- (23) Atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, nurodytą 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽¹⁾ (toliau – finansinis reglamentas) 53 straipsnio 1 dalies b punkte reikėtų nurodyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo įsipareigojimus, susijusius su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įgyvendinimu, ir išaiškinti valstybių narių bendradarbiavimo prievoles. Šių sąlygų taikymas leistų Komisijai įsitikinti, kad valstybės narės naudoja fondą teisėtai ir teisingai, laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta finansinio reglamento 27 straipsnyje ir 48 straipsnio 2 dalyje.
- (24) Valstybės narės turėtų patvirtinti tinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą bei įgyvendinimo kokybę. Todėl būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kurias turėtų vykdyti visos programos.
- (25) Kadangi fondu gali būti remiamos valstybės narės nacionalinės priemonės, skirtos Šengeno *acquis* įvairiose srityse – nuo išorės sienų iki vizų politikos – įgyvendinimui, skirtingais lygiais ir skirtingose vietose gali dalyvauti daugiau nei viena atitinkamos valstybės narės institucija. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leista paskirti kelias tvirtinančiąsias ir audito įstaigas ar įgaliotas įstaigas, su sąlyga, kad būtų aiškiai paskirstytos funkcijos kiekvienai iš šių įstaigų.
- (26) Pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus už fondo intervencinių priemonių įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės.
- (27) Siekiant garantuoti veiksmingą ir teisingą valstybių narių daugiamėčių ir metinių programų įgyvendinimą, reikėtų nustatyti valstybių narių įsipareigojimus, susijusius su valdymo ir kontrolės sistemomis, išlaidų tvirtinimu ir neatitikimų Bendrijos teisei bei jos pažeidimų prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Valdymo ir kontrolės srityje visų pirma būtina nustatyti būdus, kuriais valstybės narės užtikrins, kad sistemos būtų įdiegtos ir deramai veiktų.
- (28) Nepažeidžiant su finansų kontrole susijusių Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų būti skatinamos bendradarbiauti šioje srityje.
- (29) Fondo remiamų veiksmų veiksmingumas ir poveikis taip pat priklauso nuo tų veiksmų įvertinimo ir rezultatų skleidimo. Reikėtų reglamentuoti valstybių narių ir Komisijos atsakomybę šioje srityje bei įvertinimo patikimumo ir susijusios informacijos kokybės užtikrinimo priemones.
- (30) Veiksmus reikėtų įvertinti numatant atlikti tarpinę peržiūrą ir poveikio vertinimą, o vertinimo procesas turėtų būti įtrauktas į projekto stebėsenos priemones.
- (31) Atsižvelgiant į Bendrijos finansavimo matomumo svarbą, Komisija turėtų numatyti gaires, kaip sudaryti palankesnes sąlygas iš fondo dotacijas gaunančioms valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, tarptautinėms organizacijoms ar kitiems subjektams tinkamai paviešinti gautą paramą, atsižvelgiant į pagal pasidalijamąjį valdymą valdomose kitose priemonėse, pavyzdžiui, struktūriniuose fonduose, taikomą praktiką.
- (32) Šiuo sprendimu visai programos trukmei nustatomas finansinis paketas, kuris yra svarbiausias orientacinis dydis biudžeto valdymo institucijai kasmetinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽²⁾ 37 punkte.
- (33) Kadangi šio sprendimo tikslas – remti europinės bendros integruoto sienų valdymo sistemos sukūrimą, kuri, *inter alia*, apimtų valstybių narių konsulinių ir kitų įstaigų trečiojoje šalyse organizuojamos veiklos, susijusios su trečiųjų šalių piliečių srautais į valstybių narių teritoriją, valdymą, – valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (34) Šio sprendimo įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽³⁾.
- (35) Kadangi šio sprendimo priemonė, susijusi su strateginių gairių patvirtinimu, yra bendro pobūdžio ir skirta iš dalies keisti neesmines šio sprendimo nuostatas, *inter alia*, išbraukiant kai kurias tokias nuostatas ar papildant šį sprendimą naujomis neesminėmis nuostatomis, ji turėtų būti priimama laikantis reguliavimo procedūros su tikrinimu, numatytos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje. Siekiant efektyvumo, priimant strategines gaires įprasti reguliavimo procedūros su tikrinimu terminai turėtų būti sutrumpinti.

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

⁽²⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

- (36) Siekiant užtikrinti, kad fondas būtų įgyvendinamas laiku, kai kurios šio sprendimo nuostatos turėtų būti taikomos nuo 2007 m. sausio 1 d.
- (37) Islandijos ir Norvegijos atveju šiuo sprendimu plėtojamose Šengeno *acquis* nuostatos, patenkančios į 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽¹⁾ 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytą sritį.
- (38) Turėtų būti numatyta tvarka, leidžianti Islandijos ir Norvegijos atstovams dalyvauti komitetų, padedančių Komisijai naudotis jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais, darbe. Tokia tvarka buvo apsvaistyta Europos Sąjungos Tarybai ir Islandijos Respublikai bei Norvegijos Karalystei pasikeičiant laiškais dėl komitetų, padedančių Europos Komisijai naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais ⁽²⁾, pridedamais prie susitarimo, nurodyto 37 konstatuojamojo dalyje.
- (39) Šveicarijos atveju šiuo sprendimu plėtojamose Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos sudarytame susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* toje srityje, kuri nurodyta Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A dalyje kartu su Tarybos sprendimo 2004/860/EB ⁽³⁾ 4 straipsnio 1 dalimi.
- (40) Turėtų būti numatyta tvarka, leidžianti Šveicarijos atstovams dalyvauti komitetų, padedančių Komisijai naudotis jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais, darbe. Tokia tvarka buvo apsvaistyta Europos Sąjungos Tarybai ir Šveicarijai pasikeičiant laiškais, pridedamais prie susitarimo, nurodyto 39 konstatuojamojo dalyje.
- (41) Siekiant nustatyti papildomas taisykles, būtinas šios priemonės įgyvendinimui, reikėtų sudaryti Bendrijos ir Islandijos, Norvegijos bei Šveicarijos susitarimą.
- (42) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimančią šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis sprendimas remiasi Šengeno *acquis* pagal Europos bendrijos

steigimo sutarties trečiosios dalies IV antraštinės dalies nuostatas, Danija pagal minėto protokolo 5 straipsnį per šešis mėnesius nuo tada, kai Taryba priima šį sprendimą, nusprendžia, ar įgyvendins jį savo nacionalinėje teisėje.

- (43) Šis sprendimas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ⁽⁴⁾ ir vėlesnį 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimą 2004/926/EB dėl Šengeno *acquis* dalių taikymo Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ⁽⁵⁾. Dėl to Jungtinė Karalystė nedalyvauja jį priimančią ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (44) Šis sprendimas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ⁽⁶⁾. Dėl to Airija nedalyvauja jį priimančią ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (45) Laikantis Sutarties 67 straipsnio 2 dalies antros įtraukos, 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 2004/927/EB, numatančiu reglamentuoti tam tikras sritis, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutarties trečiosios dalies IV antraštinė dalis, tos Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ⁽⁷⁾, buvo numatyta Sutarties 251 straipsnyje nustatytą tvarką taikyti srityse, kurioms taikoma Sutarties 62 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a punktas ir 3 dalis, 63 straipsnio 2 dalies b punktas ir 3 dalies b punktas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TIKSLAI IR VEIKSMAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Siekiant prisidėti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo ir solidarumo tarp valstybių narių principo taikymo, šiuo sprendimu 2007 m. sausio 1 d.–2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui įsteigiamas Išorės sienų fondas (toliau – fondas), kuris yra darnios sistemos, kurią taip pat sudaro Sprendimas Nr. 573/2007/EB, Sprendimas Nr. 575/2007/EB ir Sprendimas 2007/.../EB, dalis.

⁽¹⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

⁽²⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 53.

⁽³⁾ OL L 370, 2004 12 17, p. 78.

⁽⁴⁾ OL L 131, 2000 6 1, p. 43.

⁽⁵⁾ OL L 395, 2004 12 31, p. 70.

⁽⁶⁾ OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

⁽⁷⁾ OL L 396, 2004 12 31, p. 45.

Šiuo sprendimu nustatomi tikslai, prie kurių siekimo prisideda fondas, fondo naudojimas, turimi finansiniai ištekliai ir turimų finansinių išteklių paskirstymo kriterijai.

Sprendimu nustatomos fondo valdymo taisyklės, įskaitant finansines taisykles, ir stebėsenos bei kontrolės mechanizmai, grindžiami pareigų pasidalijimu tarp Komisijos ir valstybių narių.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame sprendime:

- 1) išorės sienos – valstybių narių sausumos sienos, įskaitant upių ir ežerų sienas, jūrų sienos ir jų oro uostai, upių uostai, jūrų uostai ir ežerų uostai, kuriems taikomos Bendrijos teisės nuostatos dėl išorės sienų kirtimo, nepriklausomai nuo to, ar šios sienos yra laikinos ar ne;
- 2) „laikinos išorės sienos“ yra šios:
 - a) bendra siena tarp valstybės narės, visiškai įgyvendinančios Šengeno *acquis*, ir valstybės narės, kuri privalo visiškai taikyti Šengeno *acquis* pagal savo Stojimo aktą, bet kuriai dar neišgaliojo atitinkamas Tarybos sprendimas, leidžiantis jai tą *acquis* visapusiškai taikyti;
 - b) bendra siena tarp dviejų valstybių narių, kurios privalo visiškai taikyti Šengeno *acquis* pagal savo Stojimo aktą, bet kurioms dar neišgaliojo Tarybos sprendimas, leidžiantis joms tą *acquis* visapusiškai taikyti;
- 3) sienos perėjimo punktas – kompetentingų institucijų nustatyta vieta, kurioje leidžiama kirsti išorės sienas, apie kurią pranešta pagal Reglamento (EB) Nr. 562/2006 34 straipsnio 2 dalį;
- 4) Agentūra – Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra, įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004.

3 straipsnis

Bendrieji fondo tikslai

1. Fondas prisideda siekiant šių tikslų:
 - a) veiksmingo kontrolės, apimančios patikrinimų ir stebėjimo užduočių, susijusių su išorės sienomis, organizavimo;
 - b) veiksmingo valstybių narių vykdomo asmenų srautų valdymo prie išorės sienų, siekiant užtikrinti, viena vertus, aukštą apsaugos prie išorės sienų lygį ir, kita vertus, sklandų

išorės sienų kirtimą pagal Šengeno *acquis*, atsižvelgiant į pagarbaus elgesio ir žmogiškojo orumo principus;

- c) Bendrijos teisės nuostatų dėl išorės sienų kirtimo, ypač Reglamento (EB) Nr. 562/2006, vienodo taikymo sienų apsaugos pareigūnų veikloje;
- d) valstybių narių konsulinių ir kitų įstaigų trečiojoje šalyje veiklos, susijusios su trečiųjų šalių piliečių judėjimo į valstybių narių teritorijas srautais, valdymo gerinimo ir valstybių narių bendradarbiavimo šiuo tikslu.

2. Fondas prisideda prie techninės pagalbos finansavimo valstybių narių ar Komisijos iniciatyva.

4 straipsnis

Konkretūs tikslai

1. 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyto tikslo atžvilgiu fondas remia tokius konkrečius tikslus:

- a) rekomendacijų, veiklos standartų ir geriausios praktikos, nustatytos valstybėms narėms vykdant operatyvų bendradarbiavimą sienų kontrolės srityje, įgyvendinimą;
- b) priemonių, būtinų gerinti stebėjimo sistemas tarp sienos perėjimo punktų, kūrimą ir taikymą;
- c) priemonių įdiegimą arba veiksmingų sistemų, leidžiančių metodiškai rinkti svarbią informaciją apie besiklostančių padėti prie išorės sienų, ant jų ir tuoj pat už jų, kūrimą;
- d) tinkamo asmenų, kertančių visų rūšių išorės sienas (sausumos, oro ir jūros) skaičiaus registravimo užtikrinimą;
- e) registracija ar kitais duomenų rinkimo šaltiniais pagrįstos statistinių ir administracinių duomenų apie keliautojų kategorijas, patikrinimo ir stebėjimo priemonių skaičių ir pobūdį prie skirtingų rūšių išorės sienų rinkimo sistemos įdiegimą ar atnaujinimą;
- f) efektyvaus, struktūrinio, strateginio ir veiklos koordinavimo tvarkos tarp visų sienos perėjimo punktuose veikiančių institucijų sukūrimą;
- g) sienų apsaugos pareigūnų gebėjimų ir kvalifikacijos vykdyti savo stebėjimo, konsultavimo ir kontrolės užduotis gerinimą;
- h) keitimosi informacija nacionaliniu lygiu tarp institucijų, atsakingų už išorės sienų valdymą, bei tarp tų institucijų ir

kitų už migraciją, prieglobstį ir kitus susijusius klausimus atsakingų institucijų gerinimą;

i) kokybės valdymo standartų skatinimą.

2. 3 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyto tikslo atžvilgiu fondas remia tokius konkrečius tikslus:

a) išskyrus laikinas išorės sienas – naujų darbo metodų, logistinių priemonių ir naujausių technologijų plėtojimą, siekiant sustiprinti sistemingą atvykstančių ir išvykstančių asmenų kontrolę sienos perėjimo punktuose;

b) technologijų naudojimo ir už veiksmingą tų technologijų naudojimą atsakingų darbuotojų specializuotų mokymų skatinimą;

c) keitimosi informacija apie suklastotus kelionės dokumentus skatinimą ir mokymų šiuo klausimu gerinimą, įskaitant tokių dokumentų atpažinimui skirtų bendrųjų priemonių ir praktikos plėtojimą bei skleidimą;

d) veiksmingo duomenų tikrinimo realiuoju laiku sienos perėjimo punktuose, naudojant didelės apimties IT sistemas, pavyzdžiui, Šengeno informacinę sistemą (SIS) ir Vizų informacinę sistemą (VIS), ir efektyvių informacijos mainų realiuoju laiku tarp visų sienos perėjimo punktų prie išorės sienų skatinimą;

e) rizikos analizės rezultatų optimalaus įgyvendinimo veiklos ir techniniame lygmenyje užtikrinimą.

3. 3 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyto tikslo atžvilgiu fondas remia tokius konkrečius tikslus:

a) laipsnišką vienodo sienos apsaugos tarnybos mokymo, rengimo ir kvalifikacijos įdiegimą kiekvienoje valstybėje narėje, visų pirma įgyvendinant Agentūros parengtą bendrąją pagrindinę mokymų programą ir nuosekliai papildant Agentūros veiklą šioje srityje;

b) dažnesnį valstybių narių keitimąsi sienų apsaugos pareigūnais ir dažnesnes jų komandiruotes bei paramą jiems, papildant Agentūros gaires ir veiklą šioje srityje;

c) skatinimą naudoti suderinamas naujausias technologijas prie išorės sienų, kada tai yra būtina siekiant teisingai, efektyviai ar vienodai taikyti normas;

d) institucijų gebėjimų taikyti tas pačias procedūras ir priimti nuoseklius, operatyvius ir aukštos kokybės sprendimus išorės sienų kirtimo, įskaitant vizų išdavimą, klausimais stiprinimą;

e) bendro Sienų apsaugos pareigūnų vadovo naudojimo skatinimą;

f) vietų ir centrų, skirtų asmenims, kuriems neleista atvykti ar kurie sulaikomi jiems neteisėtai kirtus sieną ar artinantis prie išorės sienos turint tikslą neteisėtai atvykti į valstybių narių teritoriją, statymą ir atnaujinimą;

g) saugumo sienos perėjimo punktų patalpose gerinimą, siekiant užtikrinti sienos apsaugos tarnybos pareigūnų saugumą bei apsaugoti įrangą, stebėjimo sistemas ir transporto priemones.

4. 3 straipsnio 1 dalies d punkte nustatyto tikslo atžvilgiu fondas remia tokius konkrečius tikslus:

a) imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklo veiklos pajėgumų stiprinimą ir veiksmingesnio valstybių narių tarnybų bendradarbiavimo tinkle skatinimą;

b) priemonių, skirtų padėti valstybėms narėms ir vežėjams vykdyti 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvoje 2004/82/EB dėl vežėjų prievolės teikti su keleiviais susijusius duomenis ⁽¹⁾ ir 1990 m. birželio 19 d. Konvencijos, įgyvendinančios 1985 m. birželio 14 d. Bene-liukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių Šengeno susitarimą dėl laipsniško kontrolės panaikinimo prie jų bendrų sienų ⁽²⁾ (toliau – Šengeno konvencija) 26 straipsnyje jiems nustatytas pareigas, įvedimą, siekiant prie išorės sienų užkirsti kelią neteisėtam atvykimui;

c) veiksmingesnio bendradarbiavimo su vežėjais išvykimo šalių oro uostuose skatinimą, įskaitant vienodą vežėjų darbuotojų mokymą apie kelionės dokumentus;

d) su prašymo išduoti vizą procesu susijusio kokybės valdymo, gerų paslaugų ir infrastruktūros įrangos gerinimą;

e) bendradarbiavimo tarp valstybių narių skatinimą didinant konsulinių įstaigų pajėgumus nagrinėti prašymus išduoti vizą;

f) skirtingose trečiojoje šalyse esančių valstybės narės konsulinių įstaigų bendros tyrimų praktikos, bendrų administracinių procedūrų ir sprendimų dėl vizų skatinimą;

g) pažangos siekiant sistemingo ir reguliaraus skirtingų valstybių narių konsulinių ir kitų įstaigų bendradarbiavimo skatinimą, pirmiausia susijusį su VIS, įskaitant vizų

⁽¹⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 24.

⁽²⁾ OL L 239, 2000 9 22, p. 19. Konvencija su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1987/2006 (OL L 381, 2006 12 28, p. 4).

išdavimo išteklių ir priemonių sutelkimą, informacijos mainus, apklausas ir tyrimus dėl prašymų išduoti vizą bei bendrų prašymų išduoti vizą centrų kūrimą;

- h) nacionalinių iniciatyvų, kuriomis siekiama įdiegti bendrą tyrimo praktiką, vienodas administracines procedūras ir sprendimų priėmimą dėl vizų išdavimo skirtingų valstybių narių konsulinėse įstaigose, skatinimą;
- i) bendrų konsulinių įstaigų steigimą.

5 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys veiksmai valstybėse narėse

1. Fondas remia su 4 straipsnyje apibrėžtais konkrečiais tikslais susijusius veiksmus valstybėse narėse, visų pirma susijusius su:

- a) sienos perėjimo infrastruktūra ir susijusiais pastatais, pavyzdžiui, pasienio postais, sraigtasparnių nusileidimo aikštelėmis ar kelio juostos arba būdelėmis eilėje laukiantiems automobiliams ar asmenims sienos perėjimo punktuose;
- b) infrastruktūra, pastatais ir sistemomis, reikalingomis stebėjimui tarp sienos perėjimo punktų ir apsaugai nuo neteisėto išorės sienų kirtimo;
- c) veiklos įranga, pvz., jutikliais, stebėjimo vaizdo kameromis įranga, dokumentų ekspertizės priemonėmis, paieškos priemonėmis, mobiliais ar stacionariais terminalais prieigai prie SIS, VIS, Europos vaizdo archyvavimo sistemos (FADO) bei kitų Europos ir nacionalinių sistemų;
- d) išorės sienų kontrolei skirtomis transporto priemonėmis, pavyzdžiui, automobiliais, laivais, sraigtasparniais ir lengvais lėktuvais, su specialiai sumontuota elektronine įranga, skirta sienos stebėjimui ir asmenų paieškai transporto priemonėse;
- e) įranga informacijos mainams realiuoju laiku tarp atitinkamų institucijų;
- f) IRT sistemomis;
- g) personalo, pavyzdžiui, sienos apsaugos pareigūnų, imigracijos pareigūnų ir konsulatų pareigūnų, komandiruočių ir mainų programomis;
- h) atitinkamų institucijų personalo mokymu ir rengimu, įskaitant kalbų mokymą;
- i) investicijomis į naujausių technologijų kūrimą, bandymą ir įdiegimą;
- j) tyrimais ir bandomaisiais projektais, įgyvendinančiais rekomendacijas, veiklos standartus ir geriausių praktiką, nustatytą valstybėms narėms vykdančiomis bendradarbiavimą sienų kontrolės srityje;

- k) tyrimais ir bandomaisiais projektais, skatinančiais naujoves, palengvinančiais keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei gerinančiais valstybių narių konsulinių ir kitų įstaigų trečiosiose šalyse organizuojamos veiklos, susijusios su trečiųjų šalių piliečių judėjimo į valstybių narių teritorijas srautais, valdymo kokybę, ir valstybių narių bendradarbiavimu šiais tikslais.

2. Fondas neremia su laikinomis išorės sienomis susijusių veiksmų, kai tokie veiksmai yra struktūrinės investicijos, nesuderinamos su asmenų kontrolės prie tų sienų panaikinimo tikslu, visų pirma kaip nurodyta 1 dalies a ir b punktuose.

6 straipsnis

Speciali tranzito programa

1. Fondas skiria paramą kompensuoti negautus tranzito vizų mokesčius ir papildomas išlaidas, kurios atsiranda įgyvendinant supaprastinto tranzito dokumentą (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento (STGD) sistemą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 693/2003 ⁽¹⁾ ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 694/2003 ⁽²⁾.

2. 1 dalyje papildomos išlaidos reiškia išlaidas, kurios atsiranda tiesiogiai dėl specialios tranzito programos įgyvendinimo konkrečių reikalavimų ir kurios nėra patiriamos dėl tranzito vizų ar kitų vizų išdavimo.

Finansavimo reikalavimus atitinka tokios papildomos išlaidos:

- a) investicijos į infrastruktūrą;
- b) specialią tranzito programą vykdančio personalo mokymo išlaidos;
- c) papildomos veiklos sąnaudos, įskaitant konkrečiai specialios tranzito programos veiklą vykdančio personalo atlyginimus.

3. 1 dalyje numatyti negauti mokesčiai skaičiuojami pagal Bendrijų konsulinių nurodymų dėl vizų 12 priede nustatytą mokesčio už tranzito vizas lygį, laikantis 14 straipsnio 9 dalyje nurodytos finansinės programos.

7 straipsnis

Bendrijos veiksmai

1. Komisijos iniciatyva iki 6 % fondo turimų išteklių gali būti naudojami finansuoti tarpvalstybiniais veiksmais arba visai Bendrijai svarbiems veiksmais (toliau – Bendrijos veiksmai), susijusiems su šiais tikslais:

- a) prisidėti prie valstybių narių konsulinių ir kitų įstaigų trečiosiose šalyse organizuojamos veiklos, susijusios su trečiųjų šalių piliečių judėjimo į valstybių narių teritorijas

⁽¹⁾ OL L 99, 2003 4 17, p. 8.

⁽²⁾ OL L 99, 2003 4 17, p. 15.

srautais ir valstybių narių bendradarbiavimu šiais klausimais, gerinimo, įskaitant aviakompanijų ryšių palaikymo pareigūnų ir imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų veiklą;

- b) skatinti laipsnišką muitinės, veterinarijos ir fitosanitarijos kontrolės įdiegimą į integruoto sienos valdymo veiklą, atsižvelgiant į politikos raidą šioje srityje;
- c) teikti valstybėms narėms paramą deramai pagrįstų greitų veiksmų prie išorės sienų reikalaujančių ekstremalių situacijų atveju.

2. 1 dalies a ir b punktuose išvardyti Bendrijos veiksmai laikomi atitinkančiais reikalavimus finansavimui gauti, jei jie visų pirma:

- a) skatina Bendrijos bendradarbiavimą įgyvendinant Bendrijos teisę ir gerą praktiką;
- b) remia dviejose ar daugiau valstybių narių esančių konsulinių įstaigų tarpvalstybine partnerystėje pagrįstų tarpvalstybinių bendradarbiavimo tinklų ir bandomųjų projektų, kuriais siekiama skatinti naujoves ir palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika, kūrimą;
- c) remia tyrimus, informacijos sklaidą ir keitimąsi informacija apie geriausią praktiką ir visus kitus bendrojo tikslo prisidėti prie trečiojoje šalyse valstybių narių konsulinių įstaigų organizuojamos veiklos ir valstybių narių bendradarbiavimo gerinimo įgyvendinimo aspektus šioje srityje, įskaitant informaciją apie naujausių technologijų naudojimą;
- d) remia projektus ir tyrimus, nagrinėjančius naujų Bendrijos bendradarbiavimo ir Bendrijos teisės formų galimybes šioje srityje, visų pirma bendrus prašymų išduoti vizą centrus;
- e) remia valstybių narių vykdomą bendrų statistikos priemonių, metodų ir politikos pokyčių vizų ir konsulinių bendradarbiavimo srityje vertinimo rodiklių kūrimą ir taikymą.

3. Metinė programa, nustatanti Bendrijos veiksmų prioritetus, priimama 56 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

II SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO PRINCIPAI

8 straipsnis

Papildomumas, suderinamumas ir atitiktis

1. Fondas teikia pagalbą, papildančią nacionalinius, regioninius ir vietos veiksmus, integruojant į juos Bendrijos prioritetus.

2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondo ir valstybių narių pagalba būtų suderinama su Bendrijos veikla, politikos kryptimis ir prioritetais. Šis suderinamumas visų pirma nurodomas 21 straipsnyje nurodytoje daugiamečioje programoje.

3. Fondo finansuojama veikla atitinka Sutarties ir pagal ją priimtų teisės aktų nuostatas.

9 straipsnis

Programavimas

1. Fondo tikslai įgyvendinami daugiamečio programavimo 2007–2013 m. laikotarpiu, atliekant tarpinę peržiūrą pagal 24 straipsnį. Daugiamečio programavimo sistema apima prioritetus ir valdymo, sprendimų priėmimo, audito ir tvirtinimo procesą.

2. Komisijos patvirtintos daugiamečios programos įgyvendinamos vykdamas metines darbo programas.

10 straipsnis

Subsidiarumas ir proporcinga intervencija

1. Už 21 ir 23 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų įgyvendinimą atsako valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygiu pagal kiekvienai valstybei narei būdingą institucinę sistemą. Ši pareiga vykdoma vadovaujantis šiuo sprendimu.

2. Dėl audito nuostatų, Komisijos ir valstybių narių naudojamos priemonės priklauso nuo Bendrijos paramos dydžio. Toks pat principas taikomas vertinimo nuostatoms bei daugiamečių ir metinių programų ataskaitoms.

11 straipsnis

Įgyvendinimo būdai

1. Fondui skirtas Bendrijos biudžetas vykdomas Finansinio reglamento 53 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta tvarka, išskyrus šio sprendimo 7 straipsnyje nurodytus Bendrijos veiksmus ir 17 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą.

2. Komisija atlieka savo pareigą vykdyti Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą:

- a) 34 straipsnyje nustatyta tvarka tikrindama, ar valstybėse narėse yra ir tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sistemos;
- b) nukeldama arba sustabdydama visus mokėjimus ar jų dalį 43 ir 44 straipsniuose nustatyta tvarka jeigu nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos veikia netinkamai, ir taikydama bet kokias kitas reikalingas finansines pataisas 47 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Su Šengeno *acquis* įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu susijusios šalys dalyvauja fonde pagal šį sprendimą.

4. Sudaromi susitarimai, kuriuose nustatomos tokiam dalyvavimui būtinos papildomos taisyklės, įskaitant nuostatas, užtikrinančias Bendrijos finansinių interesų ir Audito Rūmų audito įgaliojimų apsaugą.

12 straipsnis

Partnerystė

1. Kiekviena valstybė narė, laikydamosi esamų nacionalinių taisyklių ir praktikos, organizuoja partnerystę su institucijomis ir organais, kurie, priklausomai nuo atitinkamos valstybės narės, dalyvauja daugiametės programos įgyvendinime arba gali suteikti naudingą įnašą jos vystymui.

Tokios institucijos ir organai gali būti kompetentingos regioninės, vietos, miesto ar kitos viešosios institucijos, tarptautinės organizacijos, visų pirma Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras (JTVPK), taip pat pilietinei visuomenei atstovaujantys subjektai, pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos arba socialiniai partneriai.

2. Tokia partnerystė vykdoma visiškai laikantis atitinkamos institucinės, teisinės ir finansinės kiekvienos kategorijos partnerių jurisdikcijos.

III SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

13 straipsnis

Visuotinės lėšos

1. Finansinis paketas šiam sprendimui įgyvendinti laikotarpiu nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. yra 1 820 milijonų EUR.

2. Metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydamą finansinės struktūros ribų.

3. Komisija preliminariai paskirsto metinius išteklius kiekvienai valstybei narei pagal 14 straipsnyje nustatytus kriterijus.

14 straipsnis

Metinis išteklių paskirstymas reikalavimus atitinkantiems veiksams valstybėse narėse

1. Turimi metiniai išteklių valstybėms narėms paskirstomi taip:

- a) 30 % išorės sausumos sienoms;
- b) 35 % išorės jūrų sienoms;
- c) 20 % oro uostams;

d) 15 % konsulinėms įstaigoms.

2. Pagal 1 dalies a punktą skiriami išteklių valstybėms narėms paskirstomi taip:

- a) 70 % už išorės sienos ilgį, kuris taikant svertinius koeficientus bus apskaičiuotas kiekvienai konkrečiai daliai, nustatyta pagal 15 straipsnio 3 dalies a punktą; ir
- b) 30 % darbo krūviui prie jų išorės sausumos sienų, nustatytam pagal 7 dalies a punktą.

3. Pagal 1 dalies b punktą skiriami išteklių valstybėms narėms paskirstomi taip:

- a) 70 % už išorės sienos ilgį, kuris taikant svertinius koeficientus bus apskaičiuotas kiekvienai konkrečiai daliai, nustatyta pagal 15 straipsnio 3 dalies b punktą; ir
- b) 30 % darbo krūviui prie jų išorės jūrų sienų, nustatytam pagal 7 dalies a punktą.

4. Pagal 1 dalies c punktą skiriami išteklių valstybėms narėms paskirstomi pagal darbo krūvį oro uostuose, nustatytą pagal 7 straipsnio b punktą.

5. Pagal 1 dalies d punktą skiriami išteklių valstybėms narėms paskirstomi taip:

- a) 50 % už 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 539/2001, nustatančio trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorės sienas privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus⁽¹⁾, I priede išvardytose šalyse esančių valstybių narių konsulinių įstaigų skaičių; ir
- b) 50 % už darbo krūvį, susijusį su vizų politikos valstybių narių konsulinėse įstaigose, esančiose Reglamento (EB) Nr. 539/2001 I priede išvardytose šalyse, valdymu, nustatytą pagal šio straipsnio 7 dalies c punktą.

6. Siekiant kasmet paskirstyti išteklius pagal 1 dalies a ir b punktus

a) atsižvelgiama į 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto 10 protokolo 2 straipsnį⁽²⁾ 1 straipsnyje nurodytą teritorijas skiriančią liniją, nors tai ir nėra išorės sausumos siena, jei taikomos 2003 m. Stojimo akto 10 protokolo 1 straipsnio nuostatos, tačiau neatsižvelgiama į jūrų sienos ilgį į šiaurę nuo tos linijos;

b) išorės jūrų sienos – valstybių narių teritorinės jūros išorinė riba, nustatyta pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos

⁽¹⁾ OL L 81, 2001 3 21, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 851/2005 (OL L 141, 2005 6 4, p. 3).

⁽²⁾ OL L 161, 2004 4 30, p. 128. Ištaisyta redakcija OL L 206, 2004 6 9, p. 51. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1283/2005 (OL L 203, 2005 8 4, p. 8).

4–16 straipsnius. Tačiau tais atvejais, kai siekiant užkirsti kelią nelegaliai migracijai arba neteisėtam atvykimui reikia reguliariai vykdyti plataus masto operacijas, minėta riba laikoma didelės rizikos teritorijos išorinė riba. Ji nustatoma atsižvelgiant į atitinkamų valstybių narių pateiktus pastarųjų dvejų metų veiklos duomenis. Sąvokos „išorės jūrų sienos“ apibrėžimas naudojamas tik šiame sprendime, o atliekant visas operacijas laikomasi tarptautinės teisės.

7. Darbo krūvio apskaičiavimas grindžiamas ankstesnių dvejų metų vidutiniais duomenimis apie šiuos veiksnius:

- a) prie išorės sausumos sienų ir išorės jūrų sienų:
- i) asmenų, kertančių išorės sienas per nustatytus sienų perėjimo punktus, skaičių;
 - ii) trečiųjų šalių piliečių, kuriems prie išorės sienų buvo neleista atvykti, skaičių;
 - iii) trečiųjų šalių piliečių, kurie buvo sulaikyti neteisėtai kirtę išorės sieną, skaičių, įskaitant jūroje sulaikytų asmenų skaičių;
- b) oro uostuose:
- i) asmenų, kertančių išorės sienas per nustatytus sienų perėjimo punktus, skaičių;
 - ii) trečiųjų šalių piliečių, kuriems prie išorės sienų buvo neleista atvykti, skaičių;
- c) konsulinėse įstaigose:
- prašymų išduoti vizą skaičių.

2007 m. darbo krūvio apskaičiavimas bus pagrįstas tik 2005 m. skaičiais.

8. Pagal 15 straipsnį Agentūra nustato svertinius koeficientus, kaip nurodyta 2 ir 3 dalyse.

9. Atsižvelgiant į išorės sausumos sienų ilgį, nurodytą 2 straipsnio a punkte, apskaičiuojant metinį išteklių paskirstymą neatsižvelgiama į laikinas išorės sienas. Tačiau atsižvelgiama į laikinas išorės sienas tarp valstybės narės, įstojusios į Europos Sąjungą iki 2004 m. gegužės 1 d. ir valstybės narės, įstojusios po 2004 m. gegužės 1 d.

10. 7 dalyje nurodyti darbo krūvio orientaciniai duomenys yra paskiausi Komisijos (Eurostato) pateikti statistiniai duomenys, grindžiami duomenimis, kuriuos pagal Bendrijos teisę pateikė valstybės narės.

Jei valstybės narės nepateikė Komisijai (Eurostatui) atitinkamų statistinių duomenų, jos kuo greičiau pateikia preliminarius duomenis.

Prieš priimdama šiuos duomenis kaip orientacinius duomenis, Komisija (Eurostato) remdamasi įprastomis veiklos procedūromis įvertina statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą. Komisijos (Eurostato) prašymu valstybės narės pateikia visą nurodytiems veiksams atlikti būtiną informaciją.

11. Jei orientacinių duomenų, kurie būtų pagal Bendrijos teisę Komisijos (Eurostato) pateikti statistiniai duomenys, nėra, valstybės narės iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. pateikia Komisijai preliminarius duomenis, kad būtų apskaičiuota kitais metais joms paskirtina suma pagal 23 straipsnio 2 dalį.

Prieš priimdama šiuos duomenis kaip orientacinius duomenis, Komisija (Eurostato) remdamasi įprastomis veiklos procedūromis gali įvertinti statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą. Komisijos (Eurostato) prašymu valstybės narės pateikia visą nurodytiems veiksams atlikti būtiną informaciją.

12. Skiriant 1 dalyje nurodytus išteklius neįtraukiami 6 ir 19 straipsnių tikslams skirti ištekliai. 6 straipsnio tikslams skiriami ištekliai neviršija 108 milijonų EUR per 2007–2013 m. laikotarpį.

15 straipsnis

Agentūros atliekama rizikos analizė siekiant atlikti metinį išteklių paskirstymą

1. Agentūra, nustatydamą 14 straipsnio 8 dalyje nurodytą svertinį koeficientą, iki kiekvienų metų balandžio 1 d. pateikia Komisijai konkrečią ataskaitą, kurioje išdėstyti pasienio stebėjimo vykdymo sunkumai ir situacija prie valstybių narių išorės sienų, atkreipiant didelį dėmesį į ypatingą valstybių narių artumą prie teritorijų, praėjusiais metais pasižymėjusių didele nelegalios migracijos rizika, taip pat atsižvelgiant į neteisėtai į šias valstybės nares atvykusių asmenų skaičių ir į šių valstybių narių dydį.

2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 4 straipsnyje nurodytą Bendros integruotos rizikos analizės modelį šioje ataskaitoje analizuojamos per praėjusius metus valstybių narių išorės sienų saugumui poveikį dariusios grėsmės, atsižvelgiant į politikos, ekonomikos ir socialinius pokyčius atitinkamose trečiojoje šalyse, visų pirma kaimyninėse trečiojoje šalyse, bei išdėstomos galimos migracinių srautų ir neteisėtos veiklos prie išorės sienų ateities tendencijos.

Ši rizikos analizė pirmiausia grindžiama toliau nurodyta informacija, kurią surinko Agentūra, pateikė valstybės narės arba kuri yra gauta iš Komisijos (Eurostato):

- a) trečiųjų šalių piliečių, kuriems prie išorės sienų buvo neleista atvykti, skaičius;
- b) trečiųjų šalių piliečių, kurie buvo sulaikyti neteisėtai kertantys ar bandantys kirsti išorės sieną, skaičius;

- c) sulaikytų tarpininkų, kurie sąmoningai padėjo neteisėtai atvykti trečiųjų šalių piliečiams, skaičius;
- d) suklastotų ar padirbtų kelionės dokumentų skaičius ir nepagrįstai išduotų kelionės dokumentų ir vizų, pastebėtų sienos perėjimo punktuose pagal Šengeno sienų kodeksą, skaičius.

Jei orientacinius duomenis, kaip statistiką pateikė ne Komisija (Eurostatas), o valstybės narės, Agentūra gali paprašyti, kad šios valstybės narės pateiktų būtiną informaciją, kad būtų galima įvertinti statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą. Agentūra gali paprašyti Komisijos (Eurostato) pagalbos atliekant tokį įvertinimą.

3. Pagal 1 ir 2 dalis ataskaitoje taip pat nustatomas dabartinis grėsmės prie kiekvienos valstybės narės išorės sienų lygis ir kiekvienai tos konkrečios valstybės narės išorės sienos daliai nustatomas konkretus svertinis koeficientas:

- a) išorės sausumos siena:
- i) normali grėsmė – koeficientas 1
 - ii) vidutinė grėsmė – koeficientas 1,5
 - iii) didelė grėsmė – koeficientas 3;
- b) išorės jūrų siena
- i) minimali grėsmė – koeficientas 0
 - ii) normali grėsmė – koeficientas 1
 - iii) vidutinė grėsmė – koeficientas 3
 - iv) didelė grėsmė – koeficientas 8.

16 straipsnis

Finansavimo struktūra

1. Fondo finansinė parama teikiama dotacijų forma.
2. Fondo remiami veiksmai bendrai finansuojami iš viešųjų arba privačių šaltinių, veiksmais nesiekama pelno ir jie neatitinka reikalavimų finansavimui iš kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete.
3. Fondo asignavimai papildo viešąsias arba jas atitinkančias išlaidas, kurias valstybės narės skiria šio sprendimo reglamentuojamoms priemonėms.
4. Bendrijos parama remiamiems projektams, pagal 4 straipsnį valstybėse narėse įgyvendinamų veiksmų atveju, neviršija 50 % visų konkretaus veiksmo išlaidų.

Ši parama gali būti padidinta iki 75 % projektams, skirtiems konkrečioms prioritetams, nustatytiems 20 straipsnyje nurodytose strateginėse gairėse.

Bendrijos parama didinama iki 75 % valstybėse narėse, kurios gauna Sanglaudos fondo finansavimą.

5. Įgyvendindamos IV skyriuje numatytą nacionalinį programavimą, valstybės narės atranka finansuotinus projektus remdamosi šiais būtiniaisiais kriterijais:

- a) padėtimi ir reikalavimais atitinkamoje valstybėje narėje;
- b) išlaidų ekonominiu efektyvumu, *inter alia* atsižvelgiant į su projektu susijusių asmenų skaičių;
- c) organizacijos, kuri kreipiasi dėl finansavimo, ir kiekvieno organizacijos partnerio patirtimi, kompetencija, patikimumu ir finansiniu įnašu;
- d) kiek projektas papildo kitus iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto arba kaip nacionalinių programų dalis finansuojamus veiksmus.

6. Paprastai Bendrijos finansinė pagalba fondo remiamiems veiksams suteikiama ne ilgesniam nei trejų metų laikotarpiui, atsižvelgiant į reguliarias pažangos ataskaitas.

17 straipsnis

Komisijos iniciatyva teikiama techninė pagalba

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondas, neviršydamas 500 000 EUR savo metinių asignavimų viršutinės ribos, gali finansuoti parengiamąsias priemones, stebėsenos, administracinės ir techninės pagalbos, taip pat įvertinimo, audito ir tikrinimo priemones, reikalingas šiam sprendimui įgyvendinti.

2. Minėtos priemonės yra šios:

- a) su fondo veikla susiję (įskaitant bendrojo pobūdžio) tyrimai, įvertinimai, ekspertų ataskaitos ir statistiniai duomenys;
- b) informavimo priemonės, skirtos valstybėms narėms, galutiniam naudoti gavėjams ir plačiajai visuomenei, įskaitant informavimo kampanijas ir iš fondo lėšų finansuojamų projektų bendrą duomenų bazę;
- c) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, tikrinimo ir įvertinimo sistemų įrengimas, eksploatavimas ir sujungimas;
- d) bendros įvertinimo ir stebėsenos sistemos bei rodiklių sistemų, prirėkus atsižvelgiant į nacionalinius rodiklius, kūrimas;

e) vertinimo metodų tobulinimas ir keitimasis informacija apie praktiką šioje srityje;

f) valstybių narių paskirtoms institucijoms pagal 27 straipsnį skirtos informavimo ir mokymo priemonės, papildančios valstybių narių pastangas teikti konsultacijas savo institucijoms pagal 33 straipsnio 2 dalį.

18 straipsnis

Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė pagalba

1. Valstybės narės iniciatyva kiekvienos metinės programos atveju fondas gali finansuoti parengiamąsias priemones, valdymo, stebėsenos, įvertinimo, informavimo ir kontrolės priemones bei priemones, skirtas fondo įgyvendinimo administracinių gebėjimų sustiprinimui.

2. Techninei pagalbai pagal kiekvieną metinę programą skirta suma neviršija:

- a) 2007–2010 m. laikotarpiu 7 % visos tai valstybei narei skirtos metinės bendro finansavimo sumos, pridėjus 30 000 EUR; ir
- b) 2011–2013 m. laikotarpiui 4 % visos tai valstybei narei skirtos metinės bendro finansavimo sumos, pridėjus 30 000 EUR.

19 straipsnis

Konkretūs veiksmai

1. Kiekvienais metais Komisija sudaro konkrečių veiksmų, kuriais, prireikus bendradarbiaudamos su Agentūra, turi atlikti valstybės narės ir kuriais, sprendžiant 15 straipsnyje minimos rizikos analizėse nustatytus trūkumus strateginiuose pasienio taškuose, prisidedama prie europinės bendros integruotos sienų valdymo sistemos plėtojimo, sąrašą.

2. 7 straipsnio 3 dalyje nurodytoje metinėje darbo programoje išdėstoma šių veiksmų finansavimo programa, nurodant tikslus ir įvertinimo kriterijus.

3. Pasirinktų veiksmų sąrašas priimamas 56 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

4. Konkretiems veiksams skiriama finansinė fondo parama skiriama ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui ir neviršija 80 % kiekvieno veiksmo išlaidų.

5. Šiems veiksams skiriamos metinės lėšos neviršija 10 milijonų EUR. Po 3 dalyje nurodyto pasirinkimo liekančios lėšos gali būti naudojamos finansuoti veiksmus, kaip apibrėžta 7 straipsnyje.

IV SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS

20 straipsnis

Strateginių gairių priėmimas

1. Komisija priima strategines gaires, kuriose išdėstyta fondo intervencijos sistema, atsižvelgdama į Bendrijos teisės aktų išorės sienų ir vizų politikos srityje plėtojimo ir įgyvendinimo pažangą bei fondo finansinių išteklių preliminarų paskirstymą daugiamečių programos laikotarpiui.

2. 3 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytų bendrųjų tikslų atžvilgiu tose gairėse visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai, siekiant, kad toliau laipsniškai būtų kuriama bendra integruota išorės sienų valdymo sistema ir stiprinama Sąjungos išorės sienų kontrolė bei stebėjimas.

3. 3 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyto bendrojo tikslo atžvilgiu tose gairėse visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai, siekiant toliau plėtoti bendrąją vizų politiką, priklausančią daugiasluoksnei sistemai, kurios tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas teisėtoms kelionėms ir spręsti nelegalios imigracijos problemas gerinant administracinę praktiką vietos konsulinėse misijose.

4. Komisija priima su daugiamečio programavimo laikotarpiu susijusias strategines gaires iki 2007 m. liepos 31 d.

5. Strateginės gairės priimamos taikant 56 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Šios strateginės gairės, jas priėmus, pridedamos prie šio sprendimo kaip priedas.

21 straipsnis

Nacionalinių daugiamečių programų rengimas ir tvirtinimas

1. Remdamasi 20 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė pasiūlo daugiamečių programos projektą, kurį sudaro:

a) dabartinės padėties toje valstybėje narėje, susijusios su infrastruktūra, įranga, transporto priemonėmis, informacinių ir ryšių technologijų sistemomis ir personalo, dirbančio atitinkamai pasienio ir konsulinėse institucijose, mokymu ir švietimu, aprašymas;

b) atitinkamos valstybės narės reikalavimų, susijusių su infrastruktūra, įranga, transporto priemonėmis, informacinių ir ryšių technologijų sistemomis ir personalo, dirbančio atitinkamai pasienio ir konsulinėse įstaigose, rengimu ir mokymu, analizė ir veiklos tikslų, skirtų tų reikalavimų įgyvendinimui daugiamečių programos apimamam laikotarpiui, nurodymas;

- c) tinkamos strategijos šiems tikslams pasiekti ir jų pasiekimui taikomų prioritetų pristatymas bei veiksmų, kuriais numatoma įgyvendinti tuos prioritetus, aprašymas;
- d) nurodymas, ar ta strategija suderinama su kitomis regioninėmis, nacionalinėmis ir Bendrijos priemonėmis;
- e) informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Tie tikslai įvertinami naudojant ribotą rodiklių skaičių, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Remiantis rodikliais turi būti galima įvertinti pažangą, lyginant ją su pradine padėtimi, ir prioritetines kryptis įgyvendinančių tikslų veiksmingumą;
- f) metodo, pasirinkto 12 straipsnyje nustatytam partnerystės principui įgyvendinti, aprašymas;
- g) finansavimo plano projektas, kuriame dėl kiekvieno prioriteto ir kiekvienos metinės programos nustatoma siūloma fondo finansinė parama bei bendro finansavimo iš viešojo ar privataus sektoriaus bendra suma;
- h) nuostatos, užtikrinančios daugiametės programos paskelbimą.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai savo daugiamečių programų projektus ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Komisija pateikė strategines gaires.

3. Siekdama patvirtinti daugiametės programos projektą, Komisija išnagrinėja:

- a) daugiametės programos projekto suderinamumą su fondo tikslais ir 20 straipsnyje apibrėžtomis strateginėmis gairėmis;
- b) daugiametės programos projekte numatytų veiksmų aktualumą atsižvelgiant į siūlomą strategiją;
- c) valdymo ir kontrolės priemonių, kurias valstybė narė nustatė siekdama įgyvendinti fondo intervencijas, atitiktį šiame sprendime išdėstytoms nuostatomis;
- d) daugiametės programos projekto atitiktį Bendrijos teisei, visų pirma Bendrijos teisei, kuria siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą ir kartu su tiesiogiai susijusiomis lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos.

4. Jeigu Komisija mano, kad daugiametės programos projektas nesuderinamas su strateginėmis gairėmis ir (arba) neatitinka šio sprendimo nuostatų, nustatančių valdymo ir kontrolės sistemas, arba Bendrijos teisės, ji paragina atitinkamą valstybę narę suteikti visą reikiamą papildomą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti daugiametės programos projektą.

5. Kiekvieną daugiametę programą Komisija patvirtina pagal 56 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą per tris mėnesius nuo jos oficialaus pateikimo.

22 straipsnis

Daugiamečių programų patikslinimas

1. Atitinkamos valstybės narės arba Komisijos iniciatyva daugiametė programa peržiūrima ir prireikus patikslinama likusiam programavimo laikotarpiui, siekiant geriau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus. Daugiametės programos gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams.

2. Komisija kuo skubiau priima sprendimą, patvirtinantį daugiametės programos patikslinimą, po to, kai atitinkama valstybė narė oficialiai dėl to pateikia prašymą. Daugiametė programa patikslinama 56 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

23 straipsnis

Metinės programos

1. Komisijos patvirtintos daugiametės programos įgyvendinamos vykdametines programas.

2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. Komisija pateikia valstybėms narėms sumų, kurios joms turi būti skirtos kitais metais iš visų asignavimų, skirtų pagal kasmetinę biudžeto sudarymo procedūrą, sąmatą, apskaičiuotą 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pagal daugiametę programą parengtą kitų metų metinės programos projektą, kurį sudaro:

- a) pagal metinę programą finansuotinių projektų bendrosios atrankos taisyklės;
- b) pagal metinę programą remtinų veiksmų aprašymas;
- c) siūlomas fondo paramos paskirstymas įvairiems programos veiksmams ir prašomos sumos techninei pagalbai pagal 18 straipsnį, siekiant įgyvendinti metinę programą, nurodymas.

4. Nagrinėdama valstybės narės metinės programos projektą, Komisija atsižvelgia į galutinę fondui pagal biudžeto sudarymo procedūrą skirtų asignavimų sumą.

Per mėnesį nuo metinės programos projekto oficialaus pateikimo, Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę, ar ji gali jį patvirtinti. Jeigu metinės programos projektas nesuderinamas su daugiamete programa, Komisija paprašo tos valstybės narės pateikti visą reikiamą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti metinės programos projektą.

Iki atitinkamų metų kovo 1 d. Komisija priima sprendimą dėl finansavimo, patvirtinantį metinę programą. Sprendime nurodoma atitinkamai valstybei narė skiriama suma ir laikotarpis, kuriuo galima turėti reikalavimus atitinkančių išlaidų.

5. Siekiant atsižvelgti į tinkamai pagrįstus nepaprastosios padėties atvejus, kurių nebuvo įmanoma numatyti tvirtinant metinę programą ir dėl kurių reikia imtis skubių veiksmų, valstybė narė gali patikslinti iki 10 % fondo finansinės paramos paskirstymą įvairiems metinėje programoje išvardytiems veiksams arba skirti iki 10 % paskirstytos sumos kitiems veiksams pagal šį sprendimą. Atitinkama valstybė narė informuoja Komisiją apie patikslintą metinę programą.

24 straipsnis

Tarpinė daugiametės programos peržiūra

1. Komisija peržiūri strategines gaires ir prireikus iki 2010 m. kovo 31 d. priima naujas 2011–2013 m. laikotarpio strategines gaires.

2. Jeigu priimamos tokios patikslintos strateginės gairės, kiekviena valstybė narė iš naujo išnagrinėja savo daugiametę programą ir prireikus ją patikslina.

3. 21 straipsnyje išdėstytos nacionalinių daugiametinių programų rengimo ir tvirtinimo taisyklės taikomos *mutatis mutandis* rengiant ir tvirtinant šias patikslintas daugiametės programas.

4. Patikslintos strateginės gairės priimamos pagal 56 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

V SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

25 straipsnis

Igyvendinimas

Komisija yra atsakinga už šio sprendimo įgyvendinimą ir priima reikalingas įgyvendinimo taisykles.

26 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai

Valstybių narių parengtų daugiametinių programų valdymo ir kontrolės sistemose:

- apibrėžiamos atitinkamų valdymo ir kontrolės įstaigų funkcijos ir paskirstomos kiekvienos įstaigos funkcijos;
- numatoma, kad turi būti laikomasi principo, kad šių įstaigų funkcijos ir funkcijos šiose įstaigose yra atskirtos;
- numatomi pakankami išteklių kiekvienai įstaigai paskirtoms funkcijoms vykdyti fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu;

- numatomos procedūros, užtikrinančios pagal metines programas deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;
- numatomos patikimos kompiuterizuotos apskaitos, stebėsenos ir finansinės atskaitomybės sistemos;
- numatoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema tais atvejais, kai atsakinga įstaiga patiki vykdyti užduotis kitai įstaigai;
- numatomi atliktinų funkcijų procedūrų vadovai;
- numatomas sistemos veikimo auditas;
- numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
- numatomos informavimo apie pažeidimus ir pažeidimų stebėsenos bei neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros.

27 straipsnis

Institucijų paskyrimas

- Savo daugiametei programai ir metinėms programoms įgyvendinti valstybė narė paskiria:
 - atsakingą instituciją: valstybės narės veikiančią įstaigą, nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, paskirtą valstybės narės, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė ir kuri teikia viešąsias paslaugas; ši įstaiga yra atsakinga už fondo remiamų daugiametės programos ir metinių programų valdymą ir tiesiogiai palaiko visus ryšius su Komisija;
 - tvirtinančiąją instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, arba asmenį, veikiantį kaip tokia įstaiga ar institucija, valstybės narės paskirtą tvirtinti išlaidų deklaracijas prieš siunčiant jas Komisijai;
 - audito instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, funkciškai nepriklausomą nuo atsakingos institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, paskirtą valstybės narės ir turinčią užtikrinti veiksmingą valdymo bei kontrolės sistemos veikimą;
 - prireikus, įgaliotąją instituciją.
- Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su 1 dalyje nurodytomis institucijomis bei jų santykius su Komisija.
- Atsižvelgiant į 26 straipsnio b punktą, kelių arba visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų būstinė gali būti toje pačioje įstaigoje.

4. Komisija priima 28–32 straipsnių įgyvendinimo taisykles pagal 56 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.

28 straipsnis

Atsakinga institucija

1. Atsakinga institucija atitinka tokias būtinausias sąlygas:

- a) turi juridinio asmens statusą, išskyrus atvejus, kai ji yra valstybės narės veikianti įstaiga;
- b) turi nesudėtingam ryšių palaikymui su įvairiais vartotojais ir kitų valstybių narių atsakingomis įstaigomis bei Komisija reikalingą infrastruktūrą;
- c) dirba administracinėje aplinkoje, leidžiančioje jai tinkamai vykdyti savo užduotis ir išvengti interesų konflikto;
- d) turi galimybę taikyti Bendrijos fondo valdymo taisykles;
- e) turi finansinius ir valdymo pajėgumus, proporcingus Bendrijos lėšų, kurias ji bus paprašyta valdyti, apimčiai;
- f) turi tinkamos profesinės kvalifikacijos personalą administraciniam darbui tarptautinėje aplinkoje atlikti.

2. Valstybė narė teikia atsakingai institucijai pakankamą finansavimą, kad ši galėtų tinkamai toliau atlikti savo užduotis 2007–2013 m. laikotarpiu.

3. Komisija gali padėti valstybėms narėms apmokyti personalą, visų pirma dėl teisingo V–IX skyrių taikymo.

29 straipsnis

Atsakingos institucijos užduotys

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už daugiamečių programos valdymą ir įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą.

Visų pirma ji:

- a) konsultuojasi su partneriais pagal 12 straipsnį;
- b) teikia Komisijai pasiūlymus dėl 21 ir 23 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų;
- c) prireikus organizuoja ir skelbia konkursus ir kvietimus teikti pasiūlymus;
- d) organizuoja projektų bendram fondo finansavimui atranką, pagal 16 straipsnio 5 dalyje išdėstytus kriterijus;
- e) gauna Komisijos vykdomą mokėjimą ir vykdo mokėjimą galutiniams naudos gavėjams;

f) užtikrina bendro finansavimo iš fondo ir iš kitų atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos finansinių priemonių nuoseklumą ir papildomumą;

g) stebi bendrai finansuojamų produktų tiekimą ir paslaugų teikimą bei įsitikina, kad už veiksmus deklaruotos išlaidos iš tiesų buvo patirtos ir atitinka Bendrijos bei nacionalines taisykles;

h) užtikrina, kad būtų įdiegta kompiuterizuota apskaitos įrašų apie kiekvieną pagal metines programas vykdomą veiksmą registravimo bei saugojimo sistema ir kad būtų renkami finansų valdymui, stebėsenai, kontrolei bei vertinimui reikalingi duomenys apie įgyvendinimą;

i) užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai ir kitos įstaigos, įgyvendinančios iš fondo bendrai finansuojamus veiksmus, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodeksą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, nepažeidžiant nacionalinių apskaitos taisyklių;

j) užtikrina, kad 51 straipsnyje nurodyti fondo vertinimai būtų atliekami laikantis 52 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, dėl kurių susitaria Komisija ir valstybė narė;

k) nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 45 straipsnyje nurodytų reikalavimų;

l) užtikrina, kad 32 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam auditui atlikti audito institucija gautų visą reikiamą informaciją apie naudojamas valdymo procedūras ir iš fondo bendrai finansuojamus projektus;

m) užtikrina, kad tvirtinanti institucija gautų visą būtiną informaciją apie tvirtinimo tikslu atliktas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;

n) rengia ir Komisijai teikia pažangos ir galutines ataskaitas dėl metinių programų įgyvendinimo, tvirtinančiosios institucijos patvirtintų išlaidų deklaracijų ir prašymų dėl mokėjimo, atitinkamais atvejais, grąžinamų išlaidų deklaracijas;

o) vykdo informavimo ir konsultavimo veiklą; bei skleidžia remiamų veiksmų rezultatus;

p) bendradarbiauja su Komisija ir kitų valstybių narių atsakingomis institucijomis;

q) patikrina, ar galutiniai naudos gavėjai įgyvendino 35 straipsnio 6 dalyje nurodytas gaires.

2. Atsakingos institucijos valstybėse narėse įgyvendinamų projektų valdymo veiklą galima finansuoti pagal 18 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones.

30 straipsnis

Atsakingos institucijos užduočių delegavimas

1. Kai visos ar dalis atsakingos institucijos užduočių deleguojamos įgaliotajai institucijai, atsakinga institucija apibrėžia deleguojamų užduočių sritį ir nustato išsamias deleguotų užduočių įgyvendinimo procedūras, atitinkančias 28 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Į šias procedūras įtraukiamas reguliarius informacijos apie veiksmingą deleguotų užduočių vykdymą ir naudojamų priemonių aprašymo teikimas atsakingai institucijai.

31 straipsnis

Tvirtinančioji institucija

1. Tvirtinančioji institucija:

- a) patvirtina, kad:
 - i) išlaidų deklaracija yra tiksli, gauta naudojant patikimas apskaitos sistemas ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais;
 - ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikytinas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant veiksmus, atrinktus pagal programai taikytinus ir Bendrijos bei nacionalines taisykles atitinkančius kriterijus;
- b) užtikrina, kad tvirtinimo tikslu iš atsakingos institucijos ji gavo tinkamą informaciją apie procedūras ir patikrinimus, atliktus išlaidų deklaracijose įtrauktų išlaidų požiūriu;
- c) tvirtinimo tikslu atsižvelgia į visų auditų, kuriuos atliko audito institucija ar kurie buvo atlikti jos atsakomybe, rezultatus;
- d) saugo kompiuterizuotus Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;
- e) tikrina Bendrijos finansavimo, kai dėl pastebėtų pažeidimų buvo nustatyta, jog šis buvo išmokėtas neteisėtai, bei atitinkamais atvejais, ir delpinigių, išieškojimą;
- f) tvarko išieškotinių ir išieškotų sumų apskaitą pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles, kai įmanoma išskaitydama jas iš kitos išlaidų deklaracijos.

2. Tvirtinančios institucijos veiklą, susijusią su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, galima finansuoti pagal 18 straipsnyje

nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 27 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

32 straipsnis

Audito institucija

1. Audito institucija:

- a) užtikrina, kad, būtų atliekamas auditas siekiant patikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą;
- b) užtikrina, kad veiksmai būtų audituojami pasirenkant tinkamą imtį deklaruotoms išlaidoms patikrinti, imtis sudaro mažiausiai 10 % visų kiekvienos metinės programos reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- c) per šešis mėnesius nuo daugiametės programos patvirtinimo pateikia Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos a ir b punktuose nurodytą auditą atliksiančios įstaigos, užtikrinant, kad pagrindiniai fondo bendro finansavimo naudos gavėjai būtų audituojami, o auditai būtų tolygiai paskirstyti per visą programavimo laikotarpį.

2. Kai pagal šį sprendimą paskirta audito institucija taip pat yra paskirta audito institucija pagal Sprendimus Nr. 573/2007/EB, Nr. 575/2007/EB ir 2007/.../EB, arba kai dviem arba daugiau iš šių fondų taikomos bendros sistemos, pagal 1 dalies c punktą galima pateikti bendrą suderintą audito strategiją.

3. Įgyvendinant kiekvieną metinę programą audito institucija parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikiama:

- a) metinė audito ataskaita, kurioje išdėstomos pagal audito strategiją atlikto metinės programos audito išvados ir nurodomi visi programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai;
- b) remiantis audito institucijos kontrolės ir jos atsakomybe atliktų ir auditų rezultatais – nuomonė apie tai, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikimas deramai užtikrina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos būtų teisingos ir kad pagrindiniai sandoriai būtų teisėti ir tvarkingi;
- c) deklaracija, kurioje būtų įvertintas galutinio likučio mokėjimo prašymo arba susigrąžinimo deklaracijos pagrįstumas ir atitinkamų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.

4. Audito institucija užtikrina, kad atliekant auditą būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.

5. Auditą, susijusį su valstybėse narėse įgyvendinimais projektais, galima finansuoti pagal 18 straipsnyje nurodytas techninės

pagalbos priemonės, jeigu paisoma 27 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

35 straipsnis

Komisijos pareigos

VI SKYRIUS

PAREIGOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

33 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybių narių pareiga – užtikrinti patikimą daugiamečių ir metinių programų finansų valdymą ir pagrindinių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsakingos institucijos ir bet kuri įgaliotoji institucija, tvirtinančiosios institucijos, audito institucijos ir kitos susijusios įstaigos gautų tinkamus nurodymus dėl 26–32 straipsniuose nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų kūrimo, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos finansavimas būtų naudojamas veiksmingai ir teisingai.

3. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir ištaiso. Jos apie tuos pažeidimus praneša Komisijai ir nuolat informuoja Komisiją apie administracinių ir teisinių procesų eigą.

Kai neįmanoma susigrąžinti galutiniam naudos gavėjui neteisėtai išmokėtų sumų, atitinkama valstybė narė atsako už prarastų lėšų grąžinimą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, jeigu nustatoma, kad nuostoliai buvo patirti dėl jos kaltės ar aplaidumo.

4. Valstybės narės visų pirma atsako už finansinę veiksmų kontrolę ir užtikrina, kad valdymo ir kontrolės sistemos bei auditas būtų įgyvendinami garantuojant tinkamą ir veiksmingą Bendrijos lėšų panaudojimą. Valstybės narės pateikia Komisijai šių sistemų aprašymą.

5. Išsamios 1–4 dalių įgyvendinimo taisyklės priimamos 56 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

34 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemos

1. Prieš Komisijai patvirtinant daugiametę programą pagal 56 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą, valstybės narės užtikrina, kad pagal 26–32 straipsnius būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Jų pareiga – užtikrinti, kad sistemos būtų veiksmingos visą programavimo laikotarpį.

2. Valstybės narės kartu su savo daugiametės programos projektu pateikia Komisijai atsakingų, įgaliotųjų ir tvirtinančiųjų institucijų bei vidaus audito sistemų, veikiančių tose institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir kitų įstaigų, atliekančių auditą, už kurį ji yra atsakinga, struktūros ir procedūrų aprašą.

3. Komisija peržiūri šios nuostatos taikymą rengiant 2007–2010 m. ataskaitą, nurodytą 52 straipsnio 3 dalyje.

1. Komisija 34 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, kad valstybės narės sukūrė 26–32 straipsnius atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir, remdamasi metinėmis audito ataskaitomis ir savo pačios atliktais auditais, kad sistemos efektyviai veikia programavimo laikotarpiu.

2. Nepažeidžiant valstybių narių atliekamo audito, Komisijos pareigūnai arba įgalioti Komisijos atstovai gali atlikti patikrinimus vietoje, kartais atlikdami ir metinėse programose numatytų veiksmų auditą, siekiant patikrinti, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai, pranešdami apie tai ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimus vietoje, siekiant patikrinti, ar sistemos veikia teisingai arba, ar vienas ar keli sandoriai yra sudaryti teisingai. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija užtikrina, kad apie fondo remiamus veiksmus būtų tinkamai informuojama, užtikrina tų veiksmų viešumą ir tolesnes priemones.

5. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija užtikrina, kad veiksmai atitiktų ir papildytų kitas atitinkamas Bendrijos politikos kryptis, priemones ir iniciatyvas.

6. Komisija nustato gaires, kad būtų užtikrintas pagal šį sprendimą suteikto finansavimo pastebimumas.

36 straipsnis

Bendradarbiavimas su valstybių narių audito institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, kad būtų koordinuojami atitinkami jų audito planai ir metodai, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų auditą, siekdama kuo veiksmingiau pasinaudoti kontrolės ištekliais ir išvengti nepagrįsto darbų dubliavimosi.

Komisija pateikia savo pastabas dėl audito strategijos, pateikiamos pagal 32 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jos gavimo.

2. Nustatydama savo audito strategiją, Komisija nurodo tas metines programas, kurias ji laiko patenkinamomis atsižvelgiant į turimas žinias apie valdymo ir kontrolės sistemas.

Dėl tų programų Komisija gali padaryti išvadą, kad ji iš esmės gali vadovautis valstybių narių pateiktais audito įrodymais, ir kad ji

pati atliks patikrinimus vietoje tik tuomet, jei yra įrodymų, kad esama trūkumų sistemose.

VII SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

37 straipsnis

Atitiktis finansavimo reikalavimams – išlaidų deklaracijos

1. Visose išlaidų deklaracijose nurodoma išlaidų, kurias patyrė galutiniai naudos gavėjai, įgyvendindami veiksmus, suma ir atitinkamai gauta parama iš viešųjų ar privačių lėšų.

2. Išlaidos atitinka galutinių naudos gavėjų atliktą mokėjimą. Jos pagrindžiamos mokėjimą patvirtinančiomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertės įrodomosios vertės apskaitos dokumentais.

3. Išlaidas galima laikyti atitinkančiomis fondo finansavimo reikalavimus tik tada, jeigu faktiškai mokėjimas buvo atliktas ne anksčiau kaip iki 23 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nurodytame sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodytų metų sausio 1 d. Bendrai finansuojami veiksmai negali būti užbaigti iki pirmosios jų atitikties finansavimo reikalavimams dienos.

Išimties tvarka išlaidų, skirtų pagal 2007 m. metines programas remiamų veiksmų įgyvendinimui, atitikties finansavimo reikalavimams laikotarpis yra treji metai.

4. Taisyklės, reglamentuojančios išlaidų, skirtų pagal 4 straipsnį įgyvendintiems veiksams, fondo bendrai finansuojamiems valstybėse narėse, atitiktį finansavimo reikalavimams, priimamos 56 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

38 straipsnis

Mokėjimo galutiniams naudos gavėjams vientisumas

Valstybės narės įsitikina, ar atsakinga institucija užtikrino, kad galutiniai naudos gavėjai kuo greičiau gautų visą paramos sumą iš viešųjų lėšų. Neatskaitomos ir nesulaikomos jokios sumos, taip pat neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias galutiniams naudos gavėjams skirtas sumas su sąlyga, kad galutiniai naudos gavėjai atitinka visus finansavimo reikalavimus veiksnių ir išlaidų požiūriu.

39 straipsnis

Euro naudojimas

1. Valstybių narių daugiametį ir metinių programų projektuose, nurodytuose atitinkamai 21 ir 23 straipsniuose, patvirtintose išlaidų deklaracijose, prašymuose dėl mokėjimo, nurodytuose 29 straipsnio 1 dalies n punkte, pateikiamos sumos ir metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitoje, nurodytoje 41 straipsnio 4 dalyje, bei galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje, nurodytoje 53 straipsnyje, minimos išlaidos nurodomos eurais.

2. 23 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nurodytuose Komisijos sprendimuose dėl finansavimo, patvirtinančiuose valstybių narių metines programas, pateikiami Komisijos išpaieigojimai ir Komisijos mokėjimai apskaičiuojami ir vykdomi eurais.

3. Valstybės narės, kurios prašymo dėl mokėjimo pateikimo metu nėra įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įskaitytos už atitinkamą programą atsakingos institucijos sąskaitose. Šį kursą kiekvieną mėnesį elektroninėmis priemonėmis skelbia Komisija.

4. Kai euras tampa valstybės narės valiuta, 3 dalyje nustatyta konvertavimo tvarka toliau taikoma visoms išlaidoms, užregistruotoms tvirtinančiosios institucijos sąskaitose iki fiksuoto nacionalinės valiutos ir euro konvertavimo kurso įsigaliojimo datos.

40 straipsnis

Įsipareigojimai

Bendrijos biudžetiniai įsipareigojimai prisiimami kiekvienais metais remiantis 23 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nurodytu Komisijos sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą.

41 straipsnis

Mokėjimai. Išankstinis mokėjimas

1. Komisija vykdo fondo paramos mokėjimą pagal biudžetinius įsipareigojimus.

2. Mokėjimus sudaro išankstinis mokėjimas ir likučio mokėjimas. Jie vykdomi valstybės narės paskirtai atsakingai institucijai.

3. Pirmas išankstinis mokėjimas, lygus 50 % sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, paskirtos sumos, valstybei narėi atliekamas per šešiasdešimt dienų nuo to sprendimo priėmimo.

4. Antras išankstinis mokėjimas atliekamas ne vėliau kaip po trijų mėnesių po to, kai Komisija per du mėnesius nuo oficialaus valstybės narės mokėjimo prašymo pateikimo patvirtina metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir patvirtintą išlaidų, sudarančių mažiausiai 60 % pradinio mokėjimo sumos, deklaraciją, parengtą pagal 31 straipsnio 1 dalies a punktą ir 37 straipsnį.

Komisijos išmokėto antro išankstinio mokėjimo suma neviršija 50 % bendros sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, skirtos sumos, arba bet kuriuo atveju, jei valstybė narė nacionaliniu lygiu paskyrė mažesnę sumą, nei sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodyta suma, neviršija valstybės narės pagal metinę programą atrinktiems

projektams faktiškai paskirtų Bendrijos lėšų sumos likučio, atėmus pirmą išankstinį mokėjimą.

5. Nuo išankstinio mokėjimo sumos priskaičiuotos palūkanos priskiriamos atitinkamai metinei programai; jos laikomos valstybės narės lėšomis kaip nacionalinė parama iš viešųjų lėšų ir deklaruojamos Komisijai išlaidų deklaravimo, susijusio su atitinkamos metinės programos įgyvendinimo galutine ataskaita, metu.

6. Išankstiniu mokėjimu sumokėtos sumos išskaitomos iš sąskaitų užbaigus metinę programą.

42 straipsnis

Likučio išmokėjimas

1. Komisija išmoka likutį, jeigu ne vėliau kaip per devynis mėnesius po sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nustatyto išlaidų atitikties reikalavimams galutinio termino, gauna šiuos dokumentus:

- a) patvirtintą išlaidų deklaraciją, tinkamai parengtą pagal 31 straipsnio 1 dalies a punktą ir 37 straipsnį, ir prašymą išmokėti likutį arba grąžinamų išlaidų deklaraciją;
- b) galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, nurodytą 53 straipsnyje;
- c) metinę audito ataskaitą, nuomonę ir deklaraciją, numatytas 32 straipsnio 3 dalyje.

Likutis išmokamas priėmus galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą ir deklaraciją, kurioje įvertinamas prašymo išmokėti likutį pagrįstumas.

2. Jeigu atsakinga institucija nepateikia 1 dalyje nurodytų dokumentų iki nustatyto termino ir priimtina forma, Komisija panaikina tuos su atitinkama metine programa susijusius biudžetinius išpareigojimus, pagal kuriuos nebuvo išmokėtos išankstinio finansavimo sumos.

3. 2 dalyje nurodyta automatinio atšaukimo procedūra sustabdoma atitinkamų projektų sumai, kai valstybės narės lygiu 1 dalyje nustatytų dokumentų pateikimo metu vyksta teismo procesas ar administracine tvarka nagrinėjamas skundas, turintis sustabdomąjį poveikį. Valstybė narė pateiktoje galutinėje ataskaitoje pateikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas 6 mėnesius siunčia su tais projektais susijusias pažangos ataskaitas. Per 3 mėnesius nuo teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka pabaigos valstybė narė pateikia 1 dalyje nurodytus dokumentus dėl atitinkamų projektų.

4. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis sustabdomas, jeigu Komisija priima sprendimą, kuriuo sustabdomas bendro finansavimo mokėjimas atitinkamai metinei programai pagal 44 straipsnį. Laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybei narei pranešama apie 44 straipsnio 3 dalyje nurodytą Komisijos sprendimą.

5. Nepažeidžiant 43 straipsnio, Komisija per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, kurios Komisijos nuomone yra pripažintinos kaip mokėtinos iš fondo, dydį ir apie bet kokias finansines pataisas, reikalingas dėl skirtumo tarp deklaruotų išlaidų ir pripažintų išlaidų. Valstybė narė savo pastabas pateikia per tris mėnesius.

6. Gavusi valstybės narės pastabas, Komisija per tris mėnesius nusprendžia, kokia išlaidų suma turėtų būti pripažinta kaip mokėtina iš fondo, ir išieško likutį, atsirandantį dėl skirtumo tarp galutinių pripažintų išlaidų ir tai valstybei narei jau sumokėtų sumų.

7. Atsižvelgdama į turimą finansavimą, Komisija išmoka likutį ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo tos dienos, kai ji priima 1 dalyje nurodytus dokumentus. Biudžetinio išpareigojimo likutis panaikinamas per šešis mėnesius nuo mokėjimo.

43 straipsnis

Mokėjimo termino nukėlimas

1. Įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas, kaip apibrėžta Finansiniame reglamente, nukelia mokėjimo terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu:

- a) nacionalinės ar Bendrijos audito įstaigos ataskaitoje yra įrodymų, leidžiančių manyti, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;
- b) tas pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus gavęs informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas.

2. Valstybei narei ir atsakingai institucijai nedelsiant pranešama apie mokėjimo termino nukėlimo priežastis. Mokėjimas nevykdomas tol, kol valstybė narė nesiima reikiamų priemonių.

44 straipsnis

Mokėjimų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti viso arba dalies išankstinio mokėjimo ir likučio mokėjimą, kai:

- a) yra rimtas programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas, kuris daro įtaką mokėjimo patvirtinimo procedūros patikimumui ir kurio požiūriu nebuvo imtasi korekcinų priemonių; arba
- b) išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo ištaisytas; arba
- c) valstybė narė nesilaikė savo išpareigojimų pagal 33 ir 34 straipsnius.

2. Komisija gali nuspręsti sustabdyti išankstinį ir likučio mokėjimą po to, kai suteikia valstybei narei galimybę per tris mėnesius pateikti savo pastabas.

3. Komisija nutraukia išankstinio ir likučio mokėjimo sustabdymą, kai nusprendžia, kad valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, kad sustabdymas būtų nutrauktas.

4. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija pagal 48 straipsnį gali priimti sprendimą atšaukti visą grynąją sumą ar jos dalį arba atšaukti Bendrijos paramą metinei programai.

45 straipsnis

Dokumentų saugojimas

Nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių pagal Sutarties 87 straipsnį, atsakinga institucija užtikrina, kad pagal 42 straipsnio 1 dalį, Komisija ir Audito Rūmai penkerius metus po programų užbaigimo, galėtų susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su atitinkamų programų išlaidomis ir auditu.

Šis laikotarpis gali būti nutraukiamas teismo proceso atveju arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

Dokumentų originalai arba originalus atitinkantys patvirtinti jų tekstai laikomi bendrai priimtiniuose duomenų laikmenose.

VIII SKYRIUS

FINANSINĖS PATAISOS

46 straipsnis

Valstybių narių finansinės pataisos

1. Valstybės narės visų pirma atsako už pažeidimų nagrinėjimą ir turi imtis priemonių, jei esama įrodymų, kad yra reikšmingų pokyčių, kurie daro poveikį programų įgyvendinimo ar kontrolės pobūdžiui ar sąlygoms, ir daro reikiamas finansines pataisas.

2. Valstybės narės daro reikiamas finansines pataisas dėl nustatytų pavienių arba sisteminių pažeidimų vykdant veiksmus ar įgyvendinant metines programas.

Valstybių narių daromomis pataisomis atšaukiama ir, atitinkamai atvejais, susigrąžinama visa Bendrijos parama arba jos dalis. Jeigu per atitinkamos valstybės narės nustatytą laiką ši suma negrąžinama, mokami delspinigiai dėl įsipareigojimų nevykdymo, kurių norma nustatyta 49 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir į fondo finansinius nuostolius.

3. Nustačius sistemingus pažeidimus, atitinkama valstybė narė tiria visas operacijas, kurias vykdant galėjo būti padaryti pažeidimai.

4. Į 53 straipsnyje nurodytą galutinę ataskaitą apie metinės programos įgyvendinimą valstybės narės įtraukia atitinkamai metinei programai skirtų pradėtų vykdyti atšaukimo procedūrų sąrašą.

47 straipsnis

Komisijos atliekamas sąskaitų auditas ir daromos finansinės pataisos

1. Nepažeisdami Audito Rūmų įgaliojimų arba patikrinimų, kuriuos atlieka valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai gali vykdyti fondo finansuojamų veiksmų bei valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimus vietoje, įskaitant atrankinius patikrinimus, prieš tai pranešę bent prieš tris darbo dienas. Komisija iš anksto išpėja atitinkamą valstybę narę, kad gautų visą reikiamą pagalbą. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

Komisija gali reikalauti atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje, siekiant patikrinti, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti atstovai.

2. Jeigu, baigusi būtinus patikrinimus, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų pagal 33 straipsnį, ji sustabdo išankstinį arba likučio mokėjimą pagal 44 straipsnį.

48 straipsnis

Pataisų kriterijai

1. Komisija gali daryti finansines pataisas, atšaukdama visą Bendrijos paramą metinei programai arba jos dalį, jeigu, atlikusi būtiną tyrimą, ji nustato, kad:

- a) yra didelių trūkumų programos valdymo ir kontrolės sistemoje, keliančių pavojų Bendrijos paramai, kuri programai jau yra sumokėta;
- b) patvirtintoje išlaidų deklaracijoje išlaidos nurodytos neteisingai ir valstybė narė jų neištaisė prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį;
- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 33 straipsnį prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį.

Komisija priima sprendimą, atsižvelgusi į valstybės narės pateiktas pastabas.

2. Siekdama nustatyti, ar taikyti vienodo dydžio ar ekstrapoliuotą pataisą, Komisija finansines pataisas daro kiekvienu atskiru nustatyto pažeidimo atveju, atsižvelgdama į pažeidimo sistemingumą. Kai pažeidimas susijęs su išlaidų deklaracija, dėl kurios audito institucija jau pateikė deramą užtikrinimą pagal 32 straipsnio 3 dalies b punktą, galima daryti prielaidą, kad egzistuoja sisteminga problema, nulemianti vienodo dydžio arba ekstrapoliuotos pataisos taikymą, jeigu valstybė narė per tris mėnesius nepateiks šią prielaidą paneigiančio įrodymo.

3. Priimdama sprendimą dėl pataisų sumos, Komisija atsižvelgia į pažeidimo svarbą ir atitinkamos metinės programos trūkumų mastą bei finansinį poveikį.

4. Kai Komisija savo poziciją grindžia ne jos tarnybose dirbančių auditorių nustatytais faktais, ji, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės panaudotas priemones pagal 34 straipsnį, pastebėtų pažeidimų ataskaitas ir valstybės narės pateiktus atsakymus, pati padaro išvadas dėl finansinių padarinių.

49 straipsnis

Gražinimas

1. Visos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui gražintinos sumos sumokamos iki nustatyto termino, nurodyto vykdomajame rašte sumoms išieškoti, parengtame pagal Finansinio reglamento 72 straipsnį. Šis terminas yra paskutinė antrojo mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.

2. Dėl vėlavimo vykdant gražinimą nuo pavėluotos gražinti sumos mokami delspinigiai, pradedant nustatyto terminu ir baigiant faktinio mokėjimo diena. Taikoma delspinigių norma yra trimis su puse procentinių punktų didesnė nei ta, kurią taiko Europos centrinis bankas savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir kuri paskelbta Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje, galiojusi to mėnesio, kurį sueina gražinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną.

50 straipsnis

Valstybių narių įsipareigojimai

Komisijos atliekamos finansinės pataisos nepažeidžia valstybės narės įsipareigojimo išieškoti sumas pagal 46 straipsnį.

IX SKYRIUS

STEBĖSENA, ĮVERTINIMAS IR ATASKAITOS

51 straipsnis

Stebėseną ir įvertinimą

1. Komisija bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis vykdo nuolatinę fondo veiklos stebėseną.

2. Rengiant 52 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas, Komisija vertina fondo veiklą kartu su valstybėmis narėmis, siekdama įvertinti veiksmų tinkamumą, veiksmingumą ir poveikį, atsižvelgiant į 3 straipsnyje nurodytą bendrąjį tikslą.

3. Komisija taip pat nagrinėja, kaip fondo įgyvendinami veiksmai papildo kitų atitinkamų Bendrijos politikos krypčių, priemonių ir iniciatyvų veiksmus.

4. Rengdama 2007–2010 m. laikotarpio ataskaitą, nurodytą 52 straipsnio 3 dalies c punkte, Komisija įvertina fondo poveikį išorės sienų kontrolės politikos ir teisės aktų rengimui, įvertina fondo ir Agentūros užduočių sinergiją bei įvertina, ar nustatyti tinkami kriterijai, pagal kuriuos skirstomos lėšos valstybėms narėms, atsižvelgiant į tikslus, kurių Europos Sąjunga siekia šioje srityje.

52 straipsnis

Įsipareigojimai teikti ataskaitas

1. Kiekvienos valstybės narės atsakinga institucija imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad bus vykdoma projekto stebėseną ir atliktas įvertinimas.

Šiuo tikslu susitarimuose ir sutartyse, kuriuos ji sudaro su už veiksmų įgyvendinimą atsakingomis organizacijomis, turi būti straipsniai, numatantys įsipareigojimą teikti reguliarias ir išsamias ataskaitas apie pažangą įgyvendinant ir užbaigiant įgyvendinti nustatytus tikslus, kuriomis remiamasi rengiant atitinkamai metinės programos įgyvendinimo pažangos ir galutines ataskaitas.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia:

a) iki 2010 m. birželio 30 d. – įvertinimo ataskaitą apie fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimą;

b) atitinkamai iki 2012 m. birželio 30 d. 2007–2010 m. laikotarpiui ir 2015 m. birželio 30 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – fondo bendrai finansuojamų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

3. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikia:

a) iki 2010 m. birželio 30 d. – ataskaitą dėl 14 ir 15 straipsnių peržiūros, kartu su pasiūlymais dėl pakeitimų, jei manoma, kad tai yra būtina;

b) iki 2010 m. gruodžio 31 d. – tarpinę ataskaitą, kurioje apžvelgiami pasiekti rezultatai ir fondo naudojimo kokybiniai bei kiekybiniai aspektai, bei pasiūlymą dėl tolesnio fondo plėtojimo;

c) atitinkamai iki 2012 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. – *ex post* įvertinimo ataskaitą 2007–2010 m. ir 2011–2013 m. laikotarpiams.

53 straipsnis

Metinės programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

1. Siekiant susidaryti aiškią nuomonę apie programos įgyvendinimą, metinės programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikiama tokia informacija:

- a) apie metinės programos įgyvendinimo finansinį ir praktinį įgyvendinimą;
- b) apie pažangą, pasiektą įgyvendinant daugiametę programą ir jos prioritetus, atsižvelgiant į jos konkrečius, patikrinamus tikslus, kiekybiškai įvertinus, kai ir kiek tai įmanoma, rodiklius;
- c) apie priemones, kurių ėmėsi atsakinga institucija, siekdama užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, visų pirma:
 - i) stebėsenos ir įvertinimo priemonės, įskaitant duomenų rinkimo tvarką;
 - ii) svarbių problemų, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiklos programą, santrauką ir priemones, kurių buvo imtasi;
 - iii) naudotą techninę pagalbą;
- d) apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant pateikti informaciją apie metines ir daugiametes programas ir jas paskelbti.

2. Ataskaitos laikomos priimtiniomis, jeigu jose pateikiama visa 1 dalyje išvardyta informacija. Komisija, gavusi visą 1 dalyje nurodytą informaciją, per du mėnesius priima sprendimą dėl atsakingos institucijos pateiktos ataskaitos turinio, apie kurį praneša valstybėms narėms. Jei Komisija iki nustatyto termino nepateikia atsakymo, ataskaita laikoma priimta.

3. Komisija patvirtintas metinės programos įgyvendinimo galutines ataskaitas perduoda Agentūrai.

X SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

54 straipsnis

Daugiametės programos parengimas

1. Nukrypstant nuo 20 straipsnio, valstybės narės:
 - a) kuo greičiau po 2007 m. birželio 7 d., bet ne vėliau kaip 2007 m. birželio 22 d. paskiria 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą nacionalinę atsakingą instituciją bei prirėkus įgaliojantį instituciją;

b) iki 2007 m. rugsėjo 30 d. pateikia 34 straipsnio 2 dalyje nurodytą valdymo ir kontrolės sistemų aprašymą.

2. Iki 2007 m. liepos 1 d. Komisija valstybėms narėms pateikia:

- a) sumų, kurios joms skiriamos 2007 finansiniais metais, sąmatą;
- b) sumų, kurios joms turi būti skirtos 2008–2013 finansiniais metais, sąmatas, remiantis 2007 finansinių metų sąmatos apskaičiavimo ekstrapoliacija, atsižvelgiant į 2007–2013 m. siūlomus metinius asignavimus, kaip nustatyta finansinėje struktūroje.

55 straipsnis

2007 m. ir 2008 m. metinių programų parengimas

1. Nukrypstant nuo 23 straipsnio, 2007 ir 2008 m. finansiniais metais bus taikomas toks įgyvendinimo tvarkaraštis:

- a) iki 2007 m. liepos 1 d. Komisija valstybėms narėms pateikia sumų, kurios joms skiriamos 2007 finansiniais metais, sąmatą;
- b) iki 2007 m. gruodžio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 2007 m. metinės programos projektą;
- c) iki 2008 m. kovo 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 2008 m. metinės programos projektą.

2. Kiek tai susiję su 2007 m. metine programa, faktinėms išlaidoms, apmokėtoms nuo 2007 m. sausio 1 d. iki tos datos, kurią priimamas sprendimas dėl finansavimo, patvirtinantis atitinkamos valstybės narės metinę programą, gali būti taikoma fondo parama.

3. Tam, kad 2008 m. būtų galima priimti sprendimus dėl finansavimo, patvirtinančius 2007 m. metinę programą, Komisija, remdamasi valstybėms narėms skiriamų sumų sąmata, kuri apskaičiuojama 14 ir 15 straipsniuose numatyta tvarka, priima 2007 m. Bendrijos biudžetinį išipareigojimą.

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

56 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda bendras Solidarumo ir migracijos srautų valdymo komitetas, įsteigtas šiuo sprendimu.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys, 5 dalies b punktas ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 3 dalies c punkte, 4 dalies b ir e punktuose nurodyti terminai yra šešios savaitės.

57 straipsnis

Peržiūra

Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, iki 2013 m. birželio 30 d. peržiūri šį sprendimą.

58 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis sprendimas taikomas nuo 2007 m. birželio 7 d., išskyrus 14, 15, 20, 21, 23, 27 straipsnius, 33 straipsnio 2 ir 5 dalis, 34 straipsnį, 37 straipsnio 4 dalį ir 56 straipsnį, kurie taikomi nuo 2007 m. sausio 1 d.

59 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Briuselyje, 2007 m. gegužės 23 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. GLOSER

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 575/2007/EB

2007 m. gegužės 23 d.

dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 2 dalies b punktą ir 63 straipsnio 3 dalies b punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Siekiant palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatyta patvirtinti priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą, kartu su lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos, bei su prieglobsčiu, imigracija ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsauga susijusias priemones.
- (2) 1999 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime Taperėje dar kartą patvirtintas apsisprendimas sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Tuo tikslu bendra Europos prieglobsčio ir migracijos politika turėtų būti siekiama vienodų sąlygų trečiųjų šalių piliečiams ir geresnio migracijos srautų valdymo.
- (3) Veiksminga Bendrijos grąžinimo politika yra būtina siekiant papildyti patikimą teisėtos imigracijos ir prieglobsčio politiką; ji taip pat yra svarbus kovos su neteisėta imigracija elementas. Atsižvelgdamos į grąžinimo programų ir priverstinio grąžinimo operacijų įgyvendinimą, valstybės narės numatė didelius biudžetus. Bendri Europos Sąjungos veiksmai šioje srityje, remiami atitinkamų Bendrijos finansinių priemonių, galėtų paremti valstybes nares, pabrėžti neteisėtai esančių asmenų grąžinimo būtinybę ir prisidėti prie valstybių narių solidarumo stiprinimo.

- (4) 2002 m. vasario 28 d. Taryba priėmė Bendrąjį planą kovai su neteisėta imigracija ir prekyba žmonėmis Europos Sąjungoje ⁽⁴⁾, kuriame pabrėžė, kad readmisijos ir grąžinimo politikos kryptys yra neatsiejamas ir itin svarbus komponentas kovojant su neteisėta imigracija, bei nustatė du elementus, kuriais turėtų būti pagrįsta Bendrijos grąžinimo politika, t.y., bendrais principais ir bendromis priemonėmis gerinant valstybių narių bendradarbiavimą administravimo srityje.
- (5) 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos grąžinimo veiksmų programa, pagrįsta 2002 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatu dėl Bendrijos neteisėtai esančių asmenų grąžinimo politikos, valstybėse narėse nustatoma visa grąžinimo valdymo veiksmų grandinė, apimanti tiek trečiųjų šalių piliečių priverstinį grąžinimą, tiek savanorišką grįžimą, taip pat pagrindinius grąžinimo etapus, įskaitant pasirengimą ir tolesnius veiksmus.
- (6) Europos Vadovų Taryba 2003 m. birželio 19–20 d. susitikime Salonikuose paragino Komisiją ištirti visus su atskira Bendrijos grąžinimo priemone susijusius aspektus, kad visų pirma paremtų prioritetus, numatytus Grąžinimo veiksmų programoje.
- (7) 2004 m. lapkričio 2 d. Tarybos išvados dėl prioritetų siekiant sėkmingai vystyti bendrą readmisijos politiką pabrėžia, kad Bendrijos readmisijos susitarimai labai padeda veiksmingai kartu valdyti migraciją ir vaidina svarbų vaidmenį kovojant su neteisėta imigracija. Jie – svarbi Europos Sąjungos ir neteisėtų imigrantų kilmės, ankstesnės buvimo vietos ir tranzito šalių dialogo ir bendradarbiavimo dalis.
- (8) Parengiamieji veiksmai 2005-2006 m. laikotarpiui buvo inicijuoti remiantis 2004 m. birželio 8 d. išvadamis, kuriose Taryba paragino biudžeto valdymo instituciją pateikti parengiamuosius veiksmus ir paprašė Komisijos atsižvelgti į jos požiūrį dėl integruoto grąžinimo planų plėtojimo glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis.
- (9) Europos Vadovų Taryba susitikime Briuselyje 2004 m. lapkričio 4–5 d. Hagos programoje paragino pradėti Europos grąžinimo fondo (toliau – fondas) parengiamąjį etapą ir atsižvelgiant į parengiamojo etapo įvertinimą įsteigti fondą iki 2007 m.

⁽¹⁾ OL C 88, 2006 4 11, p. 15.⁽²⁾ OL C 115, 2006 5 16, p. 47.⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2007 m. gegužės 7 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL C 142, 2002 6 14, p. 23.

- (10) 2004 m. lapkričio mėn. Taryba atkreipė dėmesį į pirmininkaujančios valstybės pateiktą pranešimą apie geriausiai pristatytą grąžinimo į konkrečias šalis praktikos analizę. Pranešime buvo nurodytos plačios galimybės ir poreikis praktiškiau bendradarbiauti tarp valstybių narių grąžinimo praktikos srityje. Pranešime buvo nurodytos grąžinimo politikos bei bendrosios politikos krypčių galimybės tiek nacionaliniu, tiek Bendrijos lygmeniu taikyti labiau integruotą požiūrį. Pranešime taip pat buvo nurodyta geriausia valstybių narių praktika trečiųjų šalių piliečių savanoriško grąžinimo arba priverstinio grąžinimo į jų kilmės ar tranzito šalį srityje, pavyzdžiui, remiamo savanoriško grąžinimo programų skatinimas siekiant užtikrinti grąžimą ilgam laikui, konsultavimas grąžinimo klausimais ir bendrų grąžinimo operacijų organizavimas, įskaitant užsakomuosius reisus.
- (11) Būtina, kad Bendrija turėtų priemonę, paremiančią ir paskatinančią valstybių narių pastangas gerinti grąžinimo valdymą visais jo aspektais, remiantis integruoto grąžinimo valdymo principu, siekiant paremti sąžiningą ir veiksmingą bendrų standartų įgyvendinimą grąžinimo srityje, kaip nustatyta su grąžinimu susijusiuose Bendrijos teisės aktuose.
- (12) 2007 m. finansavimas pagal šį sprendimą neturėtų būti numatytas, kad, remiantis Komisijos pranešimu dėl parengiamųjų veiksmų vertinimo, būtų galima atsižvelgti į parengiamųjų grąžinimo veiksmų rezultatus 2005 ir 2006 m.
- (13) Atitinkami bendrieji standartai yra visų pirma 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo ⁽¹⁾ ir ją papildantis 2004 m. vasario 23 d. Tarybos sprendimas 2004/191/EB, nustatantis finansinių skirtumų, atsirandančių dėl Direktyvos 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo taikymo, kompensavimo kriterijus ir praktines priemones ⁽²⁾ bei 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas 2004/573/EB dėl jungtinių skrydžių organizavimo, iš dviejų ar daugiau valstybių narių teritorijos išsiunčiant trečiųjų šalių piliečius, kurių atžvilgiu priimti atskiri įsakymai dėl išsiuntimo ⁽³⁾.
- (14) Tai taip pat susiję su būsimomis Bendrijos priemonėmis, pavyzdžiui, su priemone, susijusia su bendrais standartais dėl valstybėse narėse taikomos neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo tvarkos, kuri turėtų sukurti vienodas grąžinimo procedūrų sąlygas Europos Sąjungoje ir todėl apibrėžtų sąlygas bei ribas, kuriose valstybės narės gali imtis grąžinimo priemonių.
- (15) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įgyvendinant fonde numatytus veiksmus būtų laikomasi išpareigojimų, atsirandančių gerbiant pagrindines teises, nustatytas visų pirma
- Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – Europos žmogaus teisių konvencija), Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijoje dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu, ir kituose susijusiuose tarptautiniuose dokumentuose, pavyzdžiui, 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje, jei taikoma.
- (16) Atsižvelgiant į tai, kad pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 4 protokolą yra draudžiamas kolektyvinis išsiuntimas, organizuojant bendras grąžinimo operacijas, kurios gali būti finansuojamos pagal šį sprendimą, turėtų būti grąžinami tik tie asmenys, kurių atžvilgiu priimti atskiri įsakymai dėl išsiuntimo.
- (17) Atsižvelgiant į fondo taikymo sritį ir tikslą, pagal jį jokiais būdu neturi būti remiami veiksmai, susiję su vietomis ir centrais, kuriuose trečiojoje šalyje laikomi asmenys.
- (18) Kaip teigiama 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos priimtoje Grąžinimo veiksmų programoje ir nuolat patvirtinama Europos Sąjungos dokumentuose šioje srityje, pavyzdžiui, 2005 m. lapkričio 2 d. Tarybos išvadose dėl savanoriško grąžinimo, savanoriškas grąžinimas yra svarbi suderinto, veiksmingo ir subalansuoto požiūrio į grąžinimą dalis.
- (19) Įgyvendinant finansavimo reikalavimus atitinkančius veiksmus, patenkančius į integruoto grąžinimo valdymo taikymo sritį, turėtų būti atsižvelgiama į ypatingą pažeidžiamų asmenų padėtį.
- (20) Siekiant, kad grąžinimo valdymas nacionaliniu lygiu taptų veiksmingesnis, fondas taip pat turėtų finansuoti veiksmus, susijusius su savanorišku asmenų, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš teritorijos, pavyzdžiui, prieglobsčio prašytojų, kurie dar nėra gavę neigiamo sprendimo, arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvoje 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos minimalių standartų ⁽⁴⁾, arba asmenų, kurie naudojami laikina apsauga, kaip apibrėžta 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvoje 2001/55/EB dėl minimalių standartų suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą ⁽⁵⁾, grąžimu.
- (21) Vienas iš svarbiausių šio sprendimo tikslų turėtų būti integruoto grąžinimo valdymo skatinimas nacionaliniu lygmeniu. Valstybės narės yra skatinamos įgyvendinti grąžinimo operacijas pagal integruoto grąžinimo veiksmų planus, kuriuose analizuojama situacija valstybėje narėje,

⁽¹⁾ OL L 149, 2001 6 2, p. 34.

⁽²⁾ OL L 60, 2004 2 27, p. 55.

⁽³⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 28.

⁽⁴⁾ OL L 304, 2004 9 30, p. 12.

⁽⁵⁾ OL L 212, 2001 8 7, p. 12.

atsižvelgiant į tikslią gyventojų grupę, numatytus tikslus, atsižvelgiant į numatytas operacijas ir bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotais subjektais, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų Vyriausiuoju pabėgėlių komisaru (JTVPK) ir Tarptautine migracijos organizacija (TMO), siūlyti grąžinimo modelius, kuriais siekiama įvairiomis priemonėmis užtikrinti veiksmingą ir ilgalaikį grąžinimą. Prireikus integruoto grąžinimo planai turėtų būti reguliariai vertinami ir koreguojami.

- (22) Kad būtų skatinamas savanoriškas asmenų, visų pirma tų, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš teritorijos, grįžimas, turėtų būti įtvirtintos nuostatos dėl paskatų jiems, pavyzdžiui, lengvatinės sąlygos teikiant didesnę grąžinimo pagalbą. Tokio pobūdžio savanoriškas grįžimas yra naudingas tiek dėl oraus grąžinamų asmenų grįžimo, tiek valdžios institucijoms sąnaudų efektyvumo prasme. Valstybės narės turėtų būti raginamos teikti pirmenybę savanoriškam grįžimui.
- (23) Tačiau politikos požiūriu savanoriškas grįžimas ir priverstinis grąžinimas yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą papildo, o valstybės narės turėtų būti skatinamos stiprinti šių dviejų formų papildomumą, įgyvendinant grąžinimo valdymą. Egzistuoja akivaizdus poreikis vykdyti priverstinius grąžinimus, kad būtų užtikrintas Europos Sąjungos imigracijos ir prieglobsčio politikos bei valstybių narių imigracijos ir prieglobsčio sistemų vientisumas. Todėl priverstinio grąžinimo galimybė yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti, kad nebūtų pakenkta šiai politikai ir siekiant užtikrinti teisinės valstybės principo, kuris pats yra labai svarbus laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimui, įgyvendinimą. Todėl šiuo sprendimu turėtų būti remiami valstybių narių veiksmai, siekiantys palengvinti priverstinį grąžinimą.
- (24) Be to, pagrindinės kliūtys, su kuriomis grąžinimo srityje susiduria valstybės narės dažnai yra susijusios su priverstiniu grąžinimu. Viena svarbi kliūtis yra netikrumas dėl atitinkamo asmens tapatybės ir (arba) būtinų kelionės dokumentų neturėjimas. Siekiant išspręsti šias problemas, valstybės narės turėtų būti raginamos gerinti bendradarbiavimą su trečiųjų šalių konsulinėmis tarnybomis bei bendradarbiaujant su tokiomis tarnybomis tarpusavyje intensyviau keistis informacija ir bendradarbiauti vykdat veiklą.
- (25) Taip pat būtina, kad šiuo sprendimu tose valstybėse narėse, kurios laiko tai tinkama, būtų remiamos konkrečios priemonės grąžinamiems asmenims grąžinimo šalyje, kad pirmiausia būtų užtikrintas veiksmingas jų grąžinimas geromis sąlygomis į jų kilmės miestą arba regioną ir antra, kad būtų sustiprinta jų ilgalaikė reintegracija į jų bendruomenę. Tokios priemonės neturėtų būti tiesiog pagalba trečiajai šaliai kaip tokiai ir turėtų būti finansuojamos tik tuomet, jeigu pradėta veikla bus būtina tęsiama ir iš esmės įgyvendinama valstybių narių teritorijoje pagal integruoto grąžinimo planą.
- (26) Be to, tokios priemonės turėtų būti suderintos su veiksmais, remiamais pagal kitas Bendrijos išorės pagalbos priemones, pirmiausia temine prieglobsčio ir migracijos programa.
- (27) Šis sprendimas skirtas tapti nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2007/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽¹⁾, 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 574/2007/EB dėl išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽²⁾ ir ... Tarybos sprendimas 2007/.../EB dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽³⁾, bei kuria siekiama spręsti teisingo valstybių narių pareigų pasiskirstymo klausimą, pasidalijant finansine našta, atsirandančia diegiant integruotą Sąjungos išorės sienų valdymą ir įgyvendinant bendras prieglobsčio ir imigracijos politikos kryptis, parengtas pagal Sutarties 3 dalies IV antraštinę dalį, dalimi.
- (28) Viena iš Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros, įsteigtos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2007/2004 ⁽⁴⁾ (toliau – Agentūra), užduočių – teikti reikiamą pagalbą valstybėms narėms organizuojant bendras grąžinimo operacijas ir nurodyti geriausią praktiką, susijusią su kelionės dokumentų įgijimu ir neteisėtai valstybėse narėse esančių trečiųjų šalių piliečių išsiuntimu. Todėl Agentūra turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi veiksmingo tarp valstybių narių suderinto grąžinimo sąlygų, paliekant bendrų grąžinimo operacijų įgyvendinimą ir organizavimą kompetentingoms nacionalinėms tarnyboms. Todėl Agentūra turėtų turėti galimybę naudotis ištekliais šiame sprendime numatytiems Bendrijos veiksams įgyvendinti.
- (29) Fondo teikiama parama būtų veiksmingesnė ir tikslingesnė, jeigu finansavimo reikalavimus atitinkančių veiksmų bendras finansavimas remtųsi strateginiu daugiamečiu programavimu, kurį tardamasi su Komisija parengtų kiekviena valstybė narė.
- (30) Remiantis Komisijos priimtomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė turėtų parengti daugiamečių programavimo dokumentą, atsižvelgdama į savo konkrečią situaciją ir poreikius bei išdėstydamą savo vystymosi strategiją, kuri turėtų sudaryti metinėse programose numatytų veiksmų įgyvendinimo pagrindą.

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

⁽²⁾ Žr. šio oficialiojo leidinio p. 22.

⁽³⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

⁽⁴⁾ OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

- (31) Atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, nurodytą 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁽¹⁾ (toliau – Finansinis reglamentas) 53 straipsnio 1 dalies b punkte, reikėtų nurodyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo įsipareigojimus dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo, ir išaiškinti valstybių narių prievolės bendradarbiauti. Šių sąlygų taikymas leistų Komisijai įsitikinti, kad valstybės narės naudoja fondą teisėtai ir teisingai bei laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 27 straipsnyje ir 48 straipsnio 2 dalyje.
- (32) Komisija turėtų preliminariai suskirstyti turimus asignavimus įsipareigojimams naudodama objektyvų ir skaidrų metodą.
- (33) Valstybės narės turėtų patvirtinti tinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą bei kokybišką įgyvendinimą. Todėl būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kurias turėtų atitikti visos programos.
- (34) Pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus už fondo intervencinių priemonių įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės.
- (35) Siekiant garantuoti veiksmingą ir teisingą valstybių narių daugiametį ir metinių programų įgyvendinimą, reikėtų nustatyti valstybių narių įsipareigojimus, susijusius su valdymo ir kontrolės sistemomis, išlaidų patvirtinimu ir neatitikimų Bendrijos teisei bei jos pažeidimų prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Valdymo ir kontrolės srityse visų pirma būtina nustatyti priemones, kuriomis valstybės narės užtikrina, kad atitinkamos sistemos būtų įdiegtos ir tinkamai veiktų.
- (36) Nepažeidžiant su finansų kontrole susijusių Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų būti skatinamos bendradarbiauti šioje srityje.
- (37) Fondo remiamų veiksmų veiksmingumas ir poveikis taip pat priklauso nuo tų veiksmų įvertinimo bei jų rezultatų sklaidos. Siekiant užtikrinti įvertinimo patikimumą bei susijusios informacijos kokybę, reikėtų reglamentuoti valstybių narių ir Komisijos pareigas šioje srityje bei tvarką.
- (38) Veiksmus reikėtų įvertinti numatant atlikti tarpinę peržiūrą ir poveikio vertinimą, o vertinimo procesas turėtų būti įtrauktas į projekto stebėsenos priemones.
- (39) Atsižvelgiant į Bendrijos finansavimo matomumo svarbą, Komisija turėtų numatyti gaires, kaip sudaryti palankesnes sąlygas iš fondo dotacijas gaunančioms valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, tarptautinėms organizacijoms ar kitiems subjektams tinkamai pavišinti gautą paramą, atsižvelgiant į pagal pasidalijamąjį valdymą valdomose kitose priemonėse, pavyzdžiui, struktūriniuose fonduose, taikomą praktiką.
- (40) Šiuo sprendimu visai programos trukmei nustatomas finansinis paketas, kuris yra svarbiausias orientacinis dydis biudžeto valdymo institucijai kasmetinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo⁽²⁾ 37 punkte.
- (41) Kadangi šio sprendimo tikslo – skatinti valstybių narių tarpusavio pastangų darną priimant pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis – valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (42) Šio sprendimo įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽³⁾.
- (43) Kadangi šio sprendimo priemonė, susijusi su strateginių gairių priėmimu, yra bendro pobūdžio ir skirta iš dalies keisti neesmines šio sprendimo nuostatas, *inter alia*, išbraukiant kai kurias tokias nuostatas ar papildant šį sprendimą naujomis neesminėmis nuostatomis, jį turėtų būti priimama taikant reguliavimo procedūrą su tikrinimu, numatytą Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje. Siekiant efektyvumo, priimant strategines gaires įprasti reguliavimo procedūros su tikrinimu terminai turėtų būti sutrumpinti.
- (44) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėdama Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (45) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėdama Protokolo dėl Jungtinės

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

⁽²⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. rugsėjo 6 d. laišku Airija pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.

(46) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėdamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. spalio 27 d. laišku Jungtinė Karalystė pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.

(47) Laikantis Sutarties 67 straipsnio 2 dalies antros įtraukos, 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 2004/927/EB, numatančiu reglamentuoti tam tikras sritis, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutarties 3 dalies IV antraštinė dalis, tos Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ⁽¹⁾, buvo numatyta Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka reglamentuoti sritis, kurioms taikoma Sutarties 62 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a punktas bei 3 dalis, 63 straipsnio 2 dalies b punktas ir 3 dalies b punktas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TIKSLAI IR VEIKSMAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Siekiant prisidėti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo bei solidarumo principo taikymo tarp valstybių narių, šiuo sprendimu laikotarpiui nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsteigiamas Europos grąžinimo fondas (toliau – fondas), kuris yra nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro Sprendimas Nr. 573/2007/EB, Sprendimas Nr. 574/2007/EB ir Sprendimas 2007/.../EB.

Šiuo sprendimu nustatomi tikslai, prie kurių prisideda fondas, fondo naudojimas, turimi finansiniai ištekliai ir turimų finansinių išteklių paskirstymo kriterijai.

Sprendimu nustatomos fondo valdymo taisyklės, įskaitant finansines taisykles, ir stebėsenos bei kontrolės mechanizmai, grindžiami pareigų pasidalijimu tarp Komisijos ir valstybių narių.

2 straipsnis

Bendrasis fondo tikslas

1. Bendrasis fondo tikslas – remti valstybių narių pastangas gerinti grąžinimo valdymą visais jo aspektais, naudojant integruoto grąžinimo valdymo koncepciją bei numatant bendrus valstybių narių įgyvendintinus veiksmus arba nacionalinius veiksmus, kuriais siekiama Bendrijos tikslų vadovaujantis

solidarumo principu, atsižvelgiant į šioje srityje priimtus Bendrijos teisės aktus ir visapusiškai laikantis pagrindinių teisių.

2. Fondas prisideda prie techninės pagalbos finansavimo valstybių narių ar Komisijos iniciatyva.

3 straipsnis

Konkretūs tikslai

1. Fondas prisideda prie šių konkrečių tikslų:

a) valstybių narių integruoto grąžinimo valdymo įvedimas ir tokio valdymo organizavimo ir įgyvendinimo tobulinimas;

b) valstybių narių bendradarbiavimo stiprinimas integruoto grąžinimo valdymo ir jo įgyvendinimo srityje;

c) veiksmingo ir vienodo bendrų grąžinimo standartų taikymo skatinimas atsižvelgiant į šios srities politikos pokyčius.

2. Integruotas grąžinimo valdymas apima visų pirma kompetentingų valstybės narės institucijų integruoto grąžinimo planų parengimą ir įgyvendinimą, kurie:

a) grindžiami išsamiau padėties valstybėje narėje vertinimu atsižvelgiant į tikslinę gyventojų grupę arba konkretų sprendžiamą su grąžinimu susijusį klausimą ir iššūkius, susijusius su numatyta veikla (pavyzdžiui, susijusia su kelionės dokumentų įgijimu ir kitomis praktinėmis grąžinimo kliūtimis), tam tikrais atvejais atsižvelgiant į atitinkamų bylų skaičių. Išsamus vertinimas atliekamas bendradarbiaujant su visomis atitinkamomis institucijomis ir partneriais;

b) siekia įdiegti visą eilę priemonių, skatinančių trečiųjų šalių piliečių, visų pirma tų, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo į jos teritoriją arba buvimo joje sąlygų, savanoriško grąžinimo modelius, ir prireikus, įgyvendinančių tokių asmenų priverstinio grąžinimo operacijas, visapusiškai atsižvelgiant į humanistinius principus ir pagarbą jų orumui;

c) apima planą ir (arba) grafiką ir prireikus numato periodinio įvertinimo mechanizmą, leidžiantį koreguoti planą ir įvertinti praktinį plano poveikį; ir

d) apima, jei valstybės narės tai laiko tinkamu, priemones, palengvinančias kompetentingų administracinių, teisėsaukos ir teisminių institucijų bendradarbiavimą, prireikus skirtingais valdymo lygiais.

3. Integruoto grąžinimo planuose pagrindinis dėmesys skiriamas visų pirma veiksmingam ir ilgalaikiam grąžinimui tiek

⁽¹⁾ OL L 396, 2004 12 31, p. 45.

savanoriško grįžimo, tiek priverstinio grąžinimo srityje, taikant tokius veiksmus, kaip efektyvus informavimas iki išvykimo bei kelionės ir tranzito organizavimas grąžinimo šalyje. Siekiant skatinti savanorišką grįžimą, kiek įmanoma gali būti numatomos paskatos savanoriškai grįžtantiems asmenims, pavyzdžiui, grįžimo pagalba.

Jei valstybės narės laiko tai tinkama, jos taip pat gali teikti priėmimo ir reintegracijos paramą.

4 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys veiksmai valstybėse narėse

1. Fondo paramos reikalavimus atitinka veiksmai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytu tikslu, ir visų pirma:

- a) veiksmingo, stabilaus ir ilgalaikio valstybių narių institucijų veiklos bendradarbiavimo su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis užmezgimas arba tobulinimas, siekiant gauti kelionės dokumentus trečiųjų šalių piliečių grąžinimui ir užtikrinti greitą ir sėkmingą išsiuntimą;
- b) būdų ir priemonių, skirtų kuo anksčiau teikti informaciją apie grąžinimą atliekant prieglobsčio ir imigracijos procedūras bei asmeniškai skatinti trečiųjų šalių piliečius pasinaudoti savanoriško grįžimo galimybe, skatinimas;
- c) trečiųjų šalių piliečių savanoriško grįžimo palengvinimas, visų pirma taikant remiamo savanoriško grįžimo programas, siekiant užtikrinti grąžinimo veiksmingumą ir ilgalaikiškumą;
- d) formuoti skirtingų lygių nacionalinių, regioninių, vietos, miestų ir kitų viešųjų institucijų bendradarbiavimo metodiką, leidžiančią pareigūnams greitai gauti informaciją apie kitų šalių patirtį ir praktiką grąžinimo srityje ir, jei įmanoma, sujungti išteklius;
- e) priverstinio trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, grąžinimo supaprastinimas ir įgyvendinimas, siekiant sustiprinti imigracijos politikos patikimumą ir vientisumą bei sutrumpinti asmenų, laukiančių priverstinio išsiuntimo, sulaikymo laikotarpį.

2. Fondo paramos reikalavimus atitinka veiksmai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytu tikslu, ir visų pirma:

- a) bendradarbiavimas surenkant ir suteikiant potencialiems grąžinamiems asmenims informaciją apie kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalį;
- b) bendradarbiavimas plėtojant veiksmingus, stabilus ir ilgalaikius veiklos darbo santykius tarp valstybių narių institucijų ir trečiųjų šalių konsulinių įstaigų ir imigracijos

tarnybų, siekiant palengvinti konsulinės pagalbos teikimą gaunant kelionės dokumentus trečiųjų šalių piliečių grąžinimui ir užtikrinti greitą ir sėkmingą išsiuntimą;

- c) bendrų integruoto grąžinimo planų, įskaitant bendras savanoriško grįžimo programas, rengimas ir įgyvendinimas pagal konkrečias kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalis ar regionus;
 - d) esamos padėties ir galimybių stiprinti valstybių narių administracinį bendradarbiavimą grąžinimo srityje bei tarptautinių ir nevyriausybinį organizacijų vaidmens, kurių jos atliks šiame kontekste, tyrimai;
 - e) keitimasis informacija ir geriausia praktika, parama ir konsultacijomis ypatingai pažeidžiamų grupių grąžinimo srityje;
 - f) geriausios praktikos seminarų specialistams organizavimas, atkreipiant dėmesį į konkrečias trečiąsias šalis ir (arba) regionus;
 - g) bendros priemonės, sudarančios galimybes priimti grįžtančius asmenis kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalyse;
 - h) bendras veiksmų rengimas, siekiant užtikrinti asmenų grąžinimą ilgam laikui į kilmės arba ankstesnės gyvenamosios vietos šalį.
3. Fondo paramos reikalavimus atitinka veiksmai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytu tikslu, ir visų pirma:
- a) kompetentingų institucijų gebėjimo kaip galima greičiau priimti kokybiškus sprendimus dėl grąžinimo stiprinimas;
 - b) kompetentingų administravimo institucijų gebėjimo skubiai vykdyti arba užtikrinti, kad būtų vykdoma, sprendimus dėl išsiuntimo visapusiškai gerbiant žmogaus orumą ir laikantis atitinkamų su tokiomis operacijomis susijusių Europos saugumo standartų, stiprinimas;
 - c) teisminių organų gebėjimo greičiau vertinti apskūstus sprendimus dėl grąžinimo stiprinimas;
 - d) seminarų ir bendro mokymo organizavimas nacionalinių, regioninių, vietos, miesto valdžios ar kitų kompetentingų administravimo, teisėsaugos ir teisminių institucijų personalui apie grąžinimo operacijų teisinius ir praktinius aspektus;
 - e) kompetentingų administravimo institucijų gebėjimo veiksmingai įgyvendinti bendras priemones dėl abipusio pripažinimo ir bendrų grąžinimo operacijų, įskaitant Agentūros nustatytas rekomendacijas, veiklos standartus ir geriausią praktiką, stiprinimas.

4. 1, 2 ir 3 dalyse numatytais veiksmais konkrečiai skatinamas bendros Europos imigracijos ir grąžinimo politikos srityje galiojančių atitinkamų Bendrijos teisės aktų nuostatų įgyvendinimas.

5 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkančios priemonės valstybėse narėse

Remiami veiksmai gali apimti šias priemones:

- 1) visais grąžinimo atvejais trečiųjų šalių piliečių bendrą informavimą apie grąžinimą, asmenų konsultavimą apie savanoriško grąžimo galimybes, vertimo išlaidas, būtinų kelionės dokumentų gavimą, būtino sveikatos patikrinimo iki grąžinimo išlaidas, kelionės ir maisto išlaidas grąžinamiems ir lydintiems asmenims, įskaitant medicinos personalą ir vertėjus žodžiu, lydinčių asmenų, įskaitant medicininio personalo ir vertėjų žodžiu, apgyvendinimą, vežimo valstybėje narėje ir iki grąžinimo šalies išlaidas ir bendradarbiavimą su kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalies institucijomis;
- 2) visais grąžinimo atvejais specifinę pagalbą pažeidžiamiesiems asmenims, pavyzdžiui, mažamečiams, nelydimiems mažamečiams, žmonėms su negalia, pagyvenusiems žmonėms, nėščioms moterims, vienišiesiems tėvams, turintiems nepilnamečių vaikų ir asmenims, kurie buvo kankinti, išprievartauti ar patyrė kitokias sunkaus psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto formas;
- 3) be to, trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, priverstinio grąžinimo atveju, grąžinamų ir juos lydinčių asmenų iš dalyvaujančios valstybės narės kelionės, maisto ir laikino apgyvendinimo organizuojančioje valstybėje narėje iki išvykimo bendrų grąžinimo operacijų atveju išlaidas;
- 4) be to, trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, savanoriško grąžimo atveju pagalbą grąžinamiems asmenims rengiantis grąžimui bei būtinas išlaidas iki grąžimo;
- 5) be to, trečiųjų šalių piliečių, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš valstybių narių teritorijos, savanoriško grąžimo atveju ir kitais atvejais, jei valstybės narės laiko tai tinkama, ribotą finansinę paramą padengti pirmosioms po grąžinimo patirtoms išlaidoms, grąžinamo asmens daiktų vežimą, tinkamą laikiną apgyvendinimą pirmomis dienomis po atvykimo į grąžinimo šalį priėmimo centre arba jei būtina viešbutyje, mokymą ir pagalbą ieškant darbo bei tam tikrais atvejais ribotą paramą pradedant užsiimti ekonomine veikla;
- 6) kompetentingų administravimo, teisėsaugos ir teisminių institucijų personalo rengimą ir mokymą, šių kategorijų personalo iš kitų valstybių narių komandiruotes, siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą bendrų grąžinimo

standartų taikymą bei tarptautiniuose dokumentuose numatytų išipareigojimų, turinčių poveikio elgesiui su grąžinamais asmenimis, laikymąsi ir sustiprinti bendradarbiavimą bei misijas siekiant įvertinti grąžinimo politikos rezultatus trečiojoje šalyje;

- 7) operatyvaus bendradarbiavimo su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis atveju siekiant gauti kelionės dokumentus ir užtikrinti greitas išsiuntimo procedūras, įstaigų ir tarnybų, atsakingų už trečiųjų šalių piliečių tapatybės nustatymą bei jų kelionės dokumentų tikrinimą, personalo kelionės ir apgyvendinimo valstybėse narėse išlaidas;
- 8) reintegracijos atveju trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš valstybės narės teritorijos, skirtas priemones, paskatas pinigais ir kitas reintegracijos procesui pradėti būtinas trumpalaikes priemones, skirtas vystyti grąžinamo asmens asmeninį tobulėjimą, pavyzdžiui, mokymą, pagalbą ieškant darbo ir įsidarbinant, pagalbą pradedant užsiimti ekonomine veikla ir pagalbą bei konsultavimą po grąžimo;
- 9) reintegracijos atveju trečiųjų šalių piliečiams, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, skirtas priemones, jei valstybės narės laiko tai tinkama, paskatas pinigais ir kitas reintegracijos procesui pradėti būtinas trumpalaikes priemones, skirtas vystyti grąžinamo asmens asmeninį tobulėjimą, pavyzdžiui, mokymą, pagalbą ieškant darbo ir įsidarbinant, pagalbą pradedant užsiimti ekonomine veikla ir pagalbą bei konsultavimą po grąžimo, bei priemones, leidžiančias valstybėms narėms imtis atitinkamų priemonių grąžinamiems asmenims sutikti trečiojoje šalyje jiems atvykus.

6 straipsnis

Bendrijos veiksmai

1. Komisijos iniciatyva iki 7 % fonde turimų lėšų gali būti panaudota finansuoti tarpvalstybinius veiksmus ar visai Bendrijai svarbius veiksmus (toliau – Bendrijos veiksmai), susijusius su grąžinimo politika, bei priemones, taikytinas 7 straipsnyje nurodytoms tikslinėms grupėms.
2. Bendrijos veiksmai laikomi atitinkančiais finansavimo reikalavimus, kai jais visų pirma:
 - a) skatinamas Bendrijos bendradarbiavimas įgyvendinant Bendrijos teisę ir gerą praktiką;
 - b) remiamas tarpvalstybinių bendradarbiavimo tinklų ir bandomųjų projektų, pagrįstų dviejose ar daugiau valstybių narių esančių įstaigų tarpvalstybine partneryste, steigimas, skirtas skatinti naujoves, palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei pagerinti grąžinimo politikos kokybę;
 - c) remiamos tarpvalstybinės sąmoningumo ugdymo kampanijos;

- d) remiami tyrimai, informacijos apie geriausią praktiką ir visus kitus grąžinimo politikos aspektus sklaida ir keitimasis ja, įskaitant informaciją apie moderniausių technologijų naudojimą, pirmiausia siekiant paskatinti vykdyti daugiau palyginamųjų tyrimų, susijusių su buvusių ir dabartinių grąžinimo programų poveikiu;
- e) remiami bandomieji projektai ir tyrimai, nagrinėjantys naujų Bendrijos bendradarbiavimo formų ir Bendrijos teisės galimybę šioje srityje;
- f) remiamas valstybių narių vykdomas bendrų statistinių priemonių, metodų ir rodiklių, skirtų įvertinti grąžinimo politikos pokyčius, plėtojimas ir taikymas, pirmiausia siekiant skleisti statistinę informaciją, išskirstytą pagal savanorišką grįžimą ir priverstinį grąžinimą;
- g) bendradarbiaujant su Agentūra, remiamas geriausios praktikos grąžinimo srityje, įskaitant lydinčiuosius asmenis, vadovo rengimas ir reguliarius atnaujinimas;
- h) valstybėms narėms teikiama parama tinkamai pagrįstais nepaprastosios padėties atvejais, kuriais reikia imtis skubių veiksmų.

3. Metinė darbo programa, nustatanti Bendrijos veiksmų prioritetus, priimama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

7 straipsnis

Tikslinės grupės

- Šiame sprendime tikslines grupes sudaro:
 - visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie dar nėra gavę galutinio neigiamo sprendimo dėl jų prašymo suteikti tarptautinę apsaugą valstybėje narėje ir kurie gali pasirinkti savanorišką grįžimą, jeigu jie neįgijo naujos pilietybės ir neišvyko iš tos valstybės narės teritorijos;
 - visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie naudojasi tarptautine apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/83/EB, arba laikina apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2001/55/EB, valstybėje narėje, kurie pasirenka savanorišką grįžimą, jeigu jie neįgijo naujos pilietybės ir neišvyko iš tos valstybės narės teritorijos;
 - visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir (arba) buvimo valstybėje narėje sąlygų ir kurie, vykdydami prievolę išvykti iš tos valstybės narės teritorijos, pasinaudoja savanoriško grįžimo galimybe;

- d) visi kiti trečiųjų šalių piliečiai, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo (arba) buvimo valstybėje narėje sąlygų.

2. Trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje.

II SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO PRINCIPAI

8 straipsnis

Papildomumas, suderinamumas ir atitiktis

1. Fondas teikia pagalbą, papildančią nacionalinius, regioninius ir vietos veiksmus, integruojant į juos Bendrijos prioritetus.

2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondo ir valstybių narių pagalba būtų suderinama su Bendrijos veikla, politikos kryptimis ir prioritetais. Šis suderinamumas visų pirma nurodomas 19 straipsnyje nurodytoje daugiametėje programoje.

3. Fondo finansuojama veikla atitinka Sutarties ir pagal ją priimtų teisės aktų nuostatas.

9 straipsnis

Programavimas

1. Fondo tikslai įgyvendinami daugiametio programavimo 2008–2013 m. laikotarpiu, atliekant tarpinę peržiūrą pagal 22 straipsnį. Daugiametio programavimo sistema apima prioritetus ir valdymo, sprendimų priėmimo, audito ir tvirtinimo procesą.

2. Komisijos patvirtintos daugiametės programos įgyvendinamos vykdam metines darbo programas.

10 straipsnis

Papildoma ir proporcinga intervencija

1. Už 19 ir 21 straipsniuose nurodytų daugiametinių ir metinių programų įgyvendinimą atsako valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygiu pagal kiekvienai valstybei narei būdingą institucinę sistemą. Ši pareiga vykdoma vadovaujantis šiuo sprendimu.

2. Dėl audito nuostatų, Komisijos ir valstybių narių naudojamos priemonės priklauso nuo Bendrijos paramos dydžio. Toks pat principas taikomas vertinimo nuostatoms bei daugiametinių ir metinių programų ataskaitoms.

11 straipsnis

Igyvendinimo būdai

1. Fondui skirtas Bendrijos biudžetas įgyvendinamas pagal Finansinio reglamento 53 straipsnio 1 dalies b punktą, išskyrus šio sprendimo 6 straipsnyje nurodytus Bendrijos veiksmus ir 16 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą.
2. Komisija vykdo savo pareigą įgyvendinti Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą:
 - a) tikrindama, ar valstybėse narėse yra įdiegtos ir tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sistemos pagal 32 straipsnyje nustatytas procedūras;
 - b) nukeldama arba sustabdydama visus mokėjimus ar jų dalį 41 ir 42 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos neveikia, ir taikydama kitas reikalingas finansines pataisas 45 ir 46 straipsniuose nustatyta tvarka.

12 straipsnis

Partnerystė

1. Laikydamosi galiojančių nacionalinių taisyklių ir praktikos, kiekviena valstybė narė įsteigia partnerystę su institucijomis ir įstaigomis, kurios dalyvauja įgyvendinant daugiametę programą arba kurios, atitinkamos valstybės narės manymu, gali naudingai prisidėti prie jos plėtojimo.

Tokios institucijos ir įstaigos gali būti kompetentingos regioninės, vietos, miesto valdžios ir kitos valdžios institucijos, tarptautinės organizacijos ir įstaigos, ypač – JTVPK, atstovaujanti pilietinei visuomenei, pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos ar socialiniai partneriai.

2. Tokia partnerystė įgyvendinama visapusiškai laikantis atitinkamos kiekvienos partnerių kategorijos institucinės, teisinės ir finansinės jurisdikcijos.

III SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

13 straipsnis

Bendri ištekliai

1. Finansinis paketas šiam sprendimui įgyvendinti laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. yra 676 milijonai EUR.
2. Fondui skirtus metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydamą finansinės struktūros ribų.
3. Komisija preliminariai paskirsto metinius išteklius kiekvienai valstybei narėi vadovaudamasi 14 straipsnyje nustatytais kriterijais.

14 straipsnis

Metinis išteklių paskirstymas finansavimo reikalavimus atitinkantiems veiksams valstybėse narėse

1. Kiekvienai valstybei narėi kasmet iš fondo skiriama fiksuota 300 000 EUR suma.

Valstybėms narėms, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d., 2008–2013 m. laikotarpiui metinė suma pakeliama iki 500 000 EUR.

Valstybėms narėms, įstosiančioms į Europos Sąjungą 2007–2013 m. laikotarpiu, likusiai 2008–2013 m. laikotarpio daliai, pradedant nuo kitų metų po jų įstojimo, metinė suma pakeliama iki 500 000 EUR.

2. Nepanaudotos metinės lėšos valstybėms narėms paskirstomos tokiu būdu:

- a) 50 % proporcingai bendram trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo valstybės narės teritorijoje sąlygų, ir kurių atžvilgiu pagal nacionalinę ir (arba) Bendrijos teisę priimtas sprendimas dėl grąžinimo, t. y. administracinis arba teismo sprendimas ar aktas, nurodantis ar paskelbiantis buvimo neteisėtumą ir nustatantis prievolę asmenį grąžinti, skaičiui per praėjusius trejus metus;

- b) 50 % proporcingai trečiųjų šalių piliečių, kurie realiai išvyko iš valstybės narės teritorijos, tiek savanoriškai, tiek prievarta, po administracinio ar teismo įsakymo išvykti, skaičiui per praėjusius trejus metus.

3. 2 dalyje minimi trečiųjų šalių piliečiai neapima:

- a) trečiųjų šalių piliečių, kuriems esant tranzito zonoje valstybė narė nesuteikia leidimo atvykti į šalį;

- b) trečiųjų šalių piliečių, kurie vienos valstybės narės bus grąžinti kitai valstybei narėi, ypač vadovaujantis 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 343/2003, nustatančiu valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus ⁽¹⁾.

4. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos pagal Bendrijos teisę paskelbė Komisija (Eurostatas), remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis.

Jei valstybės narės Komisijai (Eurostatui) nepateikė atitinkamų statistinių duomenų, jos kuo skubiau pateikia preliminarinius duomenis.

⁽¹⁾ OL L 50, 2003 2 25, p. 1.

Prieš remdamasi šiais duomenimis, Komisija (Eurostatas) įvertina statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą pagal įprastinės veiklos procedūras. Komisijos (Eurostato) prašymu šiuo tikslu valstybės narės jai suteikia būtiną informaciją.

15 straipsnis

Finansavimo struktūra

1. Fondo finansinė parama teikiama dotacijų forma.
2. Fondo remiami veiksmai bendrai finansuojami iš viešųjų arba privačių šaltinių, jais nesiekama pelno ir jie neatitinka reikalavimų finansavimui gauti iš kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete.
3. Fondo asignavimai papildo viešąsias arba lygiavertes išlaidas, kurias valstybės narės skiria šiame sprendime numatytoms priemonėms.
4. Bendrijos parama remiamiems projektams pagal 3 straipsnį valstybėse narėse įgyvendinamų veiksmų atveju neviršija 50 % visų konkretaus veiksmo išlaidų.

Parama gali būti padidinta iki 75 % projektams, skirtiems konkrečioms prioritetams, nustatytiems 18 straipsnyje nurodytose strateginėse gairėse.

Bendrijos parama didinama iki 75 % Sanglaudos fondo remiamose valstybėse narėse.

Įgyvendindamos IV skyriuje numatytą nacionalinį programavimą, valstybės narės atranka finansuotinus projektus, remdamosi šiais būtiniausiais kriterijais:

- a) padėti valstybėje narėje ir jos reikalavimais;
 - b) išlaidų efektyvumu, *inter alia*, atsižvelgiant į su projektu susijusių asmenų skaičių;
 - c) organizacijos, kuri kreipiasi dėl finansavimo, ir organizacijos partnerio patirtimi, kompetencija, patikimumu ir finansiniu įnašu;
 - d) kiek projektas papildo kitus iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto arba pagal nacionalines programas finansuojamus veiksmus.
6. Paprastai Bendrijos finansinė pagalba fondo remiamiems veiksams suteikiama ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui, reguliariai įvertinant pasiektą pažangą.

16 straipsnis

Techninė pagalba Komisijos iniciatyva

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondas, neviršydamas 500 000 EUR savo metinio asignavimo viršutinės ribos, gali finansuoti parengiamąsias priemones, stebėsenos, administracines ir technines paramos priemones bei vertinimo, audito ir tikrinimo priemones, būtinas šiam sprendimui įgyvendinti.
2. Šias priemones sudaro:
 - a) su fondo veikla susiję (įskaitant bendro pobūdžio) tyrimai, įvertinimai, ekspertų ataskaitos ir statistiniai duomenys;
 - b) informavimo priemonės valstybėms narėms, galutiniams naudotojams ir plačiajai visuomenei, įskaitant sąmoningumo ugdymo kampanijas ir bendrą duomenų bazę apie fondo finansuojamus projektus;
 - c) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, tikrinimo ir vertinimo sistemų įdiegimas, eksploatavimas ir tarpusavio sujungimas;
 - d) bendros vertinimo ir stebėsenos sistemos bei rodiklių, tam tikrais atvejais atsižvelgiant į nacionalinius rodiklius, sistemos sukūrimas;
 - e) vertinimo metodų tobulinimas ir keitimasis informacija apie praktiką šioje srityje;
 - f) informavimo ir mokymo priemonės, skirtos valstybių narių pagal 25 straipsnį paskirtoms valdžios institucijoms, papildančios valstybių narių pastangas teikti nurodymus savo valdžios institucijoms pagal 31 straipsnio 2 dalį.

17 straipsnis

Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė pagalba

1. Valstybės narės iniciatyva kiekvienos metinės programos atveju fondas gali finansuoti parengiamąsias priemones, valdymo, stebėsenos, vertinimo, informavimo ir kontrolės priemones bei priemones, skirtas sustiprinti fondo paramos panaudojimo administracinius gebėjimus.
2. Techninei pagalbai pagal kiekvieną metinę programą skirta suma negali viršyti:
 - a) 2008–2010 m. laikotarpiu, 7 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR, ir
 - b) 2011–2013 m. laikotarpiu, 4 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR.

IV SKYRIUS

19 straipsnis

PROGRAMAVIMAS

18 straipsnis

Strateginių gairių priėmimas

1. Komisija priima strategines gaires, nustatydamą struktūrą fondo intervencijai, atsižvelgdama į Bendrijos teisės aktų grąžinimo srityje tobulinimo ir įgyvendinimo pažangą, priemones, kurių Bendrija imasi neteisėtos imigracijos srityje bei į fondo finansinių išteklių preliminarų paskirstymą daugiametės programos laikotarpiui.

2. 3 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų fondo tikslų atžvilgiu tose gairėse visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai siekiant skatinti:

- a) trečiųjų šalių piliečių, neturinčių paso arba kitų asmens tapatybės dokumentų, grąžinimą;
- b) trečiųjų šalių piliečių, kuriems netaikomi Bendrijos readmisijos susitarimai arba nacionaliniai dvišaliai readmisijos susitarimai, grąžinimą, siekiant stiprinti tarptautinės teisės nustatytą valstybės prievolę vėl įsileisti savo pačios piliečius;
- c) trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, atvykusių iš konkrečios šalies arba joje gyvenusių ne kaip jos piliečiai, grąžinimą į šią šalį;
- d) asmenų, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš valstybės narės teritorijos, pavyzdžiui, prieglobsčio prašytojų, kurie dar nėra gavę neigiamo sprendimo, ir asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/83/EB, arba kuriems suteikta laikina apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2001/55/EB, grąžinimą;
- e) ypač pažeidžiamų grupių asmenų grąžinimą.

3 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyto fondo tikslo atžvilgiu tomis gairėmis visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai supažindinti su bendrais standartais Europos Sąjungoje bei šių standartų integravimu į kasdienes grąžinimo valdymo procesus valstybių narių administracinėse institucijose.

3. Iki 2007 m. liepos 31 d. Komisija priima su daugiametės programavimo laikotarpiu susijusias strategines gaires.

4. Strateginės gairės priimamos pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Šios strateginės gairės, jas priėmus, pridedamos prie šio sprendimo.

Nacionalinių daugiametėjų programų rengimas ir tvirtinimas

1. Remdamasi 18 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė pasiūlo daugiametės programos projektą, kurį sudaro:

- a) esamos padėties valstybėje narėje aprašymas integruoto grąžinimo valdymo principo, bendradarbiavimo su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis, su savanorišku grąžimu ir priverstiniu grąžinimu susijusių priemonių ir politikos krypčių, su duomenimis, jei jų yra, išskirstytais pagal savanorišką grąžinimą ir priverstinį grąžinimą, požiūrio į reintegracijos priemones ir grąžinimo ilgalaikiškumą, kompetentingų administracinių ir teisminių institucijų gebėjimų stiprinimo bei bendradarbiavimo pirmiau išvardytose srityse su kitomis valstybėmis narėmis srityse;
- b) atitinkamos valstybės narės keliamų reikalavimų, susijusių su bendradarbiavimu su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis, priemonėmis ir politikos kryptimis savanoriško grąžimo ir priverstinio grąžinimo srityje, požiūriu į reintegracijos priemones ir grąžinimo ilgalaikiškumą, kompetentingų administracinių ir teisminių institucijų gebėjimų stiprinimu bei bendradarbiavimu pirmiau išvardytose srityse su kitomis valstybėmis narėmis, analizė ir veiklos tikslų, skirtų minėtiems reikalavimams įvykdyti daugiametės programos laikotarpiu, nurodymas;
- c) tinkamos strategijos šiems tikslams pasiekti ir su jų įgyvendinimu susijusių prioritetų pateikimas bei veiksmų, kuriais numatoma įgyvendinti tuos prioritetus, aprašymas;
- d) nurodymas, ar ta strategija suderinama su kitomis regioninėmis, nacionalinėmis ir Bendrijos priemonėmis;
- e) informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Šie tikslai kiekybiškai įvertinami naudojant ribotą rodiklių skaičių, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Rodikliai turi būti tokie, kad jais būtų galima įvertinti pažangą, lyginant su pradine padėtimi, ir prioritetines kryptis įgyvendinančių tikslų veiksmingumą;
- f) metodo, pasirinkto 12 straipsnyje nustatytam partnerystės principui įgyvendinti, aprašymas;
- g) finansavimo plano projektas, kuriame dėl kiekvieno prioriteto ir kiekvienos metinės programos nustatoma siūloma fondo finansinė parama bei bendro finansavimo iš viešojo ar privataus sektoriaus bendra suma;
- h) nuostatos, užtikrinančios daugiametės programos paskelbimą.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai savo daugiametėjų programų projektus ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Komisija pateikė strategines gaires.

3. Siekdama patvirtinti daugiamečių programos projektą, Komisija nagrinėja:

- a) daugiamečių programos projekto suderinamumą su fondo tikslais ir 18 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis;
- b) daugiamečių programos projekte numatytų veiksmų aktualumą atsižvelgiant į siūlomą strategiją;
- c) valdymo ir kontrolės priemonių, kurias valstybė narė nustatė fondo intervencijų naudojimui, atitiktį šio sprendimo nuostatomis;
- d) daugiamečių programos projekto atitiktį Bendrijos teisei, visų pirma Bendrijos teisei, kuria siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą kartu su tiesiogiai susijusiomis lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos.

4. Jeigu Komisija mano, kad daugiamečių programos projektas nesuderinamas su strateginėmis gairėmis ir (arba) neatitinka šio sprendimo nuostatų, nustatančių valdymo ir kontrolės sistemas, arba Bendrijos teisės, ji paprašo atitinkamos valstybės narės suteikti visą reikiamą papildomą informaciją ir prirėikus atitinkamai patikslinti daugiamečių programos projektą.

5. Kiekvieną daugiamečią programą Komisija 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina per tris mėnesius nuo jos oficialaus pateikimo.

20 straipsnis

Daugiamečių programų tikslinimas

1. Atitinkamos valstybės narės arba Komisijos iniciatyva daugiamečių programa peržiūrima ir prirėikus tikslinama likusiam programavimo laikotarpiui, siekiant geriau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus. Daugiamečių programos gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams.

2. Komisija kuo skubiau priima sprendimą, patvirtinantį daugiamečių programos tikslinimą, po to, kai atitinkama valstybė narė oficialiai dėl to pateikia prašymą. Daugiamečių programa tikslinama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

21 straipsnis

Metinės programos

1. Komisijos patvirtinta daugiamečių programa įgyvendinama vykdamas metines darbo programas.

2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. Komisija pateikia valstybėms narėms sumų, kurios joms turi būti skirtos kitais metais iš visų

asignavimų, skirtų pagal kasmetinę biudžeto sudarymo procedūrą, sąmatą, apskaičiuotą 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pagal daugiamečią programą parengtą kitų metų metinės programos projektą, kurį sudaro:

- a) pagal metinę programą finansuotinių projektų bendrosios atrankos taisyklės;
- b) pagal metinę programą remtinių veiksmų aprašymas;
- c) siūlomas fondo finansinės paramos paskirstymas įvairiems programos veiksmams ir prašomos sumos techninei pagalbai pagal 17 straipsnį įgyvendinant metinę programą nurodymas.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės narės pateikia Komisijai 2008 m. metinių programų projektus iki 2008 m. kovo 1 d.

5. Nagrinėdama valstybės narės metinės programos projektą, Komisija atsižvelgia į galutinę fondui pagal biudžeto sudarymo procedūrą skirtų asignavimų sumą.

Per mėnesį nuo metinės programos projekto oficialaus pateikimo, Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę, ar ji gali jį patvirtinti. Jeigu metinės programos projektas nesuderinamas su daugiamečių programa, Komisija paprašo tos valstybės narės pateikti visą reikiamą informaciją ir prirėikus atitinkamai patikslinti metinės programos projektą.

Iki atitinkamų metų kovo 1 d. Komisija priima sprendimą dėl finansavimo, patvirtinantį metinę programą. Sprendime nurodoma atitinkamai valstybei narei skiriama suma ir laikotarpis, kuriuo galima turėti reikalavimus atitinkančių išlaidų.

6. Siekiant atsižvelgti į tinkamai pagrįstus nepaprastosios padėties atvejus, kurių nebuvo įmanoma numatyti tvirtinant metinę programą ir dėl kurių reikia imtis skubių veiksmų, valstybė narė gali patikslinti iki 10 % fondo finansinės paramos paskirstymą įvairiems metinėje programoje išvardytiems veiksmams arba skirti iki 10 % paskirstytos sumos kitiems veiksmams pagal šį sprendimą. Atitinkama valstybė narė informuoja Komisiją apie patikslintą metinę programą.

22 straipsnis

Tarpinė daugiamečių programos peržiūra

1. Komisija peržiūri strategines gaires ir prirėikus iki 2010 m. kovo 31 d. priima patikslintas 2011–2013 m. laikotarpio strategines gaires.

2. Jeigu priimamos tokios patikslintos strateginės gairės, kiekviena valstybė narė iš naujo išnaginėja savo daugiamečių programą ir prirėikus ją patikslina.

3. 19 straipsnyje išdėstytos nacionalinių daugiamečių programų rengimo ir tvirtinimo taisyklės taikomos *mutatis mutandis* rengiant ir tvirtinant šias patikslintas daugiamečių programas.

4. Patikslintos strateginės gairės priimamos pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

V SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

23 straipsnis

Igyvendinimas

Komisija yra atsakinga už šio sprendimo įgyvendinimą ir priima reikalingas įgyvendinimo taisykles.

24 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai

Valstybių narių parengtų daugiamečių programų valdymo ir kontrolės sistemose:

- a) apibrėžiamos atitinkamų valdymo ir kontrolės įstaigų funkcijos ir paskirstomos kiekvienos įstaigos funkcijos;
- b) numatoma, kad turi būti laikomasi principo, kad šių įstaigų funkcijos ir funkcijos šiose įstaigose yra atskirtos;
- c) numatomi pakankami išteklių kiekvienai įstaigai paskirtoms funkcijoms vykdyti fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu;
- d) numatomos procedūros, užtikrinančios pagal metines programas deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;
- e) numatomos patikimos kompiuterizuotos apskaitos, stebėsenos ir finansinės atskaitomybės sistemos;
- f) numatoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema tais atvejais, kai atsakingoji įstaiga patiki vykdyti užduotis kitai įstaigai;
- g) numatomi atliktinų funkcijų procedūrų vadovai;
- h) numatomos sistemos veikimo audito priemonės;
- i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
- j) numatomos informavimo apie pažeidimus ir pažeidimų stebėsenos bei neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros.

25 straipsnis

Institucijų paskyrimas

1. Savo daugiamečiai ir metinėms programoms įgyvendinti valstybė narė paskiria:

- a) atsakingą instituciją: valstybės narės veikiančią įstaigą, nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, paskirtą valstybės narės, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė ir kuri teikia viešąsias paslaugas; ši įstaiga yra atsakinga už fondo remiamų daugiamečių programos ir metinių programų valdymą ir palaiko visus ryšius su Komisija;
- b) tvirtinančiąją instituciją: nacionalinę valdžios instituciją ar įstaigą, arba asmenį, veikiančią kaip tokia įstaiga ar institucija, kuri valstybė narė paskyrė tvirtinti išlaidų deklaracijas prieš siunčiant jas Komisijai;
- c) audito instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, jeigu ji funkciškai nepriklauso nuo atsakingos institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, yra paskirta valstybės narės ir atsakinga už veiksmingo valdymo bei kontrolės sistemos veikimo patikrinimą;
- d) prireikus, įgaliotąją instituciją.

2. Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su 1 dalyje nurodytomis institucijomis bei jų santykius su Komisija.

3. Atsižvelgiant į 24 straipsnio b punktą, kelių arba visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų būstinė gali būti toje pačioje įstaigoje.

4. 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija priima 26-30 straipsnių įgyvendinimo taisykles.

26 straipsnis

Atsakinga institucija

1. Atsakinga institucija atitinka tokias būtinausias sąlygas. Ji:
 - a) turi juridinio asmens statusą, išskyrus atvejus, kai ji yra valstybės narės veikianti įstaiga;
 - b) turi nesudėtingam ryšių palaikymui su įvairiais vartotojais ir kitų valstybių narių atsakingomis įstaigomis bei Komisija reikalingą infrastruktūrą;
 - c) dirba administracinėje aplinkoje, leidžiančioje jai tinkamai vykdyti savo užduotis ir išvengti interesų konflikto;
 - d) turi galimybę taikyti Bendrijos fondo valdymo taisykles;

- e) turi finansinius ir valdymo pajėgumus, proporcingus Bendrijos lėšų, kurias ji bus paprašyta valdyti, apimčiai;
- f) turi tinkamos profesinės kvalifikacijos personalą administraciniam darbui tarptautinėje aplinkoje atlikti.
2. Valstybė narė teikia atsakingai institucijai pakankamą finansavimą, kad ši galėtų tinkamai atlikti savo užduotis 2008-2013 m. laikotarpiu.
3. Komisija gali padėti valstybėms narėms mokyti darbuotojus, visų pirma V-IX skyrių tinkamo taikymo srityje.

27 straipsnis

Atsakingos institucijos užduotys

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už daugiamečių programos valdymą ir įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą.

Visų pirma ji:

- a) konsultuojasi su partneriais pagal 12 straipsnį;
- b) teikia Komisijai pasiūlymus dėl 19 ir 21 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų;
- c) prireikus organizuoja ir skelbia konkursus ir kvietimus teikti pasiūlymus;
- d) organizuoja projektų bendram fondo finansavimui atranką pagal 15 straipsnio 5 dalyje išdėstytus kriterijus;
- e) gauna Komisijos atliekamus mokėjimus ir atlieka mokėjimus galutiniam naudotojams;
- f) užtikrina bendro finansavimo iš fondo ir iš kitų atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos finansinių priemonių nuoseklumą ir papildomumą;
- g) stebi bendrai finansuojamų produktų tiekimą ir paslaugų teikimą bei tikrina, kad už veiksmus deklaruotos išlaidos iš tiesų buvo patirtos ir atitinka Bendrijos bei nacionalines taisykles;
- h) užtikrina, kad būtų įdiegta kompiuterizuota apskaitos įrašų apie kiekvieną pagal metines programas vykdomą veiksmą registravimo bei saugojimo sistema ir kad būtų renkami finansų valdymui, stebėsenai, kontrolei bei vertinimui reikalingi duomenys apie įgyvendinimą;
- i) užtikrina, kad galutiniai naudotojai ir kitos įstaigos, įgyvendinančios fondo bendrai finansuojamus veiksmus, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos
- kodeksą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, nepažeidžiant nacionalinių apskaitos taisyklių;
- j) užtikrina, kad fondo vertinimai, nurodyti 49 straipsnyje, būtų atliekami laikantis 50 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, kuriuos kartu nustato Komisija ir valstybė narė;
- k) nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 43 straipsnyje nurodytų reikalavimų;
- l) užtikrina, kad 30 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam auditui atlikti audito institucija gautų visą reikiamą informaciją apie taikomas valdymo procedūras ir fondo bendrai finansuojamus projektus;
- m) užtikrina, kad tvirtinančioji institucija gautų visą būtiną informaciją apie tvirtinimo tikslu atliktas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;
- n) rengia ir Komisijai teikia pažangos ir galutinės ataskaitas dėl metinių programų įgyvendinimo, tvirtinančiosios institucijos patvirtintas išlaidų deklaracijas ir prašymus dėl mokėjimo arba, atitinkamais atvejais, grąžinamų išlaidų deklaracijas;
- o) vykdo informavimo ir konsultavimo veiklą, bei skleidžia paremtų veiksmų rezultatus;
- p) bendradarbiauja su Komisija ir kitų valstybių narių atsakingomis institucijomis;
- q) tikrina, kaip galutiniai naudotojai įgyvendina 33 straipsnio 6 dalyje nurodytas gaires.
2. Atsakingos institucijos atliekamą valstybėse narėse įgyvendinamų projektų valdymo veiklą galima finansuoti pagal 16 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones.

28 straipsnis

Atsakingos institucijos užduočių delegavimas

1. Kai visos ar dalis atsakingos institucijos užduočių deleguojamos įgaliotajai institucijai, atsakinga institucija apibrėžia deleguojamų užduočių sritį ir nustato išsamias deleguotų užduočių įgyvendinimo procedūras, atitinkančias 26 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Į šias procedūras įtraukiamas reguliarus informacijos apie veiksmingą deleguotų užduočių vykdymą ir naudojamų priemonių aprašymą teikimas atsakingai institucijai.

29 straipsnis

Tvirtinančioji institucija

1. Tvirtinančioji institucija:

a) patvirtina, kad:

- i) išlaidų deklaracija yra tiksli, gauta naudojant patikimas apskaitos sistemas ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais,
- ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikytinas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant veiksmus, atrinktus pagal programai taikytinus ir Bendrijos bei nacionalines taisykles atitinkančius kriterijus;

b) užtikrina, kad tvirtinimo tikslu iš atsakingos institucijos ji gavo tinkamą informaciją apie atliktas procedūras ir patikrinimus, susijusius su išlaidų deklaracijose įtrauktomis išlaidomis;

c) tvirtinimo tikslu atsižvelgia į visų auditų, kuriuos atliko ar kurie buvo atlikti audito institucijos atsakomybe, rezultatus;

d) saugo kompiuterizuotus Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;

e) tikrina Bendrijos finansavimo, kai dėl pastebėtų pažeidimų buvo nustatyta, jog šis buvo išmokėtas neteisėtai, bei atitinkamais atvejais ir delspinigių, išieškojimą;

f) tvarko išieškotinių ir išieškotų sumų apskaitą pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles, išskaitydama jas, kai įmanoma, iš kitos išlaidų deklaracijos.

2. Tvirtinančiosios institucijos veikla, susijusi su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, gali būti finansuojama pagal 17 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 25 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

30 straipsnis

Audito institucija

1. Audito institucija:

a) užtikrina, kad, siekiant patikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, būtų atliekamas auditas;

b) užtikrina, kad veiksmai būtų audituojami pasirenkant tinkamą imtį deklaruotoms išlaidoms patikrinti, o imtis

sudarytų mažiausiai 10 % visų kiekvienos metinės programos reikalavimus atitinkančių išlaidų;

c) per šešis mėnesius nuo daugiametės programos patvirtinimo pateikia Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos a ir b punktuose minimą auditą atliksiančios įstaigos, užtikrinant, kad pagrindiniai fondo bendro finansavimo naudos gavėjai būtų patikrinti atliekant auditą, o auditai būtų tolygiai paskirstyti per visą programavimo laikotarpį.

2. Kai pagal šį sprendimą paskirta audito institucija taip pat yra paskirta audito institucija pagal Sprendimus Nr. 573/2007/EB, Nr. 574/2007/EB ir 2007/.../EB, arba kai dviem arba daugiau iš šių fondų taikomos bendros sistemos, pagal 1 dalies c punktą galima pateikti bendrą suderintą audito strategiją.

3. Įgyvendinant kiekvieną metinę programą, audito institucija parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikiama:

a) metinė audito ataskaita, kurioje išdėstomos pagal audito strategiją atlikto metinės programos audito išvados ir nurodomi visi programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai;

b) remiantis audito institucijos atsakomybe atliktos kontrolės ir audito rezultatais – nuomonė apie tai, ar veikianti valdymo ir kontrolės sistema deramai užtikrina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos būtų teisingos ir kad pagrindiniai sandoriai būtų teisėti ir tvarkingi;

c) deklaracija, kurioje būtų įvertintas galutinio likučio mokėjimo prašymo arba susigrąžinimo deklaracijos pagrįstumas bei atitinkamų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.

4. Audito institucija užtikrina, kad atliekant auditą būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.

5. Auditą, susijusį su valstybėse narėse įgyvendinimais projektais, galima finansuoti pagal 17 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 24 straipsnyje nurodytų išimtinių audito institucijos teisių.

VI SKYRIUS

PAREIGOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

31 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybių narių pareiga – užtikrinti patikimą daugiametį ir metinių programų finansų valdymą ir pagrindinių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsakingos institucijos ir įgaliotoji institucija, tvirtinančiosios institucijos, audito institucijos ir kitos susijusios įstaigos gautų tinkamus nurodymus dėl 24–30 straipsniuose nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų kūrimo, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos finansavimas būtų naudojamas veiksmingai ir teisingai.

3. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir ištaiso. Valstybės narės apie tuos pažeidimus praneša Komisijai ir nuolat ją informuoja apie administracinių ir teisinių procesų eigą.

Kai neįmanoma susigrąžinti galutiniam naudos gavėjui neteisėtai išmokėtų sumų, atitinkama valstybė narė atsako už prarastų lėšų grąžinimą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, jeigu nustatoma, kad nuostoliai buvo patirti dėl jos kaltės ar aplaidumo.

4. Valstybės narės visų pirma atsako už finansinę veiksmų kontrolę ir užtikrina, kad valdymo ir kontrolės sistemos bei auditas būtų įgyvendinami garantuojant tinkamą ir veiksmingą Bendrijos lėšų panaudojimą. Jos pateikia Komisijai šių sistemų aprašymą.

5. Išsamios 1–4 dalių įgyvendinimo taisyklės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

32 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemos

1. Prieš Komisijai patvirtinant daugiametę programą 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, valstybės narės užtikrina, kad pagal 24–30 straipsnius būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Jų pareiga – užtikrinti, kad sistemos veiksmingai veiktų visą programavimo laikotarpį.

2. Valstybės narės kartu su savo daugiametės programos projektu pateikia Komisijai atsakingų, įgaliotųjų ir tvirtinančiųjų institucijų bei vidaus audito sistemų, veikiančių tose institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir kitų įstaigų, atliekančių auditą, už kurį ji yra atsakinga, struktūros ir procedūrų aprašą.

3. Komisija peržiūri šios nuostatos taikymą rengiant 2008–2010 m. laikotarpio ataskaitą, nurodytą 50 straipsnio 3 dalyje.

33 straipsnis

Komisijos pareigos

1. Komisija 31 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, kad valstybės narės įdiegė 24–30 straipsnius atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir, remdamasi metinėmis audito

ataskaitomis ir savo pačios atliktu auditu, kad sistemos efektyviai veikia programavimo laikotarpiu.

2. Nedarant įtakos valstybių narių atliekamam auditui, Komisijos pareigūnai arba įgalioti Komisijos atstovai, pranešę mažiausiai prieš tris darbo dienas, gali atlikti patikrinimus vietoje, kartais atlikdami ir metinėse programose numatytų veiksmų auditą, siekiant patikrinti, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai. Tokiame audite gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimus vietoje, siekdama patikrinti, ar sistemos veikia teisingai arba tai, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad apie fondo remiamus veiksmus būtų tinkamai informuojama, užtikrina tų veiksmų viešumą ir vėlesnes priemones.

5. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad veiksmai atitiktų ir papildytų kitas atitinkamas Bendrijos politikos kryptis, priemones ir iniciatyvas.

6. Komisija nustato gaires siekdama užtikrinti pagal šį sprendimą suteikto finansavimo pastebimumą.

34 straipsnis

Bendradarbiavimas su valstybių narių audito institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, kad būtų koordinuojami atitinkami jų audito planai ir metodai, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų auditą, siekdama kuo veiksmingiau pasinaudoti kontrolės ištekliais ir išvengti nepagrįsto darbų dubliavimosi.

Komisija pareiškia savo pastabas dėl audito strategijos, pateikiamos pagal 30 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jos gavimo.

2. Nustatydamą savo audito strategiją, Komisija nurodo tas metines programas, kurias ji laiko tinkamomis atsižvelgiant į turimas žinias apie valdymo ir kontrolės sistemas.

Dėl tų programų Komisija gali padaryti išvadą, kad ji iš esmės gali vadovautis valstybių narių pateiktomis audito įrodymais ir kad ji pati atliks patikrinimus vietoje tik tuomet, jei yra įrodymų, kad sistemose esama trūkumų.

VII SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

35 straipsnis

Atitiktis finansavimo reikalavimams – išlaidų deklaracijos

1. Visose išlaidų deklaracijose nurodoma išlaidų, kurias patyrė galutiniai naudos gavėjai, įgyvendindami veiksmus, suma ir atitinkamai gauta parama iš viešųjų ar privačių lėšų.
2. Išlaidos atitinka galutinių naudos gavėjų atliktus mokėjimus. Jos pagrindžiamos mokėjimą patvirtinančiomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertės įrodomosios vertės apskaitos dokumentais.
3. Išlaidas galima laikyti atitinkančiomis fondo finansavimo reikalavimus tik tada, jeigu faktiškai mokėjimai buvo atlikti ne anksčiau kaip iki 21 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimame sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodytų metų sausio 1 d. Bendrai finansuojami veiksmai negali būti užbaigti iki pirmosios jų atitikties finansavimo reikalavimams dienos.
4. Taisyklės, reglamentuojančios išlaidų, skirtų pagal 3 straipsnį įgyvendintiems veiksams, fondo bendrai finansuojamiems valstybėse narėse, atitiktį finansavimo reikalavimams, priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

36 straipsnis

Mokėjimo galutiniams naudos gavėjams vientisumas

Valstybės narės įsitikina, ar atsakinga institucija užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai kuo greičiau gautų visą paramos sumą iš viešųjų lėšų. Neatskaitomos ir nesulaikomos jokios sumos, taip pat neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias galutiniams naudos gavėjams skirtas sumas, su sąlyga, kad galutiniai naudos gavėjai atitinka visus reikalavimus veiksmai ir išlaidų požiūriu.

37 straipsnis

Euro naudojimas

1. Valstybių narių daugiametinių ir metinių programų projektuose, nurodytuose atitinkamai 19 ir 21 straipsniuose, patvirtintose išlaidų deklaracijose, prašymuose dėl mokėjimo, nurodytuose 27 straipsnio 1 dalies n punkte, pateikiamos sumos ir metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitoje, nurodytoje 39 straipsnio 4 dalyje, bei galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje, nurodytoje 51 straipsnyje, minimos išlaidos nurodomos eurais.
2. 21 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimuose Komisijos sprendimuose dėl finansavimo, patvirtinančiuose valstybių narių metines programas, pateikiami Komisijos įsipareigojimai ir Komisijos mokėjimai apskaičiuojami ir vykdomi eurais.
3. Valstybės narės, kurios prašymo dėl mokėjimo pateikimo metu nebuvo įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma

konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį buhalterinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įskaitytos už atitinkamą programą atsakingos institucijos sąskaitose. Šį kursą kiekvieną mėnesį elektroninėmis priemonėmis skelbia Komisija.

4. Eurui tapus valstybės narės valiuta, 3 dalyje nustatyta konvertavimo tvarka toliau taikoma visoms išlaidoms, užregistruotoms tvirtinančiosios institucijos sąskaitose iki fiksuoto nacionalinės valiutos ir euro konvertavimo kurso įsigaliojimo dienos.

38 straipsnis

Įsipareigojimai

Bendrijos biudžetiniai įsipareigojimai prisiimami kiekvienais metais remiantis 21 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimu Komisijos sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą.

39 straipsnis

Mokėjimai. Išankstinis mokėjimas

1. Komisija vykdo fondo paramos mokėjimus pagal biudžetinius įsipareigojimus.
 2. Mokėjimus sudaro išankstinis mokėjimas ir likučio mokėjimas. Jie vykdomi valstybės narės paskirtai atsakingai institucijai.
 3. Pirmas išankstinis mokėjimas, lygus 50 % sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, paskirtos sumos, valstybei narei atliekamas per šešiasdešimt dienų nuo to sprendimo priėmimo.
 4. Antras išankstinis mokėjimas atliekamas ne vėliau kaip po trijų mėnesių po to, kai Komisija per du mėnesius nuo valstybės narės mokėjimo prašymo oficialaus pateikimo patvirtina metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir patvirtintą išlaidų, sudarančių mažiausiai 60 % pradinio mokėjimo sumos, deklaraciją, parengtą pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir 35 straipsnį.
- Komisijos išmokėto antro išankstinio mokėjimo suma neviršija 50 % bendros sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, skirtos sumos, ir bet kuriuo atveju, jei valstybė narė nacionaliniu lygiu skyrė mažesnę sumą nei sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodyta suma, neviršija valstybės narės pagal metinę programą atrinktiems projektams faktiškai paskirtų Bendrijos lėšų sumos likučio, atėmus pirmą išankstinį mokėjimą.

5. Nuo išankstinio mokėjimo sumos priskaičiuotos palūkanos priskiriamos atitinkamai metinei programai; jos laikomos valstybės narės lėšomis kaip nacionalinė parama iš viešųjų lėšų ir deklaruojamos Komisijai išlaidų deklaravimo, susijusio su atitinkamos metinės programos įgyvendinimo galutine ataskaita, metu.

6. Išankstiniu mokėjimu sumokėtos sumos išskaitomos iš sąskaitų užbaigus metinę programą.

40 straipsnis

Likučio išmokėjimas

1. Komisija išmoka likutį, jeigu ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nustatyto galutinio termino išlaidų atitikčiai reikalavimams, gauna šiuos dokumentus:

- a) patvirtintą išlaidų deklaraciją, tinkamai parengtą pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir 35 straipsnį, ir prašymą išmokėti likutį arba grąžinamų išlaidų deklaraciją;
- b) galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, nurodytą 51 straipsnyje;
- c) metinę audito ataskaitą, nuomonę ir deklaraciją, numatytas 30 straipsnio 3 dalyje.

Likutis išmokamas priėmus galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą ir deklaraciją, kurioje įvertinamas prašymo išmokėti likutį pagrįstumas.

2. Jeigu atsakinga institucija nepateikia 1 dalyje nurodytų dokumentų iki nustatyto termino ir priimtina forma, Komisija panaikina tuos su atitinkama metine programa susijusius biudžetinius įsipareigojimus, pagal kuriuos nebuvo išmokėtos išankstinio finansavimo sumos.

3. 2 dalyje nurodyta automatinio atšaukimo procedūra laikinai sustabdoma atitinkamų projektų sumai, kai valstybės narės lygiu 1 dalyje nustatytų dokumentų pateikimo metu vyksta teismo procesas ar administracine tvarka nagrinėjamas skundas, turintis sustabdomąjį poveikį. Valstybė narė pateiktoje dalinėje galutinėje ataskaitoje pateikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas šešis mėnesius siunčia apie tuos projektus parengtas pažangos ataskaitas. Per tris mėnesius nuo teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka pabaigos valstybė narė dėl atitinkamų projektų pateikia 1 dalyje nurodytus dokumentus.

4. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis sustabdomas, jeigu Komisija priima sprendimą, kuriuo sustabdomas bendro finansavimo mokėjimas atitinkamai metinei programai pagal 42 straipsnį. Laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybei narė pranešama apie 40 straipsnio 3 dalyje nurodytą Komisijos sprendimą.

5. Nepažeidžiant 41 straipsnio, Komisija per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, kurias Komisija pripažino mokėtinomis iš fondo, dydį ir apie bet kokias finansines pataisas, reikalingas dėl skirtumo tarp deklaruotų išlaidų ir pripažintų išlaidų. Valstybė narė savo pastabas pateikia per tris mėnesius.

6. Gavusi valstybės narės pastabas, Komisija per tris mėnesius nusprendžia, kokia išlaidų suma turėtų būti pripažinta kaip mokėtina iš fondo, ir išieško likutį, atsiradusį dėl skirtumo tarp

galutinių pripažintų išlaidų ir tai valstybei narėi jau sumokėtų sumų.

7. Atsižvelgdama į turimą finansavimą, Komisija išmoka likutį ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo tos dienos, kai ji priima 1 dalyje nurodytus dokumentus. Biudžetinio įsipareigojimo likutis panaikinamas per šešis mėnesius nuo mokėjimo.

41 straipsnis

Mokėjimų termino nukėlimas

1. Įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas, turintis įgaliojimus pagal Finansinį reglamentą, nukelia mokėjimo terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu:

- a) nacionalinės ar Bendrijos audito įstaigos ataskaitoje yra įrodymų, leidžiančių manyti, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;
- b) tas pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus gavęs informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas.

2. Valstybei narėi ir atsakingai institucijai nedelsiant pranešama apie mokėjimo termino nukėlimo priežastis. Mokėjimas nevykdomas tol, kol valstybė narė nesiima reikiamų priemonių.

42 straipsnis

Mokėjimų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti viso arba dalies išankstinio mokėjimo ir likučio mokėjimą, kai:

- a) yra rimtas programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas, kuris daro įtaką mokėjimo patvirtinimo procedūros patikimumui ir dėl kurio nebuvo imtasi korekcinų priemonių; arba
- b) išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo panaikintas; arba
- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 31 ir 32 straipsnius.

2. Komisija gali nuspręsti sustabdyti išankstinį ir likučio mokėjimą po to, kai suteikia valstybei narėi galimybę per tris mėnesius pateikti savo pastabas.

3. Komisija nutraukia išankstinio ir likučio mokėjimo sustabdymą, kai, jos nuomone, valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, leidžiančių jį nutraukti.

4. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija pagal 46 straipsnį gali priimti sprendimą atšaukti visą Bendrijos paramą metinei programai ar jos dalį.

43 straipsnis

Dokumentų saugojimas

Nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių pagal Sutarties 87 straipsnį, atsakinga institucija užtikrina, kad Komisija ir Audito Rūmai penkerius metus po programų užbaigimo pagal 40 straipsnio 1 dalį galėtų susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su atitinkamų programų išlaidomis ir auditu.

Šis laikotarpis nutraukiamas teismo proceso atveju arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

Dokumentų originalai arba originalus atitinkantys patvirtinti jų tekstai laikomi bendrai priimtinoje duomenų laikmenose.

VIII SKYRIUS

FINANSINĖS PATAISOS

44 straipsnis

Valstybių narių finansinės pataisos

1. Valstybės narės visų pirma atsako už pažeidimų nagrinėjimą, imdamosi priemonių, jei esama įrodymų, kad yra reikšmingų pokyčių, kurie daro poveikį programų įgyvendinimo ar kontrolės pobūdžiui arba sąlygoms, ir darydamos reikiamas finansines pataisas.

2. Valstybės narės daro reikiamas finansines pataisas dėl nustatytų pavienių arba sistemingų pažeidimų vykdant veiksmus ar įgyvendinant metines programas.

Valstybių narių daromomis pataisomis atšaukiama ir, atitinkamai atvejais, susigrąžinama visa Bendrijos parama arba jos dalis. Jeigu per atitinkamos valstybės narės nustatytą laikotarpį ši suma negrąžinama, mokami delspinigiai, kurių norma nustatyta 47 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir į fondo patirtus finansinius nuostolius.

3. Nustačius sistemingus pažeidimus, atitinkama valstybė narė tiria visas operacijas, kurias vykdant galėjo būti padaryti pažeidimai.

4. Į 51 straipsnyje nurodytą metinės programos įgyvendinimo galutinę ataskaitą valstybės narės įtraukia dėl atitinkamos metinės programos inicijuotų atšaukimo procedūrų sąrašą.

45 straipsnis

Komisijos atliekamas sąskaitų auditas ir daromos finansinės pataisos

1. Nepažeisdami Audito Rūmų įgaliojimų arba patikrinimų, kuriuos atlieka valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus

ir kitus teisės aktus, Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai gali vykdyti fondo finansuojamų veiksmų ir valdymo bei kontrolės sistemų patikrinimus vietoje, įskaitant atrankinius patikrinimus, prieš tai pranešę bent prieš tris darbo dienas. Komisija atitinkamą valstybę narę išpėja iš anksto, kad gautų visą reikiamą pagalbą. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

Komisija gali reikalauti atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje, siekdama patikrinti, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti atstovai.

2. Jei, baigusi būtinus patikrinimus, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų pagal 31 straipsnį, ji sustabdo išankstinį arba likučio mokėjimą pagal 42 straipsnį.

46 straipsnis

Pataisų kriterijai

1. Komisija gali daryti finansines pataisas, atšaukdama visą Bendrijos paramą metinei programai arba jos dalį, jeigu, atlikusi būtiną tyrimą, ji nustato, kad:

- a) yra didelių trūkumų programos valdymo ir kontrolės sistemoje, keliančių pavojų Bendrijos paramai, kuri programai jau yra sumokėta;
- b) patvirtintoje išlaidų deklaracijoje išlaidos nurodytos neteisingai ir valstybė narė to neištaisė prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį;
- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 31 straipsnį prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį.

Komisija priima sprendimą, atsižvelgusi į valstybės narės pateiktas pastabas.

2. Siekdama nustatyti, ar taikyti vienodo dydžio ar ekstrapoliuotą pataisą, Komisija finansines pataisas daro kiekvienu atskiru nustatytu pažeidimo atveju, atsižvelgdama į pažeidimo nuolatinį pobūdį. Jei pažeidimas susijęs su išlaidų deklaracija, dėl kurios audito institucija jau pateikė deramą užtikrinimą pagal 30 straipsnio 3 dalies b punktą, daroma prielaida, kad egzistuoja sisteminga problema, nulemianti vienodos arba ekstrapoliuotos pataisos taikymą, išskyrus tuos atvejus, kai valstybė narė per tris mėnesius pateikia šią prielaidą paneigiančių įrodymų.

3. Priimdama sprendimą dėl pataisų sumos, Komisija atsižvelgia į pažeidimo svarbą ir atitinkamos metinės programos trūkumų mastą bei finansinį poveikį.

4. Kai Komisija savo poziciją grindžia ne jos tarnybose dirbančių auditorių nustatytais faktais, ji, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės panaudotas priemones pagal 32 straipsnį, pastebėtų pažeidimų ataskaitas ir valstybės narės pateiktus atsakymus, padaro išvadas dėl finansinių padarinių.

47 straipsnis

Gražinimas

1. Visos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui gražintinos sumos sumokamos iki gražinimo termino, nurodyto vykdomajame rašte sumoms išieškoti, parengtame pagal Finansinio reglamento 72 straipsnį. Šis terminas yra paskutinė antrojo mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.

2. Dėl vėlavimo vykdant gražinimą nuo pavėluotos gražinti sumos mokami delspinigiai, pradedant nustatytu terminu ir baigiant faktinio mokėjimo diena. Taikoma delspinigių norma yra trimis su puse procentinių punktų didesnė nei ta, kurią taiko Europos centrinis bankas savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir kuri paskelbta Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje, galiojusi to mėnesio, kurį sueina gražinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną.

48 straipsnis

Valstybių narių įsipareigojimai

Komisijos padaryta finansinė pataisa neapriboja valstybės narės įsipareigojimo vykdyti išieškojimą pagal 44 straipsnį.

IX SKYRIUS

STEBĖSENA, ĮVERTINIMAS IR ATASKAITOS

49 straipsnis

Stebėseną ir įvertinimą

1. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija vykdo nuolatinę fondo veiklos stebėseną.

2. Rengdama 50 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas, Komisija vertina fondo veiklą kartu su valstybėmis narėmis, siekdama įvertinti veiksmų tinkamumą, veiksmingumą ir poveikį, atsižvelgiant į 2 straipsnyje nurodytą bendrąjį tikslą.

3. Komisija taip pat nagrinėja, kaip fondo veiksmas papildo kitų atitinkamų Bendrijos politikos krypčių, priemonių ir iniciatyvų veiksmus.

50 straipsnis

Įsipareigojimai teikti ataskaitas

1. Kiekvienos valstybės narės atsakinga institucija imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad bus vykdoma projekto stebėseną ir atliekamas įvertinimas.

Šiuo tikslu susitarimuose ir sutartyse, kuriuos ji sudaro su už veiksmų įgyvendinimą atsakingomis organizacijomis, turi būti straipsniai, numatantys įsipareigojimą teikti reguliarias ir išsamias pažangos įgyvendinant ir užbaigiant įgyvendinti nustatytus tikslus ataskaitas, kuriomis remiamasi rengiant atitinkamai metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitas ir galutinės ataskaitas.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia:

- a) iki 2010 m. birželio 30 d. – įvertinimo ataskaitą apie fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimą;
- b) atitinkamai iki 2012 m. birželio 30 d. 2008–2010 m. laikotarpiui ir iki 2015 m. birželio 30 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – bendrai su fondu finansuojamų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

3. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikia:

- a) iki 2010 m. birželio 30 d. – ataskaitą dėl 15 straipsnyje nustatytų kriterijų taikymo skirstant metinius išteklius valstybėms narėms, kartu pateikdama pasiūlymus dėl pakeitimų, jei manoma, kad tai yra būtina;
- b) iki 2010 m. gruodžio 31 d. – tarpinę ataskaitą, kurioje apžvelgiami pasiekti rezultatai ir fondo naudojimo kokybiniai bei kiekybiniai aspektai, ir pasiūlymą dėl tolesnio fondo plėtojimo;
- c) atitinkamai iki 2012 m. gruodžio 31 d. 2008–2010 m. laikotarpiui ir iki 2015 m. gruodžio 31 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – *ex post* įvertinimo ataskaitą.

51 straipsnis

Metinės programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

1. Siekiant susidaryti aiškia nuomonę apie programos įgyvendinimą, metinės programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikiama informacija:

- a) apie metinės programos finansinį ir praktinį įgyvendinimą;
- b) apie pažangą, pasiektą įgyvendinant daugiamečią programą ir jos prioritetus, atsižvelgiant į jos konkrečius, patikrinamus tikslus, kiekybiškai įvertinus, kai ir kiek tai įmanoma, rodiklius;
- c) apie priemones, kurių ėmėsi atsakinga institucija, siekdama užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, visų pirma:
 - i) stebėsenos ir įvertinimo priemonės, įskaitant duomenų rinkimo tvarką;

ii) svarbių problemų, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiklos programą, santrauką ir priemones, kurių buvo imtasi;

iii) naudotą techninę pagalbą;

d) apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant pateikti informaciją apie metines ir daugiamečių programas ir jas paskelbti.

2. Ataskaita laikoma priimtina, jeigu joje pateikiama visa 1 dalyje išvardyta informacija. Gavusi visą 1 dalyje nurodytą informaciją, Komisija per du mėnesius priima sprendimą dėl atsakingos institucijos pateiktos ataskaitos turinio, apie kuri praneša valstybėms narėms. Jeigu Komisija iki nustatyto termino nepateikia atsakymo, ataskaita laikoma priimta.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda bendras Solidarumo ir migracijos srautų valdymo komitetas, įsteigtas Sprendimu Nr. 574/2007/EB.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys, 5 dalies b punktas bei 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 3 dalies c punkte, 4 dalies b ir e punktuose nurodyti laikotarpiai yra šešios savaitės.

53 straipsnis

Peržiūra

Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, iki 2013 m. birželio 30 d. peržiūri šį sprendimą.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis sprendimas taikomas nuo 2008 m. sausio 1 d., išskyrus 14, 18, 19, 21, 22 ir 25 straipsnius, 31 straipsnio 2 ir 5 dalis, 32 straipsnį, 35 straipsnio 4 dalį ir 52 straipsnį, kurie taikomi nuo 2007 m. birželio 7 d.

55 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Briuselyje, 2007 m. gegužės 23 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

H.-G. PÖTTERING

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. GLOSER